

KALVARIJOS KRAŠTO ŠVIESUOLIAI

II dalis

UDK 929(474.5)
Ka247

Rengėjas – Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka

Sudarytojai: Sigita Palionienė
Nijolė Skroblienė
Laima Karpavičienė

Knygos išleidimą rėmė
Marijampolės apskrities viršininko administracija, vykdant 2007 m.
Marijampolės apskrities Regiono kultūros plėtros programą,
Kalvarijos savivaldybės taryba, Savivaldybės administracija

Gerbiamieji skaitytojai,

Pasak anglų istoriko, sociologo Arnolde de Toinbio, didieji žmonės sukuria civilizacijas ir veda jas pirmyn. Nors išymios asmenybės ir yra labai svarbios, negalima kategoriškai teigti, jog istoriją kuria tik didieji žmonės. Vertinti asmenybės vaidmenį šalies, krašto istorijoje nėra labai lengva, nes tą pačią asmenybę vieni vertina vienaip, kiti kitaip. Juk didelius darbus nuderba ir maži žmonės. Ir visiškai nesvarbu, kas, kur, kada, ką veikė. Kiekvienas žmogus yra reikšminga savo krašto istorijos dalis. Todėl, gerbiamieji skaitytojai, pateikiame Jums mažosios kraštiečių enciklopedijos „Kalvarijos krašto šviesuoliai“ – II-ąją dalį, kurioje patalpinta 134 personalijos. Leidinys susideda iš dviejų skyrių ir priedo. Pirmajame skyriuje tęsiamas XIX a. - XX a. 3-io dešimtmečio laikotarpis, papildytas naujomis kraštiečių biografijomis, kaip antai, radiobiologo, patofiziologo, biochemiko Efimo Semionovičiaus Londono, choreografės Lydijos Motiejūnaitės, dainininko Juozo Gedimino Šmito ir kitų.

Antrajame skyriuje nuo XX a. 4-to iki 6-to dešimtmečio surinkta glaustos asmenybių biografijos, gimusių Kalvarijos krašte, trumpesnį ar ilgesnį laiko tarpą gyvenusių ar tebegyvenančių, savo kūryba ar veikla įnešusių savaresnį indėlį į miesto, šalies istorinį, visuomeninį bei kultūrinį gyvenimą.

Per netrumpą savo istoriją Kalvarija matė nemažai žymių Lietuvos ir pasaulio asmenybių. Apie tai galėsite sužinoti perskaitę A. Totoriaus parengtą straipsnį „Jie paliko pėdsaką Kalvarijoje“.

Leidinyje „Kalvarijos krašto šviesuoliai“, be abejonės, dėl įvairių priežasčių, kai kurių savo kraštui svarbių asmenybių pavardės liko nepaminėtos. Tikimės ateityje sulaukti Jūsų, gerbiamieji skaitytojai, paramos. Galbūt, atsilieps žymių žmonių gentainiai, suras šeimos archyvuose nuotraukų, dokumentų, kurie papildys ar patikslins mažojoje kraštiečių enciklopedijoje pateiktas biografijas.

Už knygos išleidimą esame dėkingi Marijampolės apskrities viršininko administracijai, Kalvarijos savivaldybės tarybai, Savivaldybės administracijai. Už pagalbą renkant medžiagą nuoširdų ačiū tariame istorijos mokytojui A. Totoriui, profesoriui J. Kašiui, kultūros darbuotojai R. Januškienei, literatų klubo „Rasa“ vadovei A. Jankeliūnienei, literatei G. Kreipavičiūtei, knygotyrininkei N. Lietuvninkaitei, vokiečių kalbos mokytojai B. Lukšienei, švietimo, kultūros ir sporto sk. vedėjai D. Lissauskienei, kraštietei O. Sabaliauskienei.

Knygos leidėjai

SANTRUMPOS

AB – akcinė bendrovė
ALGD – Amerikos lietuvių gydytojų draugija
ALRKF – Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija
ALT – Amerikos lietuvių taryba
apyl. – apylinkė
apskr. – apskritis
AT – Aukščiausioji Taryba
ATSR – Autonominė Tarybų Socialistinė Respublika
BALF – Bendras Amerikos lietuvių fondas
BDPS – Bendras demokratinis pasipriešinimo sąjūdis
d. – 1) dalis, 2) diena
JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos
JT – Jungtinės Tautos
k. – kaimas
KGB – Valstybės saugumo komitetas
km. – kilometras
KMI – Kauno Medicinos institutas
KMU – Kauno Medicinos universitetas
KPI – Kauno politechnikos institutas
KVC – Katalikų veikimo centras
LB – Lietuvių bendruomenė
LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
LE – Lietuvių Enciklopedija
LF – Lietuvių fondas
LKDP – Lietuvos krikščionių demokratų partija
LKKI – Lietuvos kūno kultūros institutas
LNK – Laisvas ir nepriklausomas kanalas
LOC – Lietuvos onkologijos centras
LPS – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis
LR – Lietuvos Respublika
LRK SA – Lietuvių Romos katalikų susivienijimas Amerikoje
LRTV – Lietuvos radijas ir televizija
LTS – Lietuvių tautininkų sąjunga
LTSR – Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika
LVK – Lietuvos valstybinė konservatorija
m. – metai
mėn. – mėnuo
MSV – melioracijos statybos valdyba
MT – Ministrų Taryba
NKVD – Vidaus reikalų liaudies komisariatas
p. – puslapis
PKB – projektavimo ir konstravimo biuras
PLB – Pasaulio lietuvių bendruomenė
raj. – rajonas
SAM – Sveikatos apsaugos ministerija
sav. – savivaldybė
sen. – seniūnija

SLA – Susivienijimas lietuvių Amerikoje

SSRS – Sovietų Sąjunga

ST – statybos trestas

Šv. – šventas, -a, švenčiausiasis, -ioji

T., t. – tomas

TF – Tautos fondas

TSR – Tarybų Socialistinė Respublika

TSRS – Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga

TV – televizija

UAB – uždaroji akcinė bendrovė

UNRRA – Jungtinių Tautų paramos ir atstatymo administracija, arba Jungtinių Tautų pagalbos ir atkūrimo administracija

URM – Užsienio reikalų ministerija

VK – vykdomasis komitetas

vlsč. – valsčius

Pirmas skyrius

(XIX a. – XX a. 3-ias dešimtmetis)

ABROMAITIS PETRAS – kunigas, visuomenininkas. Gimė 1854 m. lapkričio 26 d. Šalčininkų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1911 m. vasario 17 d. Shenandoah (Pensilvanijos valstija), JAV. Baigęs Seinų kunigų seminariją, dirbo vikaru Punske. 1887 m. emigravo į JAV. Kunigavo Harlone, Mahanoy City, Shenandoah. Rūpinosi lietuvių parapijų steigimu. Su kitais 1894-1896 m. leido laikraštį „Garsas Amerikos lietuvių“, įkūrė Lietuvių katalikų spaudos bendriją. Finansiškai rėmė JAV lietuvių kultūrinę veiklą.

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2001, T. 1, p. 44.

ALEKSANDRAVIČIUS ANTANAS – skulptorius. Gimė 1885 m. gruodžio 3 d. Gluosnykų k. ? (Gluosnių k.), Simno vlsč. ? (Krokialaukio vlsč.), Kalvarijos apskr., mirė 1970 m. vasario 4 d. Kaune. Skulptūros meno mokėsi Varšuvoje, Čikagoje, Peterburge. Nuo 1910 m. dalyvavo dailės parodose. 1913 m. vadovavo dailių darbų mokyklai Kaune. Pirmojo pasaulinio karo metus praleido Petrograde. Grįžęs į Lietuvą, 1919-1922 m. dėstė piešimą bei lipdybą Marijampolės gimnazijoje. Nuo 1922 m. gyveno Kaune. Čia sukūrė visą galeriją kultūros veikėjų portretų (J. Naujalio, S. Šimkaus, K. Petrausko, A. Vienuolio, K. Donelaičio, J. Jablonskio, P. Kubertavičiaus ir kt.). Jo paminkliniai biustai K. Jauniui, J. Basanavičiui, Č. Sasnauskui, P. Kupertavičiui buvo pastatyti Kaune, T. Žilinskui – Veiveriuose, M. Valančiui – Varniuose. Vienas iš žymiausių jo skulptūros darbų – poeto A. Strazdo paminklas (pastatytas 1933 m. Kamajuose).

L.: Kūrėjai ir jų memorialinės vietos / Stasė Ramanauskienė. - Vilnius : Mintis, 1984, p. 60.

ALEKSANDRAVIČIUS-ALEKSIS BRONISLAVAS VINCAS – Lietuvos kariuomenės karininkas-pulkininkas. Gimė 1901 m. sausio 28 d. Kamšų k., Raudenio vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1992 m. spalio 6 d., palaidotas senosiose Marijampolės kapinėse. 1911 m. lankė pradinę vienmetę mokyklą, vėliau – dvi metę Kalvarijos mokyklą. 1915 m. nuvykęs į Voronežą, tęsė mokslus pradinėje mokykloje, gimnazijoje. 1918 m. grįžo į Tėvynę. Svajodamas apie tolimesnius mokslus, krašto kultūrinę veiklą, aktyviai prisidėjo prie Marijampolės ir Kalvarijos „Liaudies sąjungos“ skyrių steigimo, veikė liaudies ir jaunimo tarpe. 1919 m. vasarį įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919 m. liepos mėnesį, baigęs Lietuvos Karo mokyklą, tapo karininku. Dalyvavo kovose su bermontininkais. 1923 m. baigė Marijampolės gimnaziją. Tais pačiais metais įstojo į Lietuvos universiteto technikos fakultetą. 1925-1927 m. mokėsi Prancūzijos Grenoblio elektrotechnikos institute, kur įsigijo inžinieriaus elektrotechniko diplomą. 1929-1930 m. Paryžiaus aukštojoje „elektros“ mokykloje (kariškoje) gavo inžinieriaus elektriko diplomą, o 1931 m., baigęs Paštų telegrafų ir telefonų ministerijos aukštąją mokyklą, įgijo elektros susisiekimo civilio inžinieriaus diplomą. Grįžęs į Lietuvą, dėstė Lietuvos karo akademijoje ir Kauno universitete. Už pasižymėjimą mūšiuose su bolševikais apdovanotas: III laipsnio Vyčio Kryžiumi „Už Tėvynę“, Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečio jubiliejiniu medaliu, Kūrėjų-savanorių medaliu. 1933 m. suteiktas pulkininko leitenanto laipsnis. 1941 m. buvo suimtas ir 10 metų ištremtas į Norilską. 1951-1958 m. dirbo Norilsko kombinate aukštųjų įtampų bandymų skyriaus vadovu. 1956 m. Sibiro karinės apygardos teismo nutartimi byla prieš jį buvo nutraukta nesant jo veiksmuose nusikaltimo sudėties. Dėl to jam paliktas atsargos karininko-pulkininko laipsnis. 1958 m., pasibaigus sutarčiai su Norilsko kombinatu, grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Vilniuje. Nuo 1987 m., pablogėjus sveikatai, persikėlė į Kauną, kur ir mirė. Palaidotas Marijampolės miesto kapinėse, šeimos kape. Mokėjo rusų, lenkų, vokiečių, anglų, prancūzų kalbas, daug skaitė. Domėjosi medicina, astronomija, mechanika.

L.: Prisiminimų dovanos : knygnešio Vinco Markevičiaus ir Lietuvos kariuomenės pulkininko Bronislavo Vinco Aleksandravičiaus-Aleksio giminių prisiminimai, apimantys daugiau nei šimtą metų / [sudarė Gražina Markauskienė]. - Kaunas : [Dakra], 2005, p. 412-416.

Šaltinį pateikė profesorius Juozas Kašys

AUŠTREVICHIUS JUOZAS – visuomenės veikėjas. Gimė 1888 m. kovo 8 d. Giraitės k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr. 1903 m. išvyko į JAV. Turėdamas stiprų ir malonaus skambesio tenoro balsą, buvo kviečiamas dainuoti operose ir pasilikti nuolatiniam gyvenimui Amerikoje. Tačiau tėvynės ilgesys buvo stipresnis už viliojančią perspektyvą svetur. 1927 m. grįžęs į Lietuvą, nusipirko 28 ha žemės Kamšų k., Kalvarijos vlsč. Gyvendamas tėviškėje, neapsiribojo vien tik ūkine veikla. Jis pasinėrė į visuomeninį, kultūrinį gyvenimą. Bažnyčios chore buvo pagrindinis solo giesmių atlikėjas. Prelato M. Krupavičiaus paskatintas, ėmėsi Mindaugų parapijos bažnyčios statybos misijos. Savamokslis ir inžinierius, ir architektas J. Auštrevičius parengė bažnyčios projektą ir architektūrinį sprendimą. Kaimo šviesuolis sugebėjo suderinti du stilius – iš išorės – gotikinį, iš vidaus – bizantinį. 1941 m. vasarą buvo išventinta Šv. Mykolo Mindaugų bažnyčia. 1942 m. J. Auštrevičius iš savo žemės neatlyginamai atrėžė sklypą amžino poilsio vietai prie bažnyčios. Kai kas iki šių dienų kapines vadina tai Mindaugų, tai Auštrevičiaus vardais. Kaip muzikantas ir dainininkas, giedorius J. Auštrevičius buvo jaunimo pasilinksminimų, vakaronių bei rožančių aktyvus dalyvis. Nuveikti patriotiniai bei religiniai darbai nepatiko sovietiniam saugumui. Buvo numatyta 1941 m. birželio mėn. jį su visa šeima (7 vaikai) ištremti į Sibirą. Nudundėjus frontui į Vakarus, saugumas suėmė J. Auštrevičių ir uždarė į Marijampolės kalėjimą. Tik didelės išpirkos dėka paleistas iš kameros, o 1949 m. įtrauktas į tremiamųjų sąrašus. Įspėtas, pasitraukė iš tėviškės. Grįžo po reabilitacijos 1960 m.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė profesorius Juozas Kašys

BAGDONAS MIKAS – valstybės veikėjas, visuomenininkas, redaktorius. Teisės mokslų daktaras (1925). Gimė 1894 m. spalio 8 d. Krosnoje, Kalvarijos apskr., mirė 1937 m. kovo 28 d. Čikagoje, JAV. Mokėsi Krosnos pradinėje mokykloje. Vėliau Veiverių mokytojų seminarijoje. Maskvos universitete studijavo teisę. 1913-1918 m. mokytojavo. 1919 m. – Lietuvos kariuomenės savanoris. 1920 m. – Steigiamojo seimo narys, kurį laiką dirbo Lietuvos atstovybėje Maskvoje, vėliau išvyko į JAV. 1925 m. Čikagoje baigė Lojolos universitetą. Studijas gilino Harvardo universitete. 1925 m. – Amerikos lietuvių organizacijos „Vytis“ valdybos pirmininkas ir laikraščio „Vytis“ redaktorius. 1926-1936 m. – Lietuvos pasiuntinybės JAV pirmasis sekretorius, 1927-1928 m. ir 1934-1935 m. laikinai ėjo Lietuvos reikalų patikėtinio pareigas, nuo 1936 m. dirbo Lietuvos konsulu Čikagoje.

L.: [Visuotinė lietuvių enciklopedija](#) / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 436.

Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 17.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

BARKAUSKAS JUOZAS – kunigas, poetas. Gimė 1929 m. gruodžio 14 d. Radiškės k., Sangrūdės vlsč., Marijampolės apskr. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.). 1951 m. baigė Kalvarijos gimnaziją, 1956 m. – Kauno kunigų seminariją. Dirbo Vilkaviškio vyskupijos parapijose. Nuo 1988 m. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios altaristas. Nuo 1993 m. Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos altaristas, Marijampolės aukštesniosios pedagoginės mokyklos kapelionas ir lotynų kalbos dėstytojas. 1997 m. Marijampolės dekanato dekanas. Išleido eilėraščių knygas: „Gyvenimas – eiliuota proza“ (1998), „Suskaldytos ašaros“ (1999), „Laiko dovanos“ (2000), „Kelionė minčių takais“ (2000), „Svajonės ir tikrovė“ (2001), „Kalbanti tylą“ (2001), „Keisti troškimai“ (2002), „Žingsnių aidas“ (2002), „Minčių grumtynės“ (2002), „Laiko židiniai“ (2004), „Kelionė žvaigždynų link“ (2004), „Trupinėliai nuo minčių stalo“ (2004), „Be irklų ir burių“ (2006) ir kt. Rašė straipsnius į rajono, respublikinius laikraščius bei žurnalus. Rengė puslapį laikraštyje „Sūduva“. Buvo Vilniaus Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus ruošos komisijos, Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus komisijos narys. Prisidėjo prie Vilkaviškio vyskupijos „Caritas“ veiklos vystymo. Apdovanotas 4 medaliais.

L.: Kas yra kas : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 149.

Kas yra kas Marijampolės apskrityje, 2000 / [vyriausiasis redaktorius Jonas Vitkauskas]. - Kaunas : Neolitas [i.e. Kas yra kas Lietuvoje, 2000], p. 31-32.

Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 20-21.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė
Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

BAUTRĖNAS JUSTINAS – teatro aktorius, režisierius. Gimė 1925 m. sausio 15 d. Kušliškių k., Kalvarijos vlsč., Marijampolės apskr. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1945 m. baigęs Marijampolės mokytojų seminariją, vaidino Marijampolės dramos teatre. 1947-1951 m. mokėsi Vilniaus dramos teatro vaidybos studijoje, (1951-1957 m. šiame teatre vaidino). 1957-1988 m. dirbo Lietuvos radijo ir televizijos režisieriumi. 1997 m. jo iniciatyva įkurtas Lietuvos radijo ir televizijos muziejus (iki 2003 m. jam vadovavo).

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2004, T. 5, p. 777.

BAZILEVIČIUS VINCAS – Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam okupacijos režimui veikėjas, mokytojas, vertėjas. Gimė 1914 m. gegužės 12 d. Šeštokų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1999 m. balandžio 24 d. Kaune. Nuo 1933 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1934-1935 m. laikraščio „Pavasaris“ redaktorius. 1941 m. Birželio sukilimo dalyvis. 1942 m. Vilniaus universitete baigė prancūzų kalbą ir literatūrą. 1940-1944 m. mokytojavo Marijampolėje, nuo 1944 m. – Kaune. 1945 m. įsitraukė į Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam okupacijos režimui judėjimą. Dalyvavo V. Selioko įkurto Informacinio centro veikloje. Nuo 1947 m. Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio leidybos skyriaus vedėjas, prezidiumo narys, laikraščio „Laisvės žvalgas“ redaktorius. Redagavo BDPS dokumentus: „Nežinomo lietuvių skundą...“, „Memorandumą“ JT bei Keturių Tarybai Paryžiuje, laišką popiežiui. Buvo Tauro apygardos laikraščio „Laisvės žvalgas“ redaktorius. 1948 m. NKVD Kaune suimtas, kankintas ir nuteistas kalėjo Norilsko, Čiūnos lageriuose. 1957 m. grįžo į Lietuvą. 1957-1958 m. dirbo Valstybinėje grožinės literatūros leidykloje, Kauno viešojoje bibliotekoje. Dėl KGB nuolatinio persekiojimo buvo priverstas pakeisti profesiją, nuo 1958 m. Kaune dirbo sandėlininku, kt. darbą. Po 1965 m. nustota persekioti, leista apsigyventi Kaune. Aktyviai dalyvavo Lietuvos atgimimo veikloje, bendradarbiavo spaudoje. Išvertė H. de Balzaco romaną „Tėvas Gorijo“ (1948), parašė atsiminimus „Mirties karuselėje“ (2000). Dimisijos pulkininkas leitenantas, karys savanoris (1999 m., po mirties).

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 737.

BUKOTA JUOZAPAS LIUDVIKAS – kalbininkas. Gimė 1896 m. lapkričio 8 d. Išlandžių k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr. 1917 m. baigė lietuvių gimnaziją Voroneže, Rusijoje. 1919 m. baigęs Karo mokyklą Kaune, iki 1922 m. dirbo Karo mokslo valdyboje, vėliau Didžiojo lietuvių kalbos žodyno redakcijoje. Paryžiaus universitete studijavo lyginamąją kalbotyrą. Parengė A. Scholzo „Vokiečių kalbos gramatika“ (1931) lietuvišką tekstą. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. į lietuvių kalbą išvertė „Jungtinių Tautų chartą“. Vėliau persikėlė į JAV.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 178.

ČIŽAUSKAS JULIUS – gydytojas rentgenologas. Gimė 1928 m. lapkričio 2 d. Tabarauškų k. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1946 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono berniukų gimnaziją, 1946-1952 m. studijavo Kauno medicinos institute Gdomajame fakultete. 1952-1953 m. dirbo Šakių raj. [ligoninės] tuberkuliozinio kabineto vedėju, 1953-1955 m. – Alytaus raj. ligoninės Odos ir veneros ligų kabineto vedėju, 1955-1958 m. – Kauno medicinos instituto Odos ir veneros ligų katedros klinikiniu ordinatoriumi, nuo 1958 m. – Respublikinės Kauno klinikinės ligoninės gydytoju ordinatoriumi, nuo 1968 m. – vyriausiuoju rentgenologu, vėliau – Kauno akademinių klinikų Klinikinės radiologinės priežiūros tarnybos vedėju. 22 straipsnių, spausdintų įvairiuose žurnaluose arba mokslo darbų rinkiniuose, autorius.

L.: Kas yra kas Lietuvoje [19]97/98: . - 1998, p. 192.

Šaltinį pateikė I. B. Ignatavičius

DOBROVOLSKIS JONAS – biologas. Gimė 1910 m. birželio 23 d. Navasodų k., mirė 1967 m. birželio 5 d. Klivlende, JAV, palaidotas Toronte, Kanadoje. 1939 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos-matematikos fakulteto Gamtos skyrių. Nuo 1940 m. Vilniaus universiteto laborantas, nuo 1941 m. asistentas. Bendradarbiavo žurnale „Kosmos“. Per Antrąjį pasaulinį karą pasitraukė į Vokietiją, Markt Grafinge 1945 m. įsteigė lietuvių pradžios mokyklą, o Traunsteine 1948 m. – lietuvių progimnaziją, buvo jų vadovas. 1949 m. persikėlė į JAV, gyveno Klivlende. Rašė į „Lietuvių enciklopediją“.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 246.

FEIFERIS ROBERTAS – dailininkas. Gimė 1911 m. liepos 4 d. Kalvarijoje, mirė 1997 m. rugsėjo mėn. Floridoje, JAV. Mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1929 m. baigė Kauno meno mokyklą, taip pat studijavo tapybą dailininko Justo Vienožinskio tapybos studijoje. 1930 m. emigravo į Argentiją, kur buvo laikraščio „Momentas“ vienas iš steigėjų ir redakcinės komisijos narys. Piešinius spausdino žurnale „Dabartis“. Antrojo pasaulinio karo metu persikėlė į JAV, dalyvavo lietuvių organizacijų veikloje. Menišškai apipavidalino nemaža „Dabarties“ spaudos fondo ir Amerikos Lietuvių literatūros draugijos leidinių. Dalyvavo Lietuvių meno sąjungos dailės parodose.

L.: Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1966, T. 1, p. 493.
Medžiagą pateikė Alvydas Totoris

GERULAITIS KAROLIS – pedagogas, geografas. Gimė 1900 m. gruodžio 28 d. Vazniškų k. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). Mokėsi Marijampolės realinėje gimnazijoje, Alytaus dviejų metų mokytojų kursuose, nuo 1926 m. mokytojavo. 1940 m. buvo paskirtas Ukmergės apskrities mokyklų inspektoriumi. Vėliau dirbo Juodšilių vaikų namuose. 1944-1949 m. Švietimo ministerijos mokyklų inspektorius. 1946 m. baigė Vilniaus Pedagoginį institutą. Dirbo Kauno miesto liaudies švietimo skyriaus vedėju, Klaipėdos Mokytojų instituto direktoriumi, Klaipėdos 5-os vidurinės mokyklos direktoriumi. Bendradarbiavo periodinėje spaudoje, parašė Lietuvos geografijos vadovėlių IV klasei (1951), „Lietuvos TSR geografijos skaitinius“ (prie gamtos mokslo vadovėlio IV klasei, 1963).

L.: Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1966, T. 1, p. 552-553.

GRADECKAS ANTANAS – muzikos mokytojas, choro ir orkestro dirigentas. Gimė 1929 m. birželio 13 d. Kalvarijoje. Mokydamasis [Rokiškio](#) berniukų gimnazijoje, pirmąsias muzikos žinias gavo iš mokytojų [Kazimiero Jovaišos](#), [Jono Čiurlionio](#) ir [Vytauto Četkausko](#). 1955-1960 m. choro dirigavimą neakivaizdiniu būdu studijavo [Lietuvos valstybinėje konservatorijoje](#). Nuo 1950 m. – Rokiškio 2-osios vidurinės mokyklos muzikos ir dainavimo mokytojas, mergaičių choro, pučiamųjų orkestro, kanklių ir skudučių ansamblių vadovas. 1958-1961 m. – Rokiškio vaikų muzikos mokyklos direktorius ir vidurinės mokyklos pučiamųjų orkestro, kaimo kapelos ir kanklių ansamblio vadovas. Nuo 1961 m. trumpai buvo [Druskininkų](#) vaikų muzikos mokyklos direktorius ir miesto pučiamųjų orkestro dirigento padėjėjas. 1961–1985 m. – Lietuvos švietimo ministerijos Mokyklų valdybos muzikos inspektorius. Daug prisidėjo prie Lietuvos vaikų muzikos mokyklų tinklo plėtros ir metodinio bei pedagoginio muzikos mokytojų darbo gerinimo, bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių muzikinio estetinio auklėjimo sistemos tobulinimo, respublikinių moksleivių dainų švenčių ir „[Dainų dainelės](#)“ konkursų organizavimo. 1961 m. subūrė Lietuvos muzikos mokytojų mišrųjį chorą ir buvo vienas iš jo dirigentų, suorganizavo daug koncertų. 1979–1985 m. buvo Respublikinio vaikų muzikos mokyklų pučiamųjų instrumentų orkestro „Švietimietis“ (1982) meno vadovas ir vyr. dirigentas. Pedagoginį darbą dirbo Vilniaus [Balio Dvariono](#) dešimtmetėje muzikos mokykloje, 1967 -1997 m. – Vilniaus 3-ojoje (B. Jonušo) muzikos mokykloje, nuo 1995 m. – Vilniaus 2-ojoje muzikos mokykloje. Jam 1997 m. suteikta muzikos mokytojo metodininko kvalifikacijos kategorija. Buvo Rokiškio rajono dainų švenčių organizatorius ir vyr. dirigentas, Vilniaus miesto dainų švenčių dirigentas, 1964, 1969, 1970 ir 1977 m. respublikinių dainų švenčių organizatorius ir dirigentas. Sukūrė, instrumentavo ir redagavo kūrinių pučiamųjų orkestrui, sudarė instrumentinės ir vokalinės muzikos leidinių (minėtini „[Dainų dainelės](#)“ 1981, 1985 ir 1990 m. leidiniai), parašė muzikinių straipsnių ir koncertų recenzijų. Kaip natografas daug kūrinių parengė spaudai. 1964 m. suteiktas nusipelnusio mokytojo vardas, apdovanotas keliais Liaudies švietimo pirmūno ženkleliais. 1996 m. apdovanotas Lietuvos II laipsnio valstybine premija. 2003 m. pelnė „Radiocentro“ apdovanojimą „Už nuopelnus muzikai“ už konkursą „[Dainų dainelė](#)“.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2004 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2004, p. 578.](#)

Pasaulio lietuvių chorvedžiai : enciklopedinis žinynas / Boleslovas Zubrickas. - Vilnius : Lietuvos liaud. kultūros centras, 1999, p. 194-195.

GURA ZIGMAS – teisininkas. Gimė 1898 m. balandžio 4 d. Balabostės k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr. 1914 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, 1929 m. – Lietuvos universiteto Teisių fakultetą. Dar mokydamasis seminarijoje, pradėjo bendradarbiauti spaudoje, spausdino publicistinius, poezijos ir prozos kūrinius. 1918-1923 m. dirbo Alytaus pradžios mokyklos vedėju, 1923-1944 m. – Lietuvos universiteto kanceliarijos viršininku. 1929-1944 m. priklausė Lietuvos teisininkų draugijai. Per Antrąjį pasaulinį karą pasitraukė iš Lietuvos. Vėliau apsigyveno JAV. Priklausė Tėvynės mylėtojų draugijai.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 345-346.

JANAVIČIUS BRONIUS – inžinierius architektas. Gimė 1924 m. vasario 5 d. Kalvarijoje. 1949 m. baigęs Kauno universitetą, dėstė Kauno Politechnikos institute. Parengė Kauno Rotušės aikštės rytinio kvartalo ir penkių gyvenamųjų namų, XVII-XVIII a. architektūros paminklų, rekonstrukcijos projektus (su M. Kleinu, 1954-1955). Parašė mokslinių straipsnių apie Kauno architektūros vystymąsi ir kt.

L.: Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1966, T. 1, p. 666.

JAUDEGYTĖ ONA – gydytoja oftalmologė. Habilituota medicinos mokslų daktarė. Gimė 1914 m. kovo 5 d. Tabarų k., Kalvarijos vlsč., Kalvarijos apskr. 1940 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą. 1941-1945 m. dirbo Kauno universiteto klinikos Akių ligų skyriaus gydytoja, 1945-1946 m. – Vilniaus respublikinės akių ligoninės gydytoja, 1946-1990 m. – Klaipėdos ligoninės Akių ligų skyriaus vedėja, poliklinikos gydytoja, 1990-1997 m. – Klaipėdos asmeninės ir visuomeninės sveikatos centro okulistė, vėliau – Klaipėdos ligoninės okulistė. Apgynė medicinos mokslų kandidato daktaro disertaciją: „Viršutinio voko sudribimo nauji chirurginio gydymo būdai“ (rusų k.), habilituoto daktaro disertaciją: „Apatinio voko atvartimo chirurginio gydymo būdas“ (rusų k.). Dviejų autorinių akių gydymo būdų (išrado ašarinės protezus), devynių racionalių pasiūlymų autorė. Pasiūlė naudoti vaisiaus dangalus (kaip audinių regeneraciją skatinančią priemonę) oftalmologijoje, nudegus odą. Akių cheminius nudegimus pradėjo gydyti subkonjunktivalinėmis injekcijomis. Paskelbė 26 straipsnius lietuvių ir rusų kalbomis akių gydymo ir sanitarinio švietimo tema. Oftalmologų konferencijose skaitė 13 pranešimų (Kaune, Vilniuje, Rygoje, Odesoje, Leningrade).

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 269.](#)

Fotografiją pateikė Ona Sabaliauskienė

JONYNAS ZIGMAS – agronomas, visuomenės veikėjas. Gimė 1890 m. gegužės 1 d. Ūdrijos k., Ūdrijos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1970 m. rugsėjo 30 d. Čikagoje, JAV. Baigęs keturias Marijampolės gimnazijos klases, dirbo raštinėse, vėliau kunigaikščio Oginskio administracijoje Rietave. Tarnavo caro kariuomenėje Kalvarijoje, Suomijoje, Lenkijoje. Dalyvavo pirmajame pasauliniame kare, apdovanotas šv. Jurgio ordinu (1916). Ėmus organizuoti lietuvių dalinį, buvo išrinktas jo vykdomojo komiteto sekretoriumi, vėliau Sankt Peterburgo visų lietuvių karininkų centrinio komiteto sekretoriumi. Įsteigė ir leido karių laikraštį „Laisvas žodis“. Išformavus pulką, iki 1918 m. dirbo Sankt Peterburgo centriniame pabėgėlių komitete, studijavo agronomiją. Grįžęs į Lietuvą, 1919 m. išrinktas Kybartų valsčiaus viršaičiu, vėliau Vilkaviškio apskrities sekretoriumi. Studijavo Dotnuvos žemės ūkio akademijoje. 1922 m. paskirtas Žaliosios girios girininku. Nuo 1930 m. – Putinų dvaro (Šakių apskr.) valdytojas. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, bendradarbiavo spaudoje. Priklausė Valstiečių liaudininkų partijai, profesinės Ūkininkų vienybės sąjungos Šakių apskr. pirmininkas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, buvo Heslerio dvaro Saksonijos ūkvedys. 1949 m. persikėlęs į JAV, įsikūrė netoli Čikagos, dirbo dailide. Aktyviai dalyvavo JAV lietuvių veikloje. Lietuvių ūkininkų sąjungos Čikagoje ir Lietuvių klubo įkūrėjas, valdybų narys ir pirmininkas. Aktyviai rėmė Lietuvos laisvinimo organizacijas. Bendradarbiavo laikraščiuose „Naujienos“, „Sėja“, „Dirva“, „Naujoji Lietuva“.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 401-402.

KASLAS BRONIS (iki 1946 (?) **KAZLAUSKAS BRONIUS**) – teisininkas, visuomenės veikėjas, teisės mokslų daktaras (1939). Gimė 1910 m. kovo 27 d. Maišymų k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1996 m. sausio 19 d. Wyoming'e, JAV. 1930 m. baigė Marijampolės gimnaziją, 1935 m. – Vytauto Didžiojo universitetą Teisių fakultetą. 1935-1937 m. Strasbūro universitete studijavo tarptautinę teisę ir politikos mokslus. 1939-1940 m. – Eltos redaktorius Kaune. 1940 m. paskirtas neetatiniu Vilniaus apygardos teismo kandidatu, 1941-1943 m. dirbo Vilniaus universiteto Teisių fakultete. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje: 1930-1933 m. „Pavasario“ federacijos centro valdybos narys, 1937 m. studentų korporacijos „Justicija“ pirmininkas. Prasidėjus sovietų okupacijai emigravo į Vokietiją, 1945 m. išvyko į JAV. 1947-1949 m. dėstė socialinius mokslus Detroito universitete, 1949-1955 m. Wilkes Barre'o koledže (JAV), 1965-1970 m. šio koledžo Istorijos katedros vedėjas, profesorius (1955). Tyrė galimą glaudaus Baltijos valstybių – Estijos, Latvijos, Lenkijos Lietuvos, Suomijos – bendradarbiavimo galimybę. Tarptautinės teisės ir Rytų Europos klausimais rašė spaudoje („Teisė“, „Židinys“, „Naujoji romuva“, „XX amžius“, „Rytas“ ir kt.). Svarbiausi jo parašyti veikalai: „Baltijos valstybių tarpusavio supratimas“ (1939), „Lietuvos likimas slaptojoje Sovietų-Vokietijos diplomatijoje, 1939-1941“ (1973), „Baltijos tautos – regioninės integracijos ir politinės laisvės ieškojimas: Estija, Latvija, Lietuva, Suomija, Lenkija“ (1976).

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2006, T. 9, p. 532.

KAŠUBA JUOZAS – karininkas, leitenantas (1937). Gimė 1895 m. balandžio 30 d. Liubavo k., Liubavo vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1973 metais Klivlende, JAV. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas artilerijos pulko IV baterijos raštvedžiu, nuo 1920-1924 m. ūkio vedėju. 1919 m. dalyvavo mūšiuose su lenkų interventais ties Suvalkais, Alytumi, Varėna, Anykščiais, Antaliepte, Turmantu, Daugpiliu, 1920 m. ties Valkininkais, Perloja, Trakais, Varėna, Šiauliais ir kitur. 1924-1930 m. tarnavo pasienio policijoje (buvo ir rajono viršininkas), muitinėse. Nuo 1930 m. Krašto apsaugos ministerijos tarnautojas, leitenantas (1937). Iki 1940 m. tarnavo Ginklavimosi valdyboje, buvo pulko vado padėjėjas. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės Savanorio kūrėjo ir Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečio medaliais. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į JAV.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 459.

KAZLAUSKAS (KAZLAS) PETRAS – gydytojas oftalmologas, visuomenininkas. Medicinos mokslų daktaras (1939), profesorius (1944). Gimė 1903 m. spalio 22 d. Maišymų k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1983 m. kovo 11 d. Hot Springse, JAV. 1924 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, o 1932 m. – Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Vertėsi privačia praktika, gydytojavo Klaipėdos, Telšių, Kauno ir Vilniaus ligoninėse. Nuo 1942 m. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas, Oftalmologijos katedros vedėjas ir Akių ligų klinikos direktorius. Spausdino straipsnius „Medicinos“ žurnale. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. apsigyveno JAV. 1954 m. įgijęs teisę verstis privačia praktika, dirbo Veteranų administracijos ligoninėje Marione, JAV. Taip pat pasižymėjo aktyvia veikla ateitininkų, pavasarininkų ir šaulių organizacijose, vienas korporacijos „Gaja“ steigėjų. Buvo veiklus Lietuvos ir Pabaltijo akių gydytojų draugijos narys. Bendradarbiavo katalikų spaudoje, iš medicinos srities parašė keliolika mokslo darbų.

L.: [Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998. - p. 67.](#)

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2006, T. 9, p. 674.

KIBARSKIS CHACKELIS – gydytojas terapeutas, habilituotas medicinos mokslų daktaras (1970). Gimė 1903 m. spalio 14 d. Šeštokų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 2003 m. sausio 5 d. Vilniuje. 1928 m. baigęs Lietuvos universitetą, iki 1941 m. dirbo gydytoju Kaune. Per Antrąjį pasaulinį karą buvo SSRS kariuomenės Šešioliktosios lietuviškosios šaulių divizijos vyriausias terapeutas, medicinos bataliono vadas. 1946-1988 m. dėstė Vilniaus universitete, profesorius (1972). Nuo 1995 m. gyveno Izraelyje ir Lietuvoje. Vienas pirmųjų organizavo ir plėtojo elektrokardiografijos tyrimus. Paskelbė apie 180 mokslinių straipsnių apie hipertoninę, plaučių, kasos ligas, cukrinį diabetą. Parašė knygas: „Kardiotoninių vaistų klinikinė farmakologija“ (su A. Vidugiriu, 1977), „Antiaritminių vaistų klinikinė farmakologija“ (su S. Sutkiene, 1981), „Koronarinė širdies liga“ (su D. Kaunaite, 1995). 1969 m. paskirta LSSR valstybinė premija.

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2006, T. 10, p. 19.

KOŠUBA VINCAS – mokytojas, dailininkas. Gimė 1898 m. gruodžio 27 d. Liubavo k., Liubavo vlsč., Kalvarijos apskr. (dabar Liubavo sen., Kalvarijos sav.), mirė 1980 m. balandžio 4 d., palaidotas Marijampolėje. 1900 m. su tėvais persikėlė į Liudvinavą. 1909 m. baigė Liudvinavo pradžios mokyklą. Vėliau įsidarbino raštininku-praktikantu valsčiaus raštinėje. Laisvu laiku privačiai ruošėsi egzaminams į mokytojų seminariją. Per Pirmąjį pasaulinį karą su tėvais pasitraukė į Vilnių, iš ten - į Volską (Saratovo gubernija) ir Jaroslavlį. Mokėsi Volsko mokytojų seminarijoje, kurią baigė 1918 m. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą. 1919 m. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, kurioje dirbo raštininku, raštvedžiu, buhalteriu. Tarnaudamas kariuomenėje, 1920 m. įstojo į Kauno meno mokyklą ir 1923 m. baigė šios mokyklos bendrąjį skyrių. 1928 m. Švietimo ministerijoje išlaikė pedagoginių dalykų egzaminus ir tapo paišybos, tapybos, braižybos ir dailyraščio dalykų mokytoju. 1923-1928 m. mokytojavo Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, 1929-1938 m. – Marijampolės amatų mokykloje, o 1938-1941 m. – Marijampolės mokytojų seminarijoje. 1941 m. birželio 14 d. ištremtas į Sibirą ir iki 1949 m. buvo kalinamas Permės pataisos darbų kolonijoje, 1949-1959 m. – Kazachstane. Ten Žalimbeto miestelyje mokytojavo vidurinėje mokykloje. Dėstė piešimą, braižybą, istoriją, o laisvalaikiu piešdavo proginius paveikslus. Juos dovanodavo savo bendradarbiams, daugiausia Pavolgio vokiečiams. Į Lietuvą sugrįžo 1959 m. jau pensijinio amžiaus. Grįžęs dirbo revizoriumi Marijampolės parduotuvėse „Žagrė“, „Dobilas“. Buvo Šaulių sąjungos ir Lietuvos mokytojų sąjungos narys. V. Košubos gamtos peizažai, kiti paveikslai minimi ikikarinių parodų kataloguose. Išlikęs didelis paveikslas „Čigoniukė“, ruda kreida pieštas dukters Romutės portretas, keletas O. Vitkauskytės knygyno išleistų atvirukų.

L.: Vincas Košuba / Dalia Giniuvienė. - Iliustr. // Suvalkija. - 1999, Nr. 2, p. 41-43.

KRASNICKAS KOSTAS – gydytojas terapeutas, biomedicinos, medicinos mokslų daktaras (1967). Gimė 1921 m. kovo 15 d. Santakos k. (dabar Kalvarijos sen. Kalvarijos sav.). 1928-1932 m. mokėsi Nemunaičių pradžios mokykloje, 1932-1936 m. – Kalvarijos progimnazijoje, 1936-1938 m. – Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, 1938-1940 m. – Marijampolės mokytojų seminarijoje, 1942-1943 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete Statybos fakultete, 1944-1948 m. – Kauno Medicinos instituto Medicinos fakultete. 1940-1942 m. dirbo Brokaraistėlės (Alytaus raj.) pradžios mokyklos vedėju, 1948-1952 m. – Pagėgių raj. ligoninės Terapijos skyriaus vedėju, Teismo ekspertizės biuro vedėju. 1952-1959 m. – Vilniaus 1-osios tarybinės ligoninės Terapijos skyriaus vedėju, nuo 1959 m. – Vilniaus 2-osios ligoninės Terapijos skyriaus vedėju, vėliau – II geriatrijos skyriaus vedėju. Parašė daugiau kaip 40 mokslinių darbų, daugiau nei 5 racionalių pasiūlymų autorius.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 355.](#)

KREINGELIS GDALIJA – dailininkas. Gimė 1908 m. spalio 3 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos žydų pradžios mokykloje, Marijampolės žydų gimnazijoje. 1928-1934 m. studijavo tapybą Kauno meno mokykloje, lygiagrečiai studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Humanitarinių mokslų fakultete. Savo darbus eksponavo V-ojoje rudens dailės parodoje Kaune. Tolimesnis jo likimas nežinomas.

L.: Vilmos Gradinskaitės Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus fonduose surinktą medžiagą pateikė Alvydas Totoris

KREIVĖNAS JUOZAS – muzikas, pedagogas, visuomenės veikėjas. Gimė 1912 m. kovo 3 d. Padovinio k., Padovinio vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1987 m. gegužės 24 d. Cicero, JAV. Iki 1927 m. mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. Nuo 1929 m. (su pertraukomis) vadovavo chorams. 1931 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1931-1933 m. vargonininkavo Rudaminoje ir Plutiškėse. Nuo 1935 m. mokytojavo Seinų (Lazdijų), nuo 1939 m. Vilniaus apskrityse. 1941-1944 m. Vilniaus apskr. pradinių mokyklų inspektorius. 1942 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą. 1942-1943 m. Vilniaus universitete studijavo istoriją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Mokytojavo lietuviškose mokyklose, buvo Miuncheno apygardos lietuviškų pradinių mokyklų inspektorius. Rotatoriumi išspausdino dainų rinkinį pradinei mokyklai (1948), I. Vasyliūno „Liaudies dainas“ (1949). 1950 m. atvyko į JAV, apsigyveno Cicero. Nuo 1950 m. daug metų vadovavo Cicero Šv. Antano parapijos lituanistikos klasei ir Cicero lietuvių chorui. 1953-1966 m. ir 1984-1986 m. „Muzikos žinių“ redaktorius. 1955 m. buvo išrinktas JAV LB Kultūros fondo pirmininku. 1956 m. ir 1957 m. Dainų ir Tautinių šokių švenčių pirmininkas ir sekretorius, parengė šių švenčių vadovus. Bendradarbiavo laikraščiuose: „Draugas“, „Vienybė“ ir kt. 1984 m. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Lietuvių muzikologijos archyvui padovanojo savo muzikos biblioteką. Nuo 1986 m. šiam archyvui vadovavo. Po J. Kreivėno mirties archyvas pavadintas J. Žilevičiaus ir J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvu.

L.: Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2006, T. 10, p. 758.

KRIŠČIŪNAS JONAS – agronomas, bitininkas. Gimė 1888 m. sausio 5 d. Stebuliškių k., Liudvinavo vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1973 m. liepos 2 d. Kaune. Mokėsi Liudvinavo pradžios mokykloje. 1908 m. baigė Marijampolės gimnaziją, 1913 m. – Sankt Peterburgo universiteto Fizikos-matematikos fakulteto Gamtos skyriaus agronomijos grupę. 1913 m. dirbo Marijampolės ūkininkų draugovėje agronomu. 1914-1917 m. tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1918-1921 m. dirbo Šiaulių gimnazijos gamtos ir geografijos mokytoju, 1922-1927 m. dėstė Dotnuvos žemės ūkio technikume. 1920 m. buvo išrinktas į Lietuvos Steigiamąjį Seimą. 1925-1941 m. ir 1944-1973 m. dėstė Žemės ūkio akademijoje, 1940 m. akademijos profesorius, 1940-1941 m. ir 1944-1945 m. rektorius, 1945-1947 m. prorektorius, 1928-1941 m. ir 1944-1957 m. Augalininkystės, 1957-1962 m. Žemdirbystės katedros vedėjas. 1941-1944 m. gyveno Rusijoje, dirbo Saratovo srityje, Udmurtijoje, Debiosių vaikų namų direktoriumi. 1946 m. išrinktas Lietuvos Mokslų akademijos nariu, 1948 m. – Sąjunginės Lenino žemės ūkio Mokslų akademijos nariu. 1927 m. su kitais įsteigė Lietuvos bitininkų ir cukrinių runkelių augintojų draugijas. Jo iniciatyva 1930 m. įsteigta kooperatinė draugija „Sėklininkas“. Daugelį metų buvo Lietuvos žemės ūkio akademijos Bitininkystės komisijos pirmininkas. 1932 m. išrinktas Lietuvos bitininkų draugijų sąjungos valdybos nariu. Nuo 1965 m. – Lietuvos entomologų draugijos nariu. Pirmasis Lietuvoje parašė knygą apie vabzdžius kenkėjus „Augalų ligos“ (1912). Čia pirmą kartą lietuviškais terminais pavadino daugelį vabzdžių rūšių. Parašė knygas: „Bitininkystė“ (1933, pakartotinai išleista 1947, 1954, 1961), „Augalininkystė“ (1959). Buvo cukrinių runkelių auginimo ir lietuviškos agronominės literatūros pradininkas, paskelbė apie 1000 straipsnių žemės ūkio klausimais. 1974 m. įsteigta kasmetinė J. Kriščiūno premija Lietuvos žemės ūkio akademijos studentams už geriausią darbą bitininkystės, sėklininkystės ar augalininkystės tematika. Apdovanotas keturiais ordinais, kitais pasižymėjimo ženklais.

L.: Lietuvos Steigiamojo Seimo (1920-1922 metų) narių biografinis žodynas / Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, Vilniaus pedagoginis universitetas. - Vilnius : Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2006, p. 189-191.

Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirmininkas - Juozas Tumelis ... et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2007, T. 11, p. 78.

KROKYS BRONIUS – chemikas, visuomenės veikėjas. Gimė 1917 m. rugpjūčio 17 d. Mockavos k. (dabar Sangrūdų sen., Kalvarijos sav.). 1938-1941 m. dirbo Vytenio 9-ojo pėstininkų pulko štabe. 1944 m. – Vietinės rinktinės savanoris. Vokiečių nugalėtas, pateko į Vokietiją, dirbo UNRRA vairuotoju. 1946 m. baigęs Niurtingeno lietuvių gimnaziją, studijavo Mainzo universiteto Medicinos fakultete. 1949 m. persikėlė į JAV. 1960 m. baigė Rochesterio (JAV) universiteto Chemijos fakultetą (bakaluro laipsniu). 1949-1982 m. dirbo chemiku analitiku Eastman-Kodako bendrovėje. Rochesteryje atkūrė Lietuvos vyčių 103-ąją kuopą. Priklausė JAV LB valdybai, Ateitininkų federacijos valdybai (buvo valdybos pirmininkas). Rochesterio lietuvių radijo programų pranešėjas. 1960-1972 m. moksleivių ateitininkų globėjas ir vadovas. 1960-1982 m. M. Tomonio lituanistinės mokyklos direktorius ir mokytojas. Rochesteryje įkūrė LF skyrių. 1983 m. persikėlė į Filadelfiją. 1984-1987 m. Ateitininkų sendraugių skyriaus valdybos pirmininkas. 1984-1986 m. vadovavo Filadelfijos lituanistinei mokyklai ir joje dėstė. 1987-1990 m. JAV LB Krašto valdybos sekretorius. Nuo 1987 m. organizuoja lietuvių kalbos kursus. Jo pastangomis 1989 m. įkurtas Lietuvių liaudies dainų kvartetas, kuris rengė koncertines keliones po JAV, koncertavo JAV Tautinio meno dainose. Išleista kvarteto dvi dainų juostos. 1993 m. Lietuvoje užmezgė ryšius tarp Pelesos, Gervėčių ir Rytų Lietuvos mokyklų, jas rėmė. Organizavo šių mokyklų mokinių rašinių konkursus, stalo teniso varžybas. Parašė vadovėlį „Gintarinės šaknys“ (1989). Apdovanotas JAV LB, Pensilvanijos gubernatoriaus, Filadelfijos mero žymenimis.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 533-534.

KUBERTAVIČIUS PETRAS – aktorius. Gimė 1879 m. birželio 22 d. Vartų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1964 m. vasario 14 d. Vilniuje. Mokėsi Krosnos ir Liudvinavo mokyklose, Veiverių mokytojų seminarijoje. Kurį laiką studijavo Peterburgo hidrotechnikos mokykloje, domėjosi scenos menu. 1916 m. įstojo į J. Vaičkiaus dramos studiją. Vaidino jo Skrajojamojo teatro trupėje Peterburge, Vilniuje, Kaune. 1920-1952 m. ir 1959-1963 m. buvo vienas iš pagrindinių Kauno dramos teatro aktorių, puošęs šio teatro repertuarą ryškiais, aukšto meninio lygio darbais. Šlovės viršūnę aktorius pasiekė 1929 m., sukūręs legendinio Šarūno paveikslą V. Krėvės „Šarūne“. 1952-1959 m. dirbo Kauno jaunojo žiūrovo teatre. 1936-1947 m. dėstė vaidybos studijose Kaune. P. Kubertavičius buvo ir talentingas pedagogas, ir režisierius. Kauno dramos teatre pastatė J. Grušo „Tėvą“, A. Vienuolio „Prieblandoje“, K. Inčiūros „Gimtojoj žemėj“, J. Baltušio „Gieda gaideliai“, R. Blaumano „Sūnų palaidūną“ ir kt. Sukūrė daugiau kaip 200 įvairaus žanro vaidmenų, tarp jų – Lyrą, Makbetą (V. Šekspyro „Karalius Lyras“, „Makbetas“), Ričardą (Č. Dikenso „Varpai“), Karlą (F. Šilerio „Plėšikai“), Tartiufą (Ž. B. Moljero „Tartiufas“), Žaną Valžaną (V. Hugo „Vargdieniai“), Gorodničių (N. Gogolio „Revizorius“), Maurą (V. Mykolaičio-Putino „Valdovas“) Mėrūną (V. Krėvės „Žentas“), Alną, Daubą (P. Vaičiūno „Prisikėlimas“, „Tuščios pastangos“) ir kt. Suteikti LTSR nusipelnusio artisto ir LTSR liaudies artisto garbės vardai.

L.: Kūrėjai ir jų memorialinės vietos / Stasė Ramanauskienė. - Vilnius : Mintis, 1984, p. 172-173.

LAUKIS (LAUKYS) JUOZAS (KELIAUNINKAS DOMININKAS) – laikraštininkas, redaktorius, vertėjas. Gimė 1866 m. rugpjūčio 16 d. Rūdelės k., Raudenio vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1947 m. sausio 5 d. Čikagoje, JAV. Baigė Rudaminos pradžios mokyklą ir Suvalkų progimnaziją. 1889 m. atvyko į JAV, kur studijavo Valparaiso universitete. Redagavo Čikagoje ir Baltimorėje ėjusius periodinius JAV lietuvių spaudos leidinius: „Nauja gadynė“ (1894-1895), „Kardas“ (1896-1898), „Galybė“ (1898), „Naujas draugas“ (1898, tuomet pasirašinėjo D. Basevičiu arba D. Keliuaininku), „Amerikos lietuvis“ (1899), „Anarchistas“ (1899), „Kūrėjas“ (1900), „Ateitis“ (1900-1901), „Darbininkas“ (1902-1903), „Laisvoji žmonija“ (1911-1913), „Jaunoji Lietuva“ (1915), „Darbininkų balsas“ (1914-1919), „Proletariatas“ (1919-1923), „Varpas“ (1923-1925). Dirbo „Lietuvos“ redakcijoje ir „Naujienose“. Išleido vadovėlius: „Rankvedis angliškos kalbos“ (1904, 1912), „Vadovėlis angliškos kalbos“ (1911), „Kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angliškoje kalboje“ (1909). Parašė ir išvertė į lietuvių kalbą keletą knygų. Jo paruoštais anglių kalbos vadovėliais ilgai naudojosi daugelis į JAV atvykusių lietuvių.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998. - p. 82.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

LEKECKAS KAZYS – pedagogas, visuomenininkas. Gimė 1877 m. kovo 4 d. Šilavoto k., Liudvinavo vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1944 m. gruodžio 12 d. Kaune. 1896 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, įgijo matematikos ir bendrų dalykų namų mokytojo teises. Dirbo mokytoju Lenkijoje. Po 1905 m. persikėlė į Kauną, kur buvo Žaliakalnio lietuvių pradžios mokyklos vedėjas, dėstė bendrojo lavinimo dalykus Kauno komercijos mokykloje ir „Saulės“ draugijos mokytojų kursuose. Dalyvavo „Dainos“ draugijos, Lietuvių mokytojų sąjungos veikloje. 1905-1909 m. išspausdino keletą feljetonų bei apsakymų „Vilniaus žiniose“, „Lietuvos ūkininke“, „Mokykloje“, „Lietuvos žiniose“. Per Pirmąjį pasaulinį karą pasitraukė į Rusiją. Dirbo organizacijose nukentėjusiems nuo karo šelpti. 1915-1918 m. buvo „Grūdo“ draugijos įgaliotinis Riazanėje. 1918 m. grįžęs iš Rusijos, dirbo Socialinės apsaugos departamento direktoriumi, nuo 1919 m. – Krašto apsaugos departamento vyriausioju revizoriumi, iki 1932 m. – Valstybės kontrolėje, nuo 1932 m. ūkininkavo Kalinavoje (netoli Garliavos). 1920 m. buvo išrinktas į Lietuvos Steigiamąjį Seimą.

L.: Lietuvos Steigiamojo Seimo (1920-1922 metų) narių biografinis žodynas / Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, Vilniaus pedagoginis universitetas. - Vilnius : Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2006, p. 215-216.

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1968, T. 2, p. 312.

LONDONAS SEMIONOVIČIUS EFIMAS – radiobiologas, patofiziologas, biochemikas. Gimė 1869 m. sausio 9 d. Kalvarijoje, mirė 1936 m. kovo 21 d. Sankt Peterburge, Rusijoje. Baigęs Kalvarijos gimnaziją, 1888 m. įstojo į Varšuvos universiteto Medicinos fakultetą. 1895-1926 m. su pertraukomis dirbo Sankt Peterburgo Eksperimentinės medicinos institute, 1918 m. vadovavo Valstybinio Rentgeneologijos ir radijologijos instituto biochemijos kabinetui, nuo 1926 m. – Pediatrijos institute savo įkurtai patologinės fiziologijos katedrai. Parašė daugiau kaip 300 mokslinių darbų, tame tarpe 20 monografijų, vadovėlių, mokslo priemonių ir stambių apžvalginių straipsnių iš imunologijos, radiobiologijos, histologijos, patofiziologijos, biochemijos. Žymiausi veikalai: „Rentgenizacija medicinos tikslais“ (1902), „Radijus biologijoje ir medicinoje“ (1911), „Psichologinė ir patologinė chemologija“ (1913), „Bendrosios biologijos kursas“ (1920), „Reliatyvumo principas“ (1923), „Radijus ir rentgeno spinduliai“ (1923), „Virškinimo fiziologija ir patologija“ (1923), „Bendrosios patologijos trumpas vadovėlis“ (1925), „Medžiagų apykaita gyvulių ir žmogaus organizme“ (1938). E. S. Londonas buvo vienas iš pasaulinės radijobiologijos pradininkų, mokslo apie organizmo medžiagų apytaką kūrėjas, pirmasis Rusijoje pradėjo gydyti piktybines opas apšvitindamas pažeistas kūno vietas, o sveikų vietų apsaugojimui naudojo švinines plokštes, radijo spinduliavimo pagalba bandė gydyti regėjimo netekusius, bet dar galinčius skirti šviesą ir tamsą žmones. 1921 m. buvo kviečiamas į kuriamą Lietuvos universitetą vadovauti histologijos katedrai.

L.: Medicinos enciklopedija / redkol.: V. Grabauskas (pirm.) ... [et al.]. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 1994, T. 2, p. 496.

Metodijaus Lisausko surinktą medžiagą pateikė Alvydas Totoris

LUKOŠEVIČIUS JONAS – agronomas, ekonomistas. Gimė 1904 m. rugsėjo 15 d. Kamšų k., Raudenio vlsč., Kalvarijos apskr. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.), mirė 1979 m. vasario 12 d. Vilniuje. 1924-1926 m. studijavo Kauno universitete, buvo Studentų socialistų draugijos narys. Už aktyvų dalyvavimą tos draugijos surengtame mitinge (1925) kalintas. 1926 m. emigravo į Vokietiją. 1931 m. baigė Karaliaučiaus universitetą. 1933 m. Vokietijoje suimtas ir ištremtas į Lietuvą, čia už antifašistinę veiklą eserų byloje nuteistas 6 metus kalėti, 1938 m. iš kalėjimo paleistas. 1944-1946 m. Valstybinės plano komisijos žemės ūkio skyriaus viršininkas. 1946-1947 m. – Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidiumo mokslinis sekretorius, 1947-1956 m. Žemės ūkio instituto, Gyvulininkystės ir veterinarijos instituto, Žemdirbystės ir dirvožemio instituto mokslinis bendradarbis. 1957-1965 m. Žemdirbystės instituto Vokės filialo direktoriaus pavaduotojas mokslo reikalams, nuo 1965 m. žolės miltų skyriaus vedėjas. 1945-1950 m. dėstė žemės ūkio ekonomiką Vilniaus universitete, 1957-1961 m. Veterinarijos akademijoje. 1951 m. apsigynė ekonomikos mokslų kandidato disertaciją. Nuo 1958 m. docentas. Išleido brošiūrų apie darbo organizavimą ir atlyginimą, pašarų gamybą kolūkiuose, kukurūzų auginimą, paskelbė mokslinių straipsnių apie ganyklinę tvartinę galvijų laikymo sistemą, žolės miltų gamybą.

L.: Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1968, T. 2, p. 477.

LUKŠYS JUOZAS – pedagogas, choro vadovas. Gimė 1927 m. spalio 7 d. Spingių k., Kelmės raj., mirė 1992 m. gruodžio 21 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kražių vidurinėje mokykloje, vienuoliktoje klasėje buvo išstremtas į Sibirą. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Grįžęs dirbo elektriku. Po kiek laiko įstojo mokytis į Tallat-Kelpšos muzikos technikumą, neakivaizdinį skyrių. Jį baigęs, dirbo mokytoju Šilutės rajone, Rusnės vidurinėje mokykloje. Kai šeima perskėlė gyventi į Kalvariją, dirbo mokykloje- internate, o vėliau Kalvarijos vidurinėje mokykloje. Iki pensijos dirbo Marijampolės vidurinėje mokykloje. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, aktyviai dalyvavo atstatant Kalvarijos paminklus, ginant parlamentą. 1991 m. įkūrė tremtinių chorą, kuriam vadovavo iki mirties. Jo įkurtas choras iki šios dienos sėkmingai dalyvauja įvairiose šventėse ir renginiuose. Dabar šiam chorui vadovauja E. Rėkus. 2006 m. apdovanotas (po mirties) Vyčio Kryžiaus ordino Riterio kryžiumi.

L.: Vladimiro kalėjime / Sigitas Mičiulis. - Iliustr. // Kalvarijos kronika. - 2004, Nr. 51, p. 8-9.

Fotografiją pateikė Birutė Lukšienė

MALĖNAS (MALINAUSKAS) STEPAS VYTAUTAS – inžinierius. Gimė 1911 m. birželio 30 d. Ūdrijos k., Ūdrijos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1984 m. gruodžio 8 d. prie Vašingtono, JAV. 1929 m. baigė Alytaus gimnaziją. 1931-1933 m. Gento universitete Belgijoje studijavo chemijos technologiją. 1933-1936 m. studijas gilino Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultete. 1934-1944 m. dirbo Petrašiūnų popieriaus fabrike chemiku, gamybos vedėju, fabriko direktoriumi ir technikos vedėju. Priklausė korporacijai „Plienas“ Kaune. Buvo Laisvės kovotojų sąjungos narys, per karą rūpinosi popieriaus tiekimu pogrindžio spaudai. 1943 m. vokiečių įkalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. Lietuvių komiteto narys Detmolde, 1946-1947 m. Augustdorf'o stovyklos lietuvių komiteto pirmininkas, 1947-1949 m. Lietuvių tremtinių bendruomenės Šiaurės Reino-Vestfalijos apygardos valdybos narys ir Baltų centrinės tarybos lietuvių skyriaus sekretorius. 1949 m. persikėlė į JAV. 1952-1954 m. Syracuse universitete studijavo popieriaus technologiją. 1955 m. gavo bakalauro laipsnį. 1954-1960 m. bendrovės „Merrimac Paper Lawrence“ gamybos vedėjo pavaduotojas, technikos vedėjas. Nuo 1960 m. dirbo popieriaus pramonėje Vietname, Čilėje bei JT žemės ūkio žinybos pavedimu – Turkijoje, Indijoje, Indonezijoje. Priklausė Vokietijos chemikų sąjungai „Zelcheming“, nuo 1950 m. – popieriaus pramonės sąjungai „Tappi“, nuo 1955 m. – „Alias“. Bendradarbiavo „Naujojoje romuvoje“, „Lietuvių žodyje“.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 618.

MASIULEVIČIŪTĖ ZUZANA – dainininkė (mezosopranas). Gimė 1921 m. lapkričio 14 d. Kalvarijoje. 1949 m. baigusi Vilniaus konservatoriją, dirbo soliste Kauno muzikiniame teatre. Vaidmenys: Chivria (M. Musorgskio „Soročincų mugė“), Auklė (A. Rubinšteino „Demonas“), Morta (Š. Guno „Faustas“), Magdalena (D. Kubalevskio „Pavasaris dainuoja“), Grafienė (K. Miliokerio „Studentas elgeta“), Leokadija (B. Gorbulskio „Meilė ir skarda“) ir kt.

L.: Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1968, T. 2, p. 522.

MEDZIUKAS IGNAS – teisininkas, žurnalistas, visuomenininkas. Gimė 1909 m. spalio 22 d. Liuklingėnų k., Krokialaukio vlsč., Kalvarijos apskr. 1930 m. baigė Prienų gimnaziją. Dirbo Kauno Matų ir prabavimo rūmuose buhalteriu, revizoriumi. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete klasikinę filologiją, vėliau teisę. 1933-1938 m. Vilniaus geležinio fondo reikalų vedėjas. Nuo 1926 m. bendradarbiavo periodinėje spaudoje, paskelbė straipsnių kultūros ir politikos klausimais. 1935 m. parašė knygą „Vilniaus geležinis fondas“. 1938 m. baigęs universitetą, dirbo Vilkaviškio apylinkės teismo tardytoju, teisėju, Marijampolės apygardos teismo prokuroro padėjėju. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945-1946 m. Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyriaus Biberache vicepirmininkas. 1946-1949 m. Seligenstadto lietuvių gimnazijos mokytojas ir vicedirektorius, Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyriaus vicepirmininkas, LB kultūros ir švietimo vadovas. 1949 m. persikėlė į JAV. 1950-1951 m. mokėsi Naujojoje visuomenės tyrimo mokykloje Niujorke. 1955 m. baigęs La Salle universitete buhalteriją, dirbo Los Andželo bankuose. 1958-1969 m. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas. Aktyviai reikėsi JAV LB veikloje (1967-1969 m. Vakarų apygardos pirmininkas). 1969-1970 m. Lietuvių kredito unijos Los Andžele pirmininkas, jos vicepirmininkas ir kredito komiteto pirmininkas. Periodinėje spaudoje („Draugas“, „Tėviškės žiburiai“, „Pasaulio lietuvis“) paskelbė straipsnių. Parašė vadovėlio lituanistinėms mokykloms „Lietuvių tautos ir valstybės istorija“ skyrių „Lietuvos valdžia“ (d. 2, 1974) ir „Senosios Lietuvos teisė“ (d. 4, 1977), istorines apžvalgas „Šv. Kazimiero lituanistinė šeštadieninė mokykla“ (1974), „Šv. Kazimiero parapijos auksinė sukaktis“ (1991). Ateitininkas (1957-1960 m. Los Andželo Ateitininkų sendraugių pirmininkas). Priklausė Lietuvos žurnalistų sąjungai (nuo 1985 m. buvo jos vicepirmininkas).

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 657-658.

MEILUS VYTAUTAS – teisininkas, visuomenės veikėjas. Gimė 1913 m. balandžio 14 d. Kalvarijoje. 1931 m. baigė Ukmergės gimnaziją, 1936 m. – Vytauto Didžiojo universiteto Teisių fakulteto Ekonomikos skyrių. Nuo 1938 m. iki pirmosios sovietų okupacijos – akcinės bendrovės „Nemunas“ valdybos narys – direktorius. 1943 m. kovo 16 d. suimtas ir išvežtas į Štuthofio koncentracijos stovyklą. Po Antrojo pasaulinio karo atvyko į Švediją, 1949 m. – į Kanadą. Aktyviai reiškėsi Kanados lietuvių bendruomenės veikloje. Nuo 1958 m. – Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos vicepirmininkas.

L.: [Pragaro vartai - Štuthofas / \[sudarė Alisa Rupšienė\]. - Vilnius : Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 1998, p. 90.](#)

MENČINSKAS MATAS – dailininkas skulptorius. Gimė 1896 m. rugsėjo 15 d. Ostampo k., Simno vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1942 m. kovo 18 d. Kaune. Mokėsi Simno pradžios mokykloje. 1913 m. baigė Suvalkų progimnaziją, trejus metus (iki 1917 m.) mokėsi Varšuvos skulptoriaus B. Špetkovskio dirbtuvėje. 1921-1924 m. mokytojavo ir dirbo kūrybinį darbą Kaune. 1924 m. išvyko į Italiją ir tais pačiais metais atsidūrė Ispanijoje, Barselonoje, kur įstojo į privačią ispanų dailininko D. Koroselos studiją, ten tobulinosi kalti marmurą ir kartu ruošėsi egzaminams į Madrido dailės mokyklą, į kurią įstojo 1926 m. 1928 m. apsigyveno Argentinoje. 1928-1931 m. mokėsi Buenos Airių valstybinėje dailės akademijoje. Vienerius metus studijavo Argentinos valstybinės aukštosios dailės mokyklos skulptūros skyriuje. 1933 m. išvyko į Urugvajų. Kurį laiką Montevidėje lietuvių mokykloje dėstė piešimą. Vėliau persikėlė į Braziliją. 1934 m. sugrįžo į Lietuvą. Mokytojavo Pirmosios dailiųjų amatų mokyklos medžio apdirbimo skyriuje. Nuo 1935 m. dalyvavo Lietuvos dailininkų sąjungos parodose. Nuo 1940 m. dirbo Kauno taikomosios dailės instituto skulptūros instruktoriumi. Sukūrė apie 200 skulptūros darbų: „Filosofas“, „Motina“, „Skausmas“, „Sapnas“, „Jūratė“, „Žvejas“, „Vergas“, „Mefistas“, „Kinė“, „Negro galva“ ir kt.

L.: XX a. lietuvių dailės istorija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. Istorijos institutas. - Vilnius : Vaga, 1983, T. 2, p. 190-200.

Kūrėjai ir jų memorialinės vietos / Stasė Ramanauskienė. - Vilnius : Mintis, 1984, p. 97.

MIKULEVIČIUS JONAS – pedagogas, žurnalistas. Gimė 1908 m. sausio 27 d. Jurgežerių k., Kalvarijos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1992 m. rugpjūčio 31 d. Vilniuje, palaidotas Karveliškų kapinėse. 1920-1924 m. mokėsi Kalvarijos progimnazijoje. Ją baigęs, įstojo į Marijampolės mokytojų seminariją. Besimokydamas aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje. Baigęs seminariją 1928-1931 m., dirbo mokytoju Šakių apskrities Gelgaudiškio pradžios mokykloje. Nuo 1931 m. studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakultete Filologijos skyriuje. Universitete aktyviai dalyvavo studentų ateitininkų „Šatrijos“ korporacijos veikloje. Be studijų ir korektoriaus darbo „Žaibo“ spaustuvėje, atsidėjo ir švietėjiškai veiklai. „Ateities“ žurnale paskelbė visą eilę analitinių apybraižų apie žymiausių lietuvių poetų ir rašytojų Maironio, A. Vienuolio, A. Strazdo ir kt. kūrybą. Profesoriaus Prano Dovydaičio paragintas 1933-1937 m. redagavo „Ateities“ žurnalą. Jame išspausdino daug įvairių straipsnių aktualiais kultūros, religijos ir politikos klausimais. Ypač rūpinosi, kad žurnale būtų spausdinama kuo daugiau jaunųjų poetų ir rašytojų kūrinių. Kartu redagavo ir Angelo sargo vaikų laikraštį „Žvaigždutė“. Jo dėka, šis vaikų leidinys tapo labai populiarus Lietuvoje, smarkiai išaugo jo tiražas. 1937 m. baigęs universitetą, dirbo Alytaus apskrities Būdos pradžios mokyklos vedėju, 1939-1940 m. – Kauno privačioje Marijos Pečkauskaitės mokykloje. 1940-1941 m. mokytojavo Merkinės dvikomplektinėje pradinėje mokykloje. 1941-1968 m. dirbo įvairiose Alytaus miesto mokyklose – inspektoriumi, Suaugusių mokyklos direktoriumi, Mokytojų seminarijos dėstytoju. Alytaus rajoninio laikraščio kalbos kampelyje nuolat spausdino aktualius kalbos kultūros straipsnelius. Persikėlęs gyventi į Vilnių, bendradarbiavo „Vakarinių naujienų“ laikraščio kalbos kampelyje.

L.: medžiagą pateikė Alvydas Totoris

MILUKAS ANTANAS – kunigas, varpininkas, knygnešys, redaktorius, vertėjas, leidėjas, spaudos darbuotojas, švietėjas, žymus JAV lietuvių visuomenės veikėjas, šalpos, labdaros, savišvietos draugijų bei organizacijų steigėjas, lietuviybės judėjimo iniciatorius. Gimė 1871 m. birželio 13 d. Šeštokų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1943 m. kovo 19 d. Niujorke, JAV. Mokėsi Rudaminos pradžios mokykloje. 1882 m. įstojo į Marijampolės gimnaziją ir, baigęs septynias klases, 1889 m. pradėjo mokytis Seinų kunigų seminarijoje. Įsitraukė į seminarijoje susikūrusią slaptą lietuvių klierikų draugiją, kurios tikslas – domėtis Lietuvos praeitimi, mokytis gimtosios kalbos, skaityti ir platinti lietuvišką spaudą. Buvo vienas iš veikliausių šios draugijos narių. Redagavo rankraštinius laikraščius „Knapť“ ir „Biskį po biskį“, platino lietuvišką spaudą, bendradarbiavo „Varpe“ ir „Ūkininke“. Už nelegalią lietuvišką veiklą 1892 m. iš seminarijos buvo pašalintas. Kurį laiką dirbo „Varpo“ redakcijoje Tilžėje. 1892 m. išvyko į JAV. 1892-1893 m. redagavo „Vienybę lietuvininkų“. 1894-1898 m. leido savaitraštį „Garsas Amerikos lietuvių“ ir priedą „Lietuviškas knygynas“, 1898-1903 m. – „Dirva“. 1896 m. baigė Overbruko Šv. Karolio dvasinę seminariją ir gavo kunigo išventinimus. Kunigavo Šenandore. Daug prisidėjo prie 1900 m. Paryžiuje vykusios pasaulinės parodos lietuvių etnografinės ekspozicijos organizavimo. 1901 m. grįžo į Europą, įstojo į Friburgo (Šveicarija) universitetą studijuoti bažnytinės teisės. Buvo pakviestas redaguoti Tilžėje leidžiamo „Tėvynės sargo“. Grįžęs į JAV, drauge su kitais įkūrė M. Valančiaus skaityklą, Lauryno Ivinskio Europos-Amerikos lietuvių ir Rašliavišką draugijas, dalyvavo Susivienijimo lietuvių Amerikoje, Lietuvių Romos katalikų susivienijimo, „Motinėls“ ir kitų organizacijų veikloje, skaitė paskaitas. 1896 m. su J. Ramanausku nupirko „Garso“ spaustuvę ir Šenandore 1897-1898 m. leido laikraštį „Garsas Amerikos lietuvių“, 1898-1903 m. leido ir redagavo žurnalą „Dirva“, 1901-1902 m. – „Tėvynės sargas“, 1903-1906 m. – „Dirva-žinynas“. 1903 m. nupirko „Žvaigždės“ laikraštį su spaustuve. Leido iki 1942 m. Nuo 1909 m. gyveno Filadelfijoje, nuo 1914 m. – Maspete. 1933 m. dirbo ligoninės kapelionu Bruklina, 1935-1943 m. ėjo tas pačias pareigas Rosline. Gyvendamas JAV rinko ir skelbė lietuvių kultūros istorijos ir literatūros medžiagą, rašė, sudarinėjo ir vertė religinio ir šviečiamojo pobūdžio knygas, kurių išleido apie penkiasdešimt. 1897 m. parengė ir išleido pirmąją lietuvišką maldaknygę Amerikos jaunimui „Maldų vainikėlis“. Kiti svarbesni darbai: „Lietuviškas albumas“ (3 t., 1898-1900), „Lietuviška chrestomatija“ (1901), „Amerikos lietuvių kronika“ (2 t., 1931), „Amerikos lietuviai XIX šimtmečiuje“ (2 t., 1938-1942) ir kt. Išleido apie du šimtus įvairaus pobūdžio kitų autorių knygų. Jo ir bendradarbės J. Pranaitytės lėšomis išleisti K. Donelaičio raštai (1897), P. Vaičiailio eilėraščių rinkinys (1912), J. Basanavičiaus pasakų rinkinys (1898), V. Pietario „Algimantas“ (1904-1905), A. Burbos, A. Strazdo, Šatrijos Raganos ir kitų autorių kūriniai. Apdovanotas Vytauto Didžiojo III laipsnio ir Gedimino ordinais.

L.: Lietuvos knygnešiai ir daraktorai, 1864-1904 : [žinynas] / Benjaminas Kaluškevičius, Kazys Misius. - Vilnius : Diemedis, 2004, p. 318.

Mūsų kalendorius: Antanas Milukas / parengė Petronėlė Grybauskienė // Tarp knygų. - 1991, Nr. 4, p. 38.

MILUKAS MATAS – visuomenės veikėjas. Gimė 1885 m. rugsėjo 4 d. Šeštokų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1978 m. sausio 13 d. Niujorke, JAV. Mokėsi Rudaminos pradžios mokykloje. Privačiai pasimokęs, išlaikė egzaminus ir gavo Kalvarijos dviklasės mokyklos baigimo pažymėjimą. Mokėsi vargonininkauti. 1902 m. bandė patekti į JAV. Nepavykus, grįžo į Lietuvą ir pradėjo mokytis Veiverių mokytojų seminarijoje. Įsitraukė į slaptos lietuvių mokinių kuopelės veiklą: kėlė lietuviybės stiprinimo klausimus. Platino lietuvišką spaudą. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. 1905 m. įteikė seminarijos vadovybei mokinių reikalavimą, kad visi dalykai būtų dėstomi lietuviškai. Gresiant areštui, buvo priverstas bėgti į Vokietiją, o iš ten 1906 m. išvyko į JAV. Dirbo Šenandore broliui, Antanui Milukui, priklausančioje spaustuvėje „Žvaigždė“. Veikė LRK SA, buvo kelių seimų sekretorius. ALRKF vienas steigėjų. Nuo 1917 m. dirbo „Garso“ redakcijoje Niujorke. Rašė į „Žvaigždę“, „Garsą“ ir kt. 1920 m. grįžęs į Lietuvą, dirbo pramonės įmonėse. 1930-1940 m. – Lietuvos banko Kaune kasininku. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, gyveno Vienoje, Austrijoje. Nuo 1945 m. lenkų ir ukrainiečių stovyklos Stuttgarte, Vokietijoje, vertėjas ir sekretorius. Vėliau persikėlė į JAV. Į lietuvių kalbą išvertė grožinės literatūros kūrinių.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998, T. 1, p. 687-688.

Lietuvos knygnešiai ir daraktorai, 1864-1904 : [žinynas] / Benjaminas Kaluškevičius, Kazys Misius. - Vilnius : Diemedis, 2004, p. 318-319.

MOCKUS (MOCKEVIČIUS) MYKOLAS KSAVERAS – kunigas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas, spaudos darbuotojas. Gimė 1864 m. spalio 26 d. Ramanavo k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1939 m. spalio 23 d. Čikagoje, JAV. 1896 m. emigravo į JAV. Įsigijęs nedidelę spaustuve, spausdino smulkius spaudinius, brošiūras lietuvių ir lenkų kalbomis. Leido ir redagavo laikraštį „Lempa“, bendradarbiavo „Vienybėje lietuvininkų“. Dalyvavo Susivienijimo lietuvių Amerikoje, Tėvynės mylėtojų draugijos, Lietuvių socialistų sąjungos ir meno saviveiklos organizacijų veikloje.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 102.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

MOTIEJŪNAITĖ LYDIJA – choreografė. Menotyros mokslų kandidatė (1972). Vėliau suteiktas humanitarinių mokslų daktarės vardas. Gimė 1924 m. balandžio 2 d. Janaukos k., Kalvarijos vlsč. 1944 m. Kaune baigė ritminės gimnastikos ir išraiškos šokio studiją, 1955 m. – Vilniaus universitetą (teisės fakultetą). 1944-1950 m. Kauno muzikinės komedijos teatro, 1952-1967 m. Operos ir baleto teatro artistė. 1958-2001 m. Vilniaus Čiurlionio meno mokyklos, 1967-1971 m. Vilniaus pedagoginio instituto, 1976-1984 m. Vilniaus kultūros mokyklos dėstytoja. Nuo 1945 m. vadovavo mėgėjų choreografijos būreliams (1965-2005 m. Respublikinių profsajungų rūmų vaikų klasikinio šokio būreliui „Liepsnelė“). Vaidmenys: Polenka (B. Aleksandrovo „Manoji Giuzel“), Vanda (R. Frimlo „Rozmari“), Marieta, Stasi (J. Kalmano „Bajaderė“, „Silva“). Sukūrė choreografinių kompozicijų pagal lietuvių ir užsienio kompozitorių muziką (J. Pakalnio „Pasveikinimas“, 1978; V. Paltanavičiaus „Tegu žydi taikos gėlės“, 1979; A. Adamo „Baleto siuita“, 1983). Parašė studiją „M. Juozapaitytė“ (1969), choreografijos teorijos ir istorijos straipsnių.

L.: Lietuviškoji tarybinė enciklopedija / vyriausioji enciklopedijų redakcija: J. Zinkus (vyr. red.) ... [et al.]. - Vilnius : Mokslas, 1981, T. 8, p. 18.

Tarybų Lietuvos enciklopedija / mokslinė redakcinė taryba J. Zinkus (pirmininkas) ... [et al.]. - Vilnius : Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1987, T. 3, p. 150.

Medžiagą ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė

NENORTIENĖ (MATULAITYTĖ) KONSTANCIJA – pedagogė. Gimė 1914 m. vasario 18 d. Stebuliškės k., Liudvinavo vlsč., Kalvarijos apskr. 1933 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Mokydamasi priklausė skautų organizacijai. 1933-1940 m. mokytojavo Trakų ir Marijampolės apskrities mokyklose. 1940-1944 m. Marijampolės P. Kriaučiūno pradžios mokykloje. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. persikėlė į JAV. Iki 1957 m. Hartfordo lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytoja. Dalyvavo JAV LB, Lietuvių moterų federacijos Hartfordo klubo veikloje.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 41.

NIZIOLOMSKIS ROMANAS – farmacininkas, visuomenės veikėjas. Gimė 1879 m., mirė 1959 m. Kalvarijoje (ant jo kapo pastatytas juodo granito paminklas su lenkišku užrašu: „Roman Niziolomski ur. 1879 zm. 1959“). 1910 m. įkūrė vaistinę Kalvarijoje. 1915 m. vasario mėn., vokiečiams užėmus Kalvariją, pasitraukė pas savo svainį Volskį į Vinkšnupių dvarą, o vaistinę paliko savo padėjėjo Mykolo Norkaus priežiūrai. Baigiantis karui, sugrįžo į Kalvariją ir toliau vertėsi vaistininko profesija. Aktyviai dalyvavo visuomeniniame miesto gyvenime. Buvo renkamas Kalvarijos tarybos nariu. 1923-1932 m. vadovavo miesto gaisrininkų komandai. Šiame laikė lenku ir aktyviai reiškėsi Kalvarijos miesto lenkų visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Organizavo lenkų vakarus, režisavo jų vaidinimus. Rėmė mieste veikusią lenkų švietimo draugiją „Pochodnia“, kuri išlaikė lenkų pradžios mokyklą ir klubą. Laisvalaikiu labai mėgo medžioti. Dažnai į medžioklę vykdavo kartu su savo draugu Valstybinės Kalvarijos psichiatrinės ligoninės gydytoju J. Kaunu. R. Niziolomskio vaistinė buvo pačiame miesto centre Vytauto g. Nr. 4. Baigiantis antrajam pasauliniam karui, 1944 m. vaistinė sudegė su visomis vaistų atsargomis. Nors R. Niziolomskis jau buvo senyvo amžiaus, bet greitai vėl atidarė Kalvarijoje vaistinę (buvusios žydo kepyklos pastate) ir iki 1951 m. jai vadovavo.

L.: Памятная книжка Сувалкской губернии на 1910 год. - Сувалки, 1910 г.

Suvalkų Kalvarijoje vokiečių okupacijos metu (1914-1918) / Jokantas Kazimieras. - Kaunas, 1937. - 74 p. (Iš „Karo archyvo“, T. 8)

„Suvalkietis“ 1932 06 05

O. Bilevičienės albumas

Medžiagą pateikė Alvydas Totoris

O. Bilevičienės fotografiją pateikė Alvydas Totoris

PAJAUJIS (JAVIS) JUOZAS – ekonomistas, visuomenės veikėjas, publicistas. Socialinių mokslų daktaras (1926). Gimė 1894 m. kovo 14 d. Cyrailės k., Punsko vlsč., Suvalkų apskr. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.), mirė 1973 m. birželio 10 d. Niujorke, JAV. Baigė Suvalkų ir 1917 m. eksternu Vilniaus gimnazijas. 1915-1916 m. pradžios mokyklų mokytojas Daugose ir Varėnoje. 1917 m. „Lietuvos aidas“ bendradarbis Vilniuje. Nuo 1918 m. liaudininkas demokratas. 1918-1919 m. M. Sleževičiaus vyriausybėje vadovavo Spaudos ir propagandos biurui. Telkė savanorius Nepriklausomybei ginti, mokėsi Karo mokykloje Kaune. 1920-1923 m. studijavo teisės ir valstybės mokslus Berlyno ir 1923-1926 m. Kielio (abu Vokietijoje) universitetuose. Daug rašė spaudoje, 1921 m. įsteigė humoro leidinį „Kultuvė“ ir jį redagavo. Nuo 1926 m. Seimo atstovas (priklausė valstiečių liaudininkų frakcijai). 1927 m. suimtas kaip vienas sukilimo prieš A. Smetoną organizatorių ir Karo lauko teismo nuteistas mirties bausme, kuri pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. 1929 m. amnestuotas be teisės gyventi Lietuvoje, išvyko į Paryžių. Po 3 metų, gavęs leidimą, apsigyveno Klaipėdoje. 1934-1939 m. Prekybos instituto reikalų vedėjas ir docentas. Išvertė vadovėlių gimnazijoms ir aukštosioms mokykloms, grožinės literatūros kūrinių. 1938 m. išrinktas Klaipėdos krašto Seimelio atstovu. 1940 m. sovietų suimtas ir kalintas Vilniuje. Dalyvavo 1941 m. Birželio sukilime, buvo Laikinosios vyriausybės darbo ir socialinės apsaugos ministras. 1941-1944 m. Vilniaus universiteto docentas. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos, 1946 m. persikėlė gyventi į JAV. 1950-1952 m. Aliaskos metodistų universitete Anchorage dėstė rusų kalbą ir Rusijos ekonominę geografiją. Nuo 1952 m. dirbo Kongreso bibliotekoje Vašingtone. Su kitais atnaujino „Varpo“ leidybą, buvo vienas jo redaktorių. Dalyvavo lietuvių veikloje: ALT'o narys (Sandaros atstovas), Valstiečių liaudininkų sąjungos centro komiteto narys ir atstovas Tarptautiniuose valstiečių sąjungos kongresuose. Parašė daug straipsnių lietuvių spaudoje. Svarbiausias veikalas „Soviet Genocide in Lithuania“ (1981). LE bendradarbis.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 60.

PETRONIS (PETRUŠKEVIČIUS) JONAS – visuomeninkas. Gimė 1921 m. gruodžio 18 d. Miklausės k., Sangrūdės vlsč., Seinų apskr. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.). Mokėsi Aštriosios Kirsnos žemės ūkio mokykloje. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, mokėsi Ravensburgo lietuvių gimnazijoje. Dainavo Čiurlionio ansamblyje. Persikėlęs į JAV, nuo 1952 m. gyveno Los Andžele. Čia studijavo elektrotechnikos inžineriją. Nuo 1960 m. dirbo inžinerinių projektų kontrolieriumi. 1958 m. įkūrė vyrų chorą „Daina“ ir jam vadovavo. 1976 m. dainavo operetėje „Čigonų baronas“. Ilgametis Lietuvių namų pirmininkas. Dalyvavo LTS Los Andželo skyriaus veikloje, buvo jo pirmininkas.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 108-109.

PFEIFFERIS (FEIFERIS) ALBERTAS – inžinierius, visuomenės veikėjas. Gimė 1922 m. rugsėjo 3 d. Suvalkų Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos pradžios mokykloje ir Kalvarijos progimnazijoje. 1938 m. įstojo į Tauragės mokytojų seminariją. 1940 m., artėjant vokiečių mažumos repatriacijai į Vokietiją, įstojo į Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. 1941 m. sugrįžo prie Litzmannstadto – Lodz (Wahrtegau – vokiečių okupuota Lenkijos teritorija). Tais pačiais metais lapkričio mėn. įstojo į vokiečių karo laivyno radijo operatoriaus mokyklą. Po apmokymo buvo išsiųstas į Azovijos ir Juodosios jūros laivyną. 1944 m. laivynui atsitraukus Dunojaus upe link Austrijos, Jugoslavijoje pateko į sovietų karo nelaisvę ir buvo išvežtas į Uralą. 1949 m., atleistas iš karo nelaisvės, sugrįžo į Vakarų Vokietiją pas tėvus. 1954 m. persikėlė į JAV rytų pakrantę – Hartfordą Konektikutą. Hartforde Technikos institute studijavo inžinerinę mechaniką. Šioje srityje dirbo ilgus metus įvairiose funkcijose: projektavime, kainų analizavime, gamyboje, statistikoje ir t.t. 1965 m. susidomėjo radijo mėgėjų ryšio tinklu. Išlaikęs egzaminus, gavo leidimą naudotis eterio bangomis. (A. Pfeifferio radijo stoties šauklis - *WAIJZS*.) Tokiu būdu jis susipažino su Lietuvos radijo mėgėjais ir lietuviu daktaru misionieriumi Aleksandru Bendoraičiu gyvenančiu Bolivijos ir Brazilijos džiunglėse. 1989 m. dalyvavo Lietuvos jachtų perplaukime per Atlanto vandenyną. 1991 m. mėgėjiškos radijo stoties *WAIJZS* pagalba prisidėjo prie Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo. Savo radijo šaukliu priėmė visas naujienas iš Lietuvos radijo mėgėjų: Vilniaus, Kauno, Marijampolės ir kitų miestų bei miestelių (*LY2WW, LY2SA, LY2BFR, LY2DM, LY2BKX, LY2BRB*), kurias perdavė telefonu laikinai įsikūrusiam „Lietuvių Ryšių skyriui“. Iš ten, faksu žinios pateko į Vašingtoną. Šias žinias siuntė ir į „Lietuvių Radijo Valandėlės Stotelę“, kuri informavo lietuvių bendruomenes apie esamą padėtį Lietuvoje. Taip pat keitėsi žiniomis su Norvegijos, Švedijos ir Sankt Peterburgo radijo mėgėjų stotimis. Apie situaciją Lietuvoje retkarčiais informuodavo Televizijos stočių (CBS, NBC, ABC IR CNN) korespondentus. Lietuvių visuomenės vardu Konektikuto lietuvių Bendruomenės Apygardos Pirmininkas Juozas Karmuza išreiskė jam raštišką dėkingumą už prisidėjimą prie Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo. Paragintas savo sūnaus, susidomėjo „Alternatyve medicina“. Laikui bėgant sudarė vadovėlį „Energija mūsų sveikatos raktas“. Parašė nemažai prisiminimų: „Kalvarija nuo 1930 – 1940 m.“, „Atostogos Kalvarijoje 1944 m.“, „Daktaras, misionierius Aleksandras Bendoraitis“, „Radijo ryšiai su Lietuva laike Nepriklausomybės atgavimo“, „Lietuvių tinklo nariai Putname“ ir t.t. Siuntė straipsnius į metraštį „Heimatgruß“ leidžiamą Lietuvoje vokiečių kalba.

L.: Autobiografija : A. Pfeifferis : [aplankas]. - Kalvarija : Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, 2007.

REITELAITIS JONAS – kunigas, istorikas, kraštotyrininkas. Gimė 1884 m. lapkričio 23 d. Navasodų k., Sasnavos vlsč. (dabar Marijampolės sav.), mirė 1966 m. lapkričio 30 d. Krikštonių k., Lazdijų raj. Lankė Sasnavos pradžios mokyklą. 1907 m., išlaikęs eksternu keturių klasių egzaminus Marijampolės gimnazijoje, įstojo į Seinų kunigų seminariją. Mokydamasis seminarijoje, dirbo knyginku ir subūrė slaptą lietuvių klierikų būrelį. 1913 m. išventintas kunigu, pusmetį vikaravo Mozūrijoje. 1914-1916 m. – Šventežeryje, vėliau Seirijuose, nuo 1926 m. kunigavo Krikštonyse, čia 1927-1933 m. pastatė mūrinę bažnyčią, kleboniją, 1933 m. – pradinę mokyklą, 1947 m. – vidurinę mokyklą. Dar besimokydamas seminarijoje, rašė straipsnius į „Vadovą“, „Šaltinį“ ir kitus leidinius. 1910 m. leidinyje „Lietuvių tauta“ išspausdino monografiją apie Gudelius bei straipsnių apie lietuvių literatūros pradininkus. 1921-1922 m. parašė monografiją apie Liškiavą, 1925 m. – apie Leipalingį, 1926 m. paskelbė pluoštą tautosakos, 1928 m. išleido monografiją apie Veisiejus. Be to, per tą laiką parengė keletą monografijos apie Seirijus variantų. 1940 m. baigė rengti monografiją apie Šventežerį. Taip pat surinko istorinę archyvinę medžiagą monografijoms apie Dzūkijos ir Sūduvos parapijas, miestus, miestelius, seniūnijas, dvarus: Alytaus, Alvito, Atanavo, Augustavo, Balbieriškio, Birštono, Darsūniškio, Daugų, Daukšių, Gražiškių, Kalvarijos, Kapčiamiesčio, Keturvalakių, Krikštonių, Krokialaukio, Krosnos, Lazdijų, Metelių, Nemunaičio, Pajevonio, Rudaminos, Sangrūdos, Sasnavos, Seirijų, Simno, Šlavantų, Ūdrijos ir kt. Didelę vertę turi J. Reitelaičio padaryti XVI a. privilegijų aktų nuorašai, išversti iš lotynų, lenkų, ir senosios slavų kalbų: Užnemunės apgyvendinamų žemių privilegijų aktai išrašyti iš Lietuvos metrikos, išrašai iš bažnyčių inventorių, žinios apie dvarus, jų žemių brėžiniai, jo užrašyti atsiminimai apie 1863 m. sukilimą, spaudos draudimą ir kt. Didžioji dalis sukauptos istorinės ir kraštotyrinės medžiagos nėra niekur publikuota. Gausus J. Reitelaičio rankraštinis palikimas saugomas Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje, Lietuvos Mokslų akademijos bibliotekoje, M. Mažvydo bibliotekoje. Lietuvos istorijos institute.

L.: Mūsų švyturiai : Trumpos biografijos - nekrologai / Vilkaviškio vyskupijos bažnyt. reikmenų b-vė. - Vilnius : Valst. leidybos centras, 1992, p. 248-249.

Po Dzūkijos dangumi : Lazdijų kraštas ir žmonės / Antanas Pupienis. - Vilnius : Valst. leidybos centras, 1994, p. 196-199.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

Kun. Jonas Reitelaitis (1884-1966) : Vilniaus universiteto Mokslinėje bibliotekoje atidaryta paroda, skirta kunigui Jonui Reitelaičiui / Jūratė Valužytė. - Iliustr. // Voruta. - 2004, Nr. 24, p. 5.

REKLAITIS ANTANAS SIMANAS – kariškis, generalinio štabo pulkininkas. Gimė 1897 m. gruodžio 24 d. Daugirdėlių k., Alytaus vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1977 m. balandžio 30 d. Čikagoje, JAV. 1918 m. baigęs į Ukrainą evakuotą Veiverių mokytojų seminariją, grįžo į Lietuvą. Trumpai mokytojavo, 1919 m. baigė Karo mokyklos II laidą (jaunojo leitenanto laipsniu), 1924 m. – Vytauto Didžiojo aukštuosius karininkų kursus. Studijavo Prahos generalinio štabo akademijoje, baigė 1933 m. generalinio štabo karininko teisėmis. 1921 m. dalyvavo kovose su Lenkijos kariuomene Kalvarijos-Lazdijų ruože. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1935 m. suformavo 3-įjį dragūnų Geležinio Vilko kavalerijos pulką ir iki 1940 m. buvo jo vadas. Karo mokykloje ir Vytauto Didžiojo karininkų generalinio štabo kursuose dėstė kavalerijos taktiką, parašė kavalerijos taktikos statutą. 1935 m. dalyvavo Latvijos generalinio štabo kursų pratybose. 1940 m. iš kariuomenės pašalintas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, Wiesbadene įkūrė (su kitais) ir tvarkė lietuvių pabėgėlių stovyklą. 1949 m. atvyko į JAV. Lietuvos laisvės kovų dalyvių sąjungos, lietuvių veteranų sąjungos „Ramovė“ vienas organizatorių, nuolatinis „Ramovės“ centro valdybos sekretorius. Lietuvoje bendradarbiavo „Mūsų žinyne“, JAV „Karyje“. Rašė ir Lietuvių enciklopedijoje. Apdovanotas Vytauto Didžiojo IV laipsnio (1937) ir kitais ordiniais bei medaliais.

L.: [Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 179.](#)

REKLAITIS MIKAS – kariuomenės veikėjas. Divizijos generolas (1938). Gimė 1895 m. rugsėjo 6 d. Daugirdėlių k., Alytaus vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1976 m. kovo 21 d. Čikagoje, JAV. 1915 m. baigęs Veiverių mokytojų seminariją, buvo pašauktas į Rusijos kariuomenę. 1916 m. Maskvoje baigė Aleksejaus karo mokyklą, dalyvavo Pirmajame pasauliniame kare (buvo kuopos vadas, laikinai ėjo bataliono vado pareigas). 1918 m. demobilizuotas iš Rusijos kariuomenės vyko į Lietuvą, bet Daugpilyje vokiečių buvo suimtas, laikytas nelaisvėje. Grįžęs į Lietuvą, Alytaus apskrityje organizavo miliciją, 1918-1919 m. – jos vadas. 1919 m. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo pirmojo pėstininkų pulko kuopos, nuo 1920 m. – bataliono vadas. 1919-1920 m. dalyvavo kovose su Raudonąja armija ir Lenkijos kariuomene. Dalyvavo komisijos Lietuvos kariuomenės laipsniams nustatyti darbe, 1922 m. su kitais rengė Rikiuotės statutą. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1924-1927 m. buvo I karo apygardos štabo skyriaus viršininkas, 1927-1930 m. Kėdainių apskrities karo komendantas. 1930 m. baigė Aukštųjų kariuomenės viršininkų kursus. 1930-1935 m. Pirmojo pėstininkų pulko vadas, 1935-1940 m. Trečiosios pėstininkų divizijos vadas. 1938-1939 m. dar ėjo ir kariuomenės tiekimo viršininko pareigas. 1940 m. buvo paskirtas Krašto apsaugos ministerijos atstovu santykiams su SSRS kariuomene, dalyvavo derybose su SSRS karo vadovybe dėl tariamų provokacijų prieš SSRS kariuomenės įgulas Lietuvoje. 1940 m. lydėjo ministrą pirmininką A. Merkį per kelionę į Maskvą. 1940 m. pašalintas iš kariuomenės ir 1941 m. sovietinio saugumo suimtas, kalintas Kaune. Prasidėjus SSRS-Vokietijos karui, per Birželio sukilimą išlaisvintas. Tapo Krašto gynimo tarybos, kuri turėjo koordinuoti sukilėlių veiksmus, nariu. 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės Kariuomenės štabo viršininko padėjėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau apsigyveno JAV. Dalyvavo lietuvių išeivijos visuomeninėje veikloje. Vokietijoje buvo Lietuvių tremtinių bendruomenės centro komiteto, JAV – LB tarybos, lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ aktyvus narys (nuo 1957 m. centro valdybos vicepirmininkas). Buvo Laisvės kovų paminklo statybos komiteto pirmininkas. Rašė į „Kari“. Apdovanotas Vyčio kryžiaus V laipsnio (1919), Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino III laipsnio (1928), Vytauto Didžiojo III laipsnio (1937) ordinais.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 180-181.

SIMANAUSKIENĖ-KAVALIAUSKAITĖ IEVA – literatė, JAV lietuvių visuomenės veikėja. Gimė 1880 m. gruodžio mėn. Krosnos k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1953 m. spalio 26 d. Klivlende, JAV. Apie 1907 m. išvyko į JAV. 1918 m. įsikūrė Klivlende, priklausė lietuvių organizacijoms, dalyvavo meno saviveikloje. Bendradarbiavo pažangioje lietuvių spaudoje. Parašė: pjeses „Trokštu mirties“, „Alkani vaikai“, „Religijos retežiai“, „Baudžaininkai“, kelionių išpūdžių, knygų apžvalgų. Pasirašinėjo slapyvardžiais Eva Simans, E. S., Katalikė, Dilgėlė.

L.: [Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1971, T. 3, p. 197.](#)

SINKUS HENRIKAS – gydytojas akušeris-ginekologas. Gimė 1916 m. rugpjūčio 26 d. Kudirkos Naumiestyje (Šakių raj.). 1926-1931 m. mokėsi Kudirkos Naumiesčio pradinėje mokykloje, 1932-1939 m. – Kauno tėvų jėzuitų privačioje gimnazijoje, 1939-1940 m. – Lietuvos karo mokykloje, 1940-1945 m. – studijavo Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultete. 1944-1945 m. dirbo Kauno 2-osios moterų ligoninės gydytoju stažuotoju ir ordinatoriumi, 1946-1954 m. įkalintas Vorkutoje, čia dirbo Komijos ATSR lagerių gydytoju chirurgu, 1954-1956 m. – Vorkutos gimdymo namų gydytoju akušeriu-ginekologu, 1956-1987 m. – Kalvarijos 1-osios rajoninės ligoninės, Kalvarijos rajono moterų konsultacijos akušeriu-ginekologu, nuo 1987 m. – privačios praktikos gydytoju akušeriu-ginekologu. Straipsnių rajoninėje ir respublikinėje spaudoje autorius, tarp jų – straipsnių moters genitalijų vėžio klausimais žurnale „Sveikatos apsauga“ (1969), straipsnio „Žmogaus gyvybė yra Dievo gyvybė mumyse“ JAV žurnale „Laiškai lietuviams“ (1995), už kurį apdovanotas premija. Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų komiteto ir LR SAM apdovanotas už gerą ir sąžiningą darbą garbės raštu (1967). 1992 m. suteiktas Lietuvos kariuomenės karininko-kapitono laipsnis. 1998 m. apdovanotas Lietuvos Šaulių sąjungos garbės šaulio ženklu. Nuo 1993 m. aktyviai dalyvauja Šaulių sąjungos veikloje, yra Kalvarijos šaulių kuopos tarybos narys, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kalvarijos poskyrio tarybos narys. 1999 m. Kalvarijos mieste „Amžiaus šventės“ metu buvo pripažintas garbingiausiu tarp XX a. pradžioje gimusių ir Kalvarijos miestui daug nusipelnusių žmonių. 2000 m. apdovanotas Amerikos lietuvių Žvaigždės medaliu už nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos Šaulių sąjungai. Knygos „Vorkutos politinių kalinių atsiminimai“ bendraautorius (1998).

L.: Gydytojui Henrikui Sinkui – 90 metų / Sigita Mičiulis. - Iliustr. // Kalvarijos kronika. - 2006, Nr. 34, p. 1-3.
[Kas yra kas Marijampolės apskrityje, 2000 / \[vyriausiasis redaktorius Jonas Vitkauskas\]. - Kaunas : Neolitas \[i.e. Kas yra kas Lietuvoje, 2000\], p. 149.](#)

SLAVĖNAS JUOZAS – teisininkas, žurnalistas, literatas. Gimė 1907 m. sausio 1 d. Delnickų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1981 m. Australijoje. Baigė Seinų (Lazdijų) „Žiburio“ gimnaziją, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Čia parengė ir atspausdino keletą vadovėlių lietuviškoms mokykloms (kartu su M. Mikolaityte), redagavo Regensburgo, vėliau Scheinfeldo lietuvių išeivių stovyklų informacinį laikraštėlį „Žinios“ (1946-1948). Nuo 1948 m. apsigyveno Australijoje. Rašyti pradėjo dar besimokydamas gimnazijoje. Bendradarbiavo leidiniuose: „Tėvynės sargas“, „Trimitas“, „Ateitis“, „Ateities spinduliai“, „Šaulys“, „XX amžius“, „Teisė“. Australijoje priklausė Sidnėjaus literatų būreliui ir „Plunksnos“ klubui. Australijos lietuvių laikraščiuose „Tėviškės aidas“, „Mūsų pastogė“ spausdino kultūrinius straipsnius ir beletristinę kūrybą – apsakymus, eilėraščius, pasakėčias, scenos vaizdelius.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 136-137.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

SLAVĖNAS VINCAS – gydytojas. Medicinos mokslų daktaras (1908). Gimė 1874 m. spalio 15 d. Delnickų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1939 m. lapkričio 4 d. Marijampolėje. 1899 m. Maskvos universitete įgijo mediko diplomą. Iki 1922 m. dirbo gydytoju Maskvoje. 1922 m. grįžo į Lietuvą ir dirbo Marijampolės apskrities ligoninės vedėju. 1927 m. atidarė privačią chirurgijos ir moterų ligų ligoninę Marijampolėje. Apie socialinės medicinos organizavimą rašė „Lietuvos aide“ ir „Medicinoje“.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 137.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

SLAVICKAS ALBINAS – poetas, prozininkas, dainų autorius. Gimė 1927 m. rugpjūčio 14 d. Kauniškių k. (Kalvarijos savivaldybės teritorijoje buvęs, bet jau išnykęs kaimas) (dabar Akmenynų sen., Kalvarijos sav.). 1969 m. baigęs Lietuvos žemės ūkio akademią, dirbo Raseinių žuvininkystės ūkio direktoriumi, Alytaus rajono žemės ūkio valdybos viršininku. Savo, kaip literato, kelią pradėjo 1962 m. Įstojo į Raseinių literatų būrelį. Visą dešimtmetį rašė straipsnius į rajono spaudą. Vėliau respublikos leidiniuose – „Jaunimo gretos“, „Kalba Vilnius“, „Literatūra ir menas“ – spausdino savo kūrybą. Atgimimo metais išleido eilėraščių rinkinius „Einu per žemę“ (1990), „Palikę kančią“ (1992), „Ženkla tyloje“ (1994) ir kt. Už poezijos knygą „Klevui žydėjimo viltį“ (1997) Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjunga suteikė garbės narės N. Bataitytės-Glažės literatūros fondo S. Bataičio premiją. Poezijos ir prozos konkurso, skirto laikraščio „Tremtinys“ dešimtmečiui paminėti, laureatas (1998). Prozos knygos: „Viešpatie, sugrąžink Tėvynę“ (1991), „Viltim kylančios žolės“ (1998). Dar išleidęs apsakymų knygas „Žuvinto muzikantai“ (1999), „Lygumos pabudo“ (2001), „Laisvės dvasia gyva“ (2006), eilėraščių knygas „Laukimo ugniakurai“ (2000), „Laiko sūpynės“ (2004), pasaką vaikams „Dvi sesutės“ (2000), miniatiūrų knygas „Nukirsto lazdyno žiedas“ (2002), „Baltųjų lelijų vilionei“ (2006), poemą „Knygnešio keliu“ (2004), giesmynėlį „Kristaus keliu“ (2005). Kompozitoriai B. Gorbuskis, L. Abarius, V. Juozapaitis, M. Vaitkevičius ir kt. yra sukūrę dainų A. Slavicko tekstais. Gimtajame kaime pastatė originalų paminklą, jame iškaldamas visų sodiečių pavardes. Vadovauja tėviškėnų dainos klubui „Sūduva“ Kaune. Nuo 1996 m. Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos narys.

L.: „Albinas Slavickas...“ / parengė Gražina Rinkevičienė // Tarp knygų. - 2007, Nr. 6, p. 47-48.

Fotografiją pateikė Asta Jankeliūnienė

STANIUKYNAS ANTANAS – kunigas, literatas, vertėjas, teologijos mokslų daktaras (1901). Gimė 1865 m. gegužės 4 d. Saltininkų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1918 m. gruodžio 15 d. Čikagoje, JAV. 1872-1876 m. mokėsi Krosnos pradžios mokykloje, baigė Suvalkų gimnaziją. 1884 m. įstojo į Seinų dvasinę seminariją, kur suorganizavo slaptą lietuvišką sąjūdį. 1889 m. išventintas į kunigus. Dirbo lenkiškose parapijose, labai trumpai – Seirijuose. Gilino žinias Šveicarijoje, Romoje ir Palestinoje. 1904 m. atvyko į JAV. 1907 m. įsteigė Šv. Kazimiero seserų vienuoliją, 1909 m. – Amerikos lietuvių Romos katalikų kunigų sąjungą ir jos laikraštį „Draugas“. Čikagoje statė vienuolyną ir mokyklą. 1911 m. ten perkėlė kazimierietes ir „Draugo“ redakciją. Rėmė ir šelpė švietimo draugijas Lietuvoje. Rašė vadovėlius ir maldaknyges. Išspausdino „Laiškus iš kelionės po Palestiną“ (1901), leidinį tėvams „Naminis vaikų auklėjimas“ (1910). Išvertė daug knygų, parengė „Naujojo Testamento“ II leidimo komentarus (vyskupo J. A. Giedraičio vertimas). 1965 m. A. Kučys parašė knygą „Kunigas Antanas Staniukynas“.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 140.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

STANIUKYNAS PETRAS – muzikas, vargonininkas, kultūros veikėjas. Gimė 1911 m. kovo 22 d. Krosnėnų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1977 m. rugpjūčio 8 d. 1922 m. baigė pradinę mokyklą. Kaime sukūrė chorelį. 1926 m. dirbo Krosnos vargonininko Misevičiaus padėjėju, dirigavo bažnytiniam chorui. 1928 ir 1930 m. jo vadovaujamas choras dalyvavo dainų šventėse. 1930 m. Simne mokėsi pas vargonininką J. Ragauską. Nuo 1932 m. – Tabariškių bažnyčios vargonininkas. Tais pačiais metais lankė Šv. Cecilijos draugijoje muzikos kursus ir išlaikė egzaminus į Kauno Aušros berniukų gimnazijos 4-ąją klasę. 1934 m., persikėlęs gyventi į Šeštokus, pastatė M. Petrausko operetę „Consilium Fakultatis“. Nuo 1936 m. – Dotnuvos (Kėdainių raj.) bažnyčios vargonininkas, amatų mokyklos muzikos mokytojas, Šaulių mišraus choro ir vyrų ansamblio vadovas. Pastarieji du kolektyvai dalyvavo šaulių dainų šventėje Kaune. 1942 m. Kalvarijos klebonas M. Krupavičius pakvietė P. Staniukyną dirbti vargonininku miestelio bažnyčioje, vėliau dar dirbo muzikos mokytoju gimnazijoje. 1946 m., jo vadovaujamas 86 asmenų mišrus suaugusiųjų choras, dalyvavo dainų šventėje Vilniuje. 1951 m. su šeima ištremtas į Sibirą. 1952 m. P. Staniukynas su lietuviais saviveiklininkais dalyvavo meno saviveiklos apžiūroje Kargasoke. 1953 m. subūrė instrumentinį ansamblį, pastatė operetę „Vestuvės Malinovoje“. 1956 m. grįžęs į Kalvariją, dirbo Simno vidurinėje mokykloje muzikos mokytoju ir rajono kultūros namų meno vadovu: vadovavo kultūros namų „Aušros“, „Pergalės“, „Švyturio“, „Žaliosios“ kolūkių mišriems chorams. 1957 m. organizavo jaunimo šventę Simne. 1958 m. Kalvarijoje vadovavo vilnų verpimo fabriko mišriam chorui. Nuo 1958 m. rudens dirbo vargonininku Lazdijuose, vadovavo tarybinio ūkio chorui, Lazdijų kultūros namų kaimo kapelai. Po ilgų klajonių, 1961 m. vėl grįžo į Kalvariją, dirbo vilnų verpimo fabrike šaltkalviu. Visuomeniniais pagrindais vadovavo Kalvarijos mišriam ir vyrų chorams, kurie šauniai pasirodydavo respublikinėse meno saviveiklos apžiūrose. 1963 m. Kalvarijos vyrų choras respublikiniame konkurse rajoninės priklausomybės miestų tarpe iškovojo trečią vietą. 1965 m. mišrus choras dalyvavo respublikinėje dainų šventėje. Vadovavo buitinio aptarnavimo kombinato saviveiklininkams, invalidų namų darbuotojų ansamblui, Kalvarijos kaimo kapelai, 1970 m. pelnusiai antrą vietą zoninėje apžiūroje rajoninės priklausomybės miestų tarpe.

L.: Medžiagą ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė (papasakojo Janina Staniukynaitė)

STARKUS STARKEVIČIUS ANTANAS – gydytojas, patologas anatomas, onkologas, medicinos mokslų daktaras (1940). Gimė 1901 m. sausio 7 d. Rudaminos k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1975 m. rugpjūčio 17 d. Niujorke, JAV. 1919 m., baigęs Marijampolės „Žiburio“ gimnaziją, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kovose už Nepriklausomybę; kapitonas. 1922 m. išėjo į atsargą turėdamas leitenanto laipsnį. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos krašto sukilime. Nuo 1912 m. priklausė ateitininkams. 1926 m. įkūrė ir vadovavo studentų ateitininkų korporacijai „Kęstutis“. 1928 m. baigęs Lietuvos universiteto Medicinos fakultetą iki 1931 m. dirbo gydytoju Vabalninko apylinkėse. 1931-1943 m. dėstė Kauno Vytauto Didžiojo universitete, buvo patologinės anatomijos katedros vedėjas. Lygiagrečiai 10 metų dėstė Kauno kunigų seminarijoje. 1933 m. tobulinosi Ženevos universiteto Patologijos institute. 1937-1940 m. dirbo Ginklavimosi valdybos Tyrimų laboratorijos biologijos skyriaus vedėju. Nuo 1940 m. pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Anatomijos katedroje, vadovavo Patologijos ir patologinės anatomijos katedrai. 1943 m. vokiečių suimtas ir įkalintas Štuthofo koncentracijos stovykloje iki karo pabaigos kartu su rašytoju B. Sruoga ir kitais žinomais lietuvių visuomenės veikėjais. Iš pradžių buvo mirtininkų būryje, vėliau dirbo stovyklos gydytoju. Rizikuodamas gyvybe, teikė medicininę pagalbą, išgelbėjo nuo mirties daug kalinių. Išlaisvinus kalinius, pateko į Švediją. 1945-1946 m. buvo BALFo įgaliotinis Švedijoje. 1947 m. persikėlė į JAV ir apsigyveno Bruklina. 1948-1953 m. specializavosi klinikinėje patologijoje Vakarų Hudsono ligoninėje. 1952 m. įgijo praktikos teisę Niujorko valstijoje. Dirbo Šv. Mergelės Marijos ligoninės Patologijos skyriaus vedėju. ALGD Niujorko skyriaus ir Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos skyriaus pirmininkas. Bendradarbiavo „Medicinoje“. Paskelbė keliolika straipsnių iš eksperimentinės onkologijos. Apdovanotas Vyčio kryžiumi.

L.: [Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 287.](#)

Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 140.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

STARKUS JONAS ADOLFAS – kunigas, pedagogas. Gimė 1885 m. birželio 19 d. Rudaminos k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1968 m. rugsėjo 17 d. Bajone, JAV. Mokėsi Seinų ir Sankt Peterburgo dvasinėse seminarijose. Kunigu išventintas 1917 m., kurį laiką vikaravo Šunskuose. 1922 m. Romos Šv. Apolinaro universitete apgynė bažnytinių teisių daktarą. Metus padirbėjęs Vilkaviškio gimnazijoje mokytoju ir kapelionu, nuo 1923 m. Seinų (Lazdijų) „Žiburio“ gimnazijos mokytojas ir kapelionas. 1927-1936 m. dirbo šios gimnazijos direktoriumi. Veikė su ateitininkais, pavasarininkais, katalikų mokytojų sąjungoje. 1936 m. išvyko į JAV, čia iki 1942 m. dirbo lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju Marianapolio koledže Thompsone. 1942-1953 m. – Šv. Petro ir Povilo parapijos vikaras Elizabete. 1953-1968 m. – Šv. Mykolo parapijos klebonas Bajone. Veikė „Kunigų vienybėje“: Niu Jorko ir Niu Džersio apskrities valdybos pirmininkas. Kunigams šelpti draugijos išdininkas. Išleido šiuos leidinius: „Seinų „Žiburio“ gimnazija“ (1935), „Lietuvių kalbos gramatika“ (1938), skirtą JAV lietuviams.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 288.

STARKUS ZIGMAS PRANAS – valstybės veikėjas, visuomenininkas. Gimė 1892 m. spalio 12 d. Rudaminos k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1942 m. rugpjūčio 25 d. Sverdlovskė, Rusijoje. Mokėsi Rudaminos pradinėje mokykloje. 1912 m. baigė Marijampolės gimnaziją. 1917 m. – Maskvos universiteto Gamtos fakultetą ir tapo diplomuotu agronomu dirvožemininku. Besimokydamas Maskvos universitete, įstojo į „Rūtos“ draugiją. Vėliau buvo vienas iš ateitininkų judėjimo pradininkų, aktyviai dalyvavo tos organizacijos veikloje. Grįžęs į Lietuvą, įsitraukė į valstybės kūrimo darbą, taip pat Lietuvos universitete išlaikęs teisės egzaminus gavo teisininko diplomą. Buvo Lietuvos Steigiamojo (1920), I (1922), II (1923), III (1926) Seimų narys. Dalyvavo rengiant 1922 m. Respublikos Konstitucijos projektą. 1918-1920 m. ėjo vidaus reikalų viceministro, 1924-1925 m. – vidaus reikalų ministro, 1925-1926 m. – valstybės kontrolieriaus pareigas. 1926-1929 m. buvo Lietuvos banko direktorius, 1929-1935 m. – Valstybės Tarybos narys. 1936-1939 m. dirbo Lietuvos banko valdybos direktoriumi, 1940 m. – banko valdytojo pavaduotoju. 1940 m. paskirtas Banko pinigų apyvartos sektoriaus vadovu. 1932-1940 m. buvo Katalikų veikimo centro valdybos narys, 1937-1940 m. – Prekybos, pramonės ir amatų rūmų narys. Buvo pirmasis Lietuvos krikščionių demokratų partijos dienraščio „Rytas“ redaktorius. 1941 m. birželio 14 d. sovietų valdžios suimtas ir ištremtas į Uralo lagerius. 1942 m. buvo sušaudytas Sverdlovsko kalėjime. 1989 m. gegužės 25 d. buvo reabilituotas. 1932 m. apdovanotas didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu, 1934 m. – Vytauto Didžiojo II laipsnio ordinu, 1939 m. – Darbo žvaigždės I laipsnio ordinu.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 142.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

Lietuvos Steigiamojo Seimo (1920-1922 metų) narių biografinis žodynas / Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, Vilniaus pedagoginis universitetas. - Vilnius : Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2006, p. 351-353.

STILSONAS (iki 1904 m. **STASIULEVIČIUS**) **JUOZAS** – JAV lietuvių visuomenės veikėjas, spaudos darbuotojas, redaktorius, vertėjas. Gimė 1891 m. rugpjūčio 14 d. Vartų k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1962 m. gegužės 18 d. Niujorke, JAV. 1904 m. atvyko į JAV. Niujorke baigė spaustuvinių mokyklą ir dirbo įvairiose spaustuvėse. Čikagoje redagavo leidinius: „Žarija“ (1918-1919), „Naujoji gdynė“ (1931-1943). Rašė laikraščiuose „Kova“, „Darbas“. Į lietuvių kalbą išvertė užsienio rašytojų kūrinių.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 144.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

SURDOKAS CEZARIS – pedagogas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. Gimė 1913 m. rugsėjo 6 d. Babrauninkų k., Simno vlsč., Kalvarijos apskr. 1933 m. baigė Alytaus gimnaziją. Studijavo Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakultete. 1943 m. baigė pedagogikos studijas Vilniaus universitete Humanitarinių mokslų fakultete. 1936 m. dirbo leidinio „Darbininkas“ redaktoriumi ir Lietuvių krikščionių darbininkų sąjungos reikalų vedėju. 1937 m. pavasarininkų sąjungos reikalų vedėjas, 1938 m. surengė pavasarininkų kongresą Kaune. 1938-1939 m. pavasarininkų vyrų sąjungos centro valdybos pirmininkas ir KVC vyriausias valdybos narys. 1942-1944 m. – leidinio „Karys“ techninis redaktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946-1949 m. mokytojavo Kempteno lietuvių gimnazijoje. Redagavo žinių biuletinį „A. B. Dienos naujienos“ ir neperiodinį leidinį „Alyvų baras“. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje. Dirbo spaustuvėse: 1949-1967 „Waverly press“ Baltimorėje ir 1967-1980 m. „Government Printing Office“ Vašingtone. Išėjęs į pensiją, 1981-1989 m. dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone. Įsteigė (su kitais) Karaliaus Mindaugo šeštadieninę mokyklą Baltimorėje ir joje mokytojavo, suorganizavo ateitininkus, JAV LB apylinkę. 22 metus buvo BALFo skyriaus pirmininkas, kurį laiką centro direktorius. Bendradarbiavo periodiniuose leidiniuose: „Vyrų žygis“, „Pavasaris“, „Kariūnas“, „XX amžius“, „Draugas“, „Darbininkas“, „Lietuvių dienos“ (kartais pasirašinėdavo slapyvardžiais J. Surgaila, J. Padusinis). „Lietuvių enciklopedijos“ bendradarbis.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 311.

SVITOUJUS VINCENTAS KAZIMIERAS – Jungėnų kaimo kapelos „Gegužio žiedai“ vadovas. Gimė 1929 m. kovo 10 d. Žaliosios k., Marijampolės raj. 1937-1941 m. mokėsi Salaperaugio pradinėje mokykloje, 1942-1951 m. – vidurinėje mokykloje Marijampolėje, 1952-1956 m. studijavo Šiaulių pedagoginiame institute fizikos-matematikos specialybę, 1973-1976 m. mokėsi Kauno kooperacijos technikumė maisto paruošimo technologo specialybę. 1951-1955 m. dirbo Nemunaičių 7-metės mokyklos mokytoju, 1955-1962 m. – Šarkaičio 7-metės mokyklos mokytoju, Salaperaugio kultūros namų meno vadovu, 1962-1963 ir 1988-1991 m. – Brazavo 7-metės mokyklos mokytoju, 1963-1987 m. – Kalvarijos vakarinės vidurinės mokyklos mokytoju, 1972-1978 m. – Kalvarijos visuomeninio maitinimo kooperatyvo vedėju, 1978-1987 m. – Kalvarijos namų valdybos valdytoju, nuo 1991 m. – Jungėnų laisvalaikio salės kultūrinio darbo organizatoriumi. Ilgametis įvairių kapelų vadovas: Salaperaugio kultūros namų (1955-1962), Jusevičių kultūros namų (1970-1979), Jungėnų (nuo 1979). Su pastarąja daug koncertavo Lietuvoje ir užsienyje: Kokkoloje (Suomija, 1988), Zonderburge (Vokietija, 1989), Seinų, Beceilų kultūros namuose (Lenkija, 1991), Joninių šventėje Rezeknėje (Latvija, 1995), Punske, tarptautiniame festivalyje Kvidzyne (Lenkija, 1998), Joninių šventėje Vasario 16-osios gimnazijoje (Vokietija, 1998, 1999, 2001, 2004), tarptautiniame festivalyje Levkados saloje (Graikija, 1999). Jungėnų kaimo kapelos ir kultūrinio darbo muziejaus „Vėl gegužio žiedai“ įrengimo iniciatorius. Daugelio dainų, taip pat ir populiarios „Vėl gegužio žiedai“, autorius. Apdovanotas daugybe prizų ir garbės raštų, tarp jų – Lietuvos Respublikos AT prezidiumo pirmininkų padėkos raštais. Su Jungėnų kaimo kapela dalyvavo Seinų krašte kuriant filmą apie nacionalinį draustinį (2003). Lietuvos nacionalinės muzikos lygos laureatai (2003), tarptautinio festivalio Krinicoje prizininkai (Lenkija, 2004).

L.: Kas yra kas Marijampolės apskrityje, 2000 / [vyriausiasis redaktorius Jonas Vitkauskas]. - Kaunas : Neolitas [i.e. Kas yra kas Lietuvoje, 2000], p. 157.

Kas yra kas : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 239.

ŠLAPELIENĖ-KARUŽAITĖ LAURA – kultūros veikėja. Gimė 1898 m. lapkričio 1 d. Kalvarijoje. Mokėsi Filadelfijoje (JAV). Grįžusi į Lietuvą, 1925-1927 m. rašė pedagoginius klausimus į leidinius: „Švietimas“, „Darbas“. 1938 m. dalyvavo steigiant Lietuvos dailininkų moterų draugiją Kaune, buvo vicepirmininke. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1948 m. atvyko į JAV. 1939 m. išleido iliustruotą apysaką „Dvi lietuvaitės Amerikoje“.

L.: Lietuvių enciklopedija / [redakcija: Vaclovas Biržiška - vyriausias redaktorius ... et al. - Boston (Mass.) : Lietuvių enciklopedijos I-kla (J. Kapočius), 1964, T. 30, p. 38.

ŠMITAS JUOZAS GEDIMINAS – dainininkas (baritonas). Gimė 1927 m. sausio 1 d. Akmenynų k., Marijampolės raj. (dabar Kalvarijos sav.). 1938-1946 m. mokėsi Kalvarijos gimnazijoje. 1946-1951 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje. 1951-1990 m. – Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas, 1965-1990 m. – Kauno J. Gruodžio aukštesniosios muzikos mokyklos dainavimo dėstytojas, 1988-1989 m. – Kauno valstybinio muzikinio teatro Režisūrinės valdybos pirmininkas, nuo 1989 m. – Lietuvos muzikos akademijos Kauno fakulteto dėstytojas, nuo 1992 m. – Dainavimo katedros vedėjas, docentas. 1966 m. suteiktas Lietuvos nusipelnusio artisto, 1987 m. LTSR liaudies artisto vardas. Kauno valstybiniame muzikiniame teatre sukurti 97 vaidmenys, iš jų: Rigoletas Dž. Verdžio „Rigoletas“, Figaro Dž. Rosinio „Sevilijos kirpėjas“, Žermonas Dž. Verdžio „Traviata“, Bokanegra Dž. Verdžio „Simonas Bokanegra“, Zurga Ž. Bizė „Perlų ieškotojai“, Anicokas V. Baumilo „Paskenduolė“, Valentinas Š. Guno „Faustas“, Skikis Dž. Pučinio „Džanis Skikis“, Sebastianas Ad'Albero „Slėnis“, Tonijas R. Leonkavalio „Pajacai“, Jozefas J. Štrauso „Vienos kraujas“, Ramonas V. Miliutino „Čianitos pabučiavimas“, Marselis Dž. Pučinio „Bohema“, Gricijanas B. Aleksandrovo „Vestuvės Malinovkoje“, Stepanas J. Kovnerio „Akulina“, Pomponijus F. Zupė „Dona Žuanita“ ir kt. Iškėlus operos teatrą į Vilnių, Kauno žiūrovai liko be operos spektaklių, todėl kartu su režisieriumi R. Andrėjavu rūpinosi, kad būtų gautas leidimas statyti ir operas. 1951 m. gruodžio 31 d. rampos šviesą išvydo pirmoji opera – Dž. Verdžio „Rigoletas“, kurioje atliko Rigoletto partiją. Lietuvos Respublikos Prezidentas 2002 m. apdovanojo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Gedimino ordino Riterio kryžiumi. Lietuvos teatro sąjungos narys, Lietuvos muzikų sąjungos narys senjoras, Miko ir Kipro Petrauskų muziejaus tarybos narys.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 685.](#)

Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

TUINILA JONAS P. – visuomenės veikėjas. Gimė 1884 m. birželio 24 d. Naujavalakių k., Krosnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1980 m. gruodžio 12 d. Bostone, JAV. 1902 m. emigravo į JAV. Apsigyvenęs Bostone, išmoko auksakalystės, 1909 m. atidarė savo krautuvenę ir ją išlaikė iki 1929 m. (pirmoji lietuvių juvelyrinių dirbinių parduotuvė JAV). Nuo 1930 m. vertėsi nekilnojamojo turto prekyba. 1906 m. sutelkė Lietuvių jaunimo lavinimosi ratelį ir jam vadovavo. 1914 m. Bostone įsteigė laikraštį „Ateitis“. Su kitais suorganizavo muzikos ir dramos draugiją „Gabija“ ir ją rėmė. Antrojo pasaulinio karo metu su kitais įsteigė Lietuvai remti draugiją, buvo jos ūkvedys (draugija šelpė karo pabėgėlius Vokietijoje). 1944-1954 m. buvo vienas BALF'o direktorių. Veikė ALT'e ir kitose lietuvių organizacijose. 1954 m. padėjo P. Višciniųiui įsteigti lietuvių radijo laidą „Laisvės varpas“.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 394.

VINIKAS (VINIKAITIS) MATAS JUOZAS – Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas, diplomatas. Filosofijos mokslų daktaras (1924). Gimė 1884 m. liepos 5 d. Strazdų k., Kirsnos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1961 m. vasario 8 d. Niujorke, JAV. Pradžios mokyklą baigė Lietuvoje. 1900 m. atvyko į JAV. 1903 m. Niujorke baigė vidurinį mokslą. Dirbdamas chemijos pramonėje, diplomatinėje tarnyboje, mokėsi: 1912 m. gavo chemijos inžinerijos bakalauro laipsnį, 1924 m. Vašingtono universitete baigė diplomatinius mokslus. 1918-1925 m. Lietuvos pasiuntinybės JAV reikalų patikėtinis, 1925-1926 m. prekybos atašė ir Kauno miesto atstovas derybose dėl JAV paskolos Kaunui. Aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių visuomeninėje veikloje, buvo daugelio lietuviškųjų organizacijų narys: „Sandaros“, Tėvynės mylėtojų draugijos, SLA, Vilniui vaduoti sąjungos, Laisvės varpo komiteto. Amerikos lietuvių tautinės sąjungos organizatorius ir jos vykdomojo komiteto pirmininkas Vašingtone. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje, buvo ilgametis žurnalo „Tėvynė“ redaktorius. Amerikos spaudoje paskelbė atsišaukimų, politinių memorandumų, įvairiausių raštų, kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės. Jis buvo vienas iš organizatorių, surenkant milijoną parašų, kad JAV vyriausybė pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 494.

Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998. - p. 175.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

ŽIDONIS MYKOLAS – pedagogas, visuomenės veikėjas. Gimė 1894 m. spalio 13 d. Ūdrijos k., Ūdrijos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1994 m. birželio 15 d. New Havene, JAV. Baigė Veiverių mokytojų seminariją, Vilniaus universiteto Teisių fakultetą ir Vilniaus pedagoginį institutą. Mokytojavo Ūdrijoje, buvo Veiverių, vėliau Gelvonų mokyklų direktorius. Nuo 1929 m. Alytaus apskr. pradinių mokyklų inspektorius, nuo 1940 m. dirbo inspektoriumi Vilniuje. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, apsigyveno Kasel-Mattenberge, dėstė lietuvių gimnazijoje, lietuvių pabėgėlių stovyklose organizavo lietuvių mokyklas, buvo Švietimo valdybos pirmininkas, veikė šaulių, skautų sąjungose. Persikėlęs į JAV, dirbo fabrikuose, dalyvavo švietėjiškoje veikloje, Lietuvių rezistencinės santarvės vienas steigėjų (1950).

L.: [Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 534-535.](#)

ŽILINSKAITĖ-KUČINSKIENĖ ALBINA – pedagogė, kultūros veikėja. Gimė 1910 m. Smalininkų k., Kalvarijos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1998 m. gegužės mėn., palaidota gegužės 22 d. Vilniuje, Rokantiškių kapinėse. 1925-1929 m. mokėsi Marijampolės Mokytojų seminarijoje, vėliau studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Po studijų, sugrįžusi į tą pačią seminariją, beveik 30 metų dėstė geografiją, darbelius, konsultavo pedagoginei praktikai. A. Žilinskaitė-Kučinskienė buvo tikras kultūros žmogus, turėjo įgimtą estetinį skonį ir neabejotinų humanitarinių polinkių. Aktyviai domėjosi daile, literatūra, muzika ir teatru, pati rašė eilėraščius, netgi bandė kurti muziką. Būdama jau 80 metų, išleido savo poezijos rinkinį "Vėlumos šviesa", kuriame blaivi gyvenimo išmintis ir racionalus mąstymas gražiai derinosi su poetiniu polėkiu ir romantiška gyvenimo samprata. Visa tai buvo ryšku ir jos pedagoginėje veikloje. Mokydama savo auklėtinius – būsimus mokytojus – labai praktiškų dalykų, ji visada vertino nors mažiausias jų inteligentiškumo, vidinės kultūros apraiškas, stengėsi ugdyti jautrumą grožiui, menui, diegti kūrybos ir nestandartinės gyvenimo poreikį.

L.: Albina Žilinskaitė-Kučinskienė 1910-1998 / Vytautas Viliūnas. - Iliustr. // Suvalkija. - 1998, Nr. 4, p. 69.

ŽUKAUSKAS BERNARDAS – teisininkas, visuomenės veikėjas. Gimė 1897 m. gruodžio 20 d. Maišymų k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr. Mokėsi Seinuose, Vilniuje, Voroneže (Rusija). Nuo 1912 m. priklausė ateitininkams. Redagavo leidinius: „Mūsų dienos“ (1913-1914, Seinuose), „Mūsų kardas“ (1916-1917, Voroneže). 1917 m. Petrograde Lietuvos seimo dalyvis, Lietuvos krikščionių demokratų partijos centro komiteto sekretorius. 1918 m. Rusijos ateitininkų centro valdybos narys. 1920 m. baigė Marijampolės gimnaziją. Vokietijoje studijavo teisės mokslus Berlyno ir Göttingeno universitetuose. 1928 m. baigė Lietuvos universiteto Teisių fakultetą. 1929 m. teismo tardytojas Skuode, 1939-1940 m. Ukmergėje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV, gyveno Filadelfijoje, vėliau Čikagoje. Dalyvavo ateitininkų, krikščionių demokratų veikloje. Išleido atsiminimus „Pirmojo pasaulinio karo tremty“ (1960).

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 551.

ŽUKAUSKAS-SAKALINIS LIUDAS – poetas, vertėjas. Gimė 1894 m. rugpjūčio 25 d. Maišymų k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1978 m. balandžio 14 d. Alytuje, palaidotas Rudaminos kapinėse. Mokėsi Seinų keturklasėje mokykloje ir Kauno „Saulės“ mokytojų kursuose, Pirmojo pasaulinio karo metu baigė karo mokyklą Maskvoje. Karpatų fronte dukart sužeistas; apdovanotas Georgijaus ordinu. Kovėsi savanoriu už Lietuvos nepriklausomybę, kelis kartus sužeistas, liko invalidas; apdovanotas Vyčio Kryžiumi ir Gedimino ordinu. 1941 m. kartu su šeima ištremtas į Novosibirsko sritį (Rusija). 1948 m. pagal sufabrikuotą bylą nuteistas. Iki 1956 m. kalėjęs Itatkos ir kituose lageriuose, grįžo į šeimos trėmimo vietą, o 1962 m. – į gimtinę. Sukūrė bei išvertė prozos kūrinį, parašė radijo vaidinimų, 1938 m. išleido eilėraščių rinkinį „Širdis ir plienas“.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 188.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

Tremtinio Lietuva : eilėraščiai / [redakcinė komisija: V. Daujotytė, Vytautas Kubilius, Jonas Strielkūnas ... et al. - Vilnius : Vaga, 1990, p. 572.

ŽUKAUSKAS PRANAS – redaktorius, visuomenės veikėjas, spaudos darbuotojas. Gimė 1892 m. rugpjūčio 16 d. Maišymų k., Rudaminos vlsč., Kalvarijos apskr., mirė 1957 m. birželio 17 d. Maišymų k., Rudaminos apyl., Lazdijų raj. Pradžios mokslą ėjo Rudaminoje. Apsigyvenęs Seinuose, dirbo „Šaltinyje“. Vėliau, gyvendamas Vilniuje, buvo leidinių „Vilniaus aidas“, „Kelias“, „Vilniaus kelias“ redaktorius. Lankė K. Glinskio teatro studiją ir joje vaidino. Dirbo spaustuvėse, savivaldybėse. Organizavo dramos mėgėjų ratelius, režisavo veikalus. Bendradarbiavo spaudoje, rašė feljetonus (pasirašinėjo Miku Smailianosiu). Pr. Vingio slapyvardžiu pagal S. Zaborskį parašė knygą „Vilniaus padavimai“ (1931, 2 leidimas 1990).

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 188-189.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

Antras skyrius

(XX a. 3-ias – 6-as dešimtmečiai)

AKELIS VINCAS – leidėjas, kultūros veikėjas. Gimė 1946 m. liepos 9 d. Jurgežerių k., Kalvarijos vlsč., (dabar Kalvarijos sav., Marijampolės apskr.). 1953-1956 m. mokėsi Jurgežerių pradžios mokykloje, 1956-1959 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1959-1963 m. – Vilniaus elektromechanikos technikume, 1970-1976 m. studijavo Kauno politechnikos institute, 1976-1978 m. – Marksizmo-leninizmo universitete Vilniuje. 1962-1963 m. dirbo LRTV centro elektromonteriu, 1963-1964 m. – LTSR hidrometeorologinės tarnybos valdybos vyriausiuoju radiotechniku, 1964-1975 m. – Ryšių mazgo viršininku, 1975-1977 m. – Automatinizacijos priemonių specialaus konstravimo technologinio biuro vyriausiu inžinieriumi, 1977-1986 m. – Vilniaus susivienijimo „Praktika“ biuro viršininku, vyriausiojo technologo pavaduotoju, Gamybos skyriaus viršininku, 1977-1988 m. – Vilniaus elektromechanikos technikumui dėstytoju, 1986-1990 m. – Vilniaus mokslinio darbo organizavimo ir mokslinės techninės informacijos paslaugų centro biuro viršininku, skyriaus viršininko pavaduotoju. 1990-1991 m. – Lietuvos informacijos instituto Marketingo skyriaus vedėju, 1991-1999 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos direktoriumi, nuo 1999 m. – leidyklos „Pavargęs pasaulis“ direktoriumi. Mokydamasis Vilniaus elektromechanikos technikume, dvejus metus vadovavo Vilniaus specialiųjų vidurinių mokyklų literatū tarybai. 1992-1999 m. – Lietuvos leidėjų asociacijos prezidentas. Kartu su kolegomis dalyvauja tarptautinėse knygų mugėse Geteborge (Švedija), Tokijuje (Japonija), Frankfurte prie Maino, Leipcige (Vokietija), Varšuvoje (Lenkija), Jeruzalėje (Izraelis) ir kt. Yra Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečio jubiliejaus leidybinės darbo grupės narys.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 33.](#)

BABECKAS ALGIMANTAS – pedagogas, kraštotyrininkas, visuomenininkas. Gimė 1956 m. liepos 22 d. Trempinių k., Liubavo sen., Kalvarijos sav. 1967 m. baigė Būdviečių pradinę mokyklą. 1967-1971 m. mokėsi Akmenynų aštuonmetėje mokykloje, 1971-1972 m. – Marijampolės Vinco Mykoliaičio-Putino vidurinėje mokykloje-internate, 1972-1974 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje. Besimokydamas daug dėmesio skyrė pasaulio, krašto istorijai, sportinei veiklai. 1974-1982 m. studijavo Vilniaus pedagoginiame institute, įgijo istorijos mokytojo specialybę. Nuo 1974 m. dirbo Akmenynų aštuonmetėje mokykloje (išdirbo 33 metus). 1979-1980 m. – Marijampolės kraštotyros muziejuje vyresnioju moksliniu bendradarbiu. 1988 m. įkūrė Akmenynų pagrindinės mokyklos ir vietovės istorijos muziejų, kuris 1998 m. buvo pripažintas geriausiu tarp Marijampolės rajono mokyklų. 1978-1988 m. dirbo Marijampolės ekskursijų biuro vadovu. 1988-2004 m. Akmenynų pagrindinėje mokykloje dėstė kūno kultūrą. Subūręs mergaičių ir berniukų komandas, sėkmingai dalyvavo rajoninėse, zoninėse, respublikinėse krepšinio, futbolo, stalo teniso, lengvosios atletikos, šaškių, šachmatų varžybose. 1997-2004 m. Akmenynų pagrindinėje mokykloje organizavo respublikinius šaškių turnyrus – „Akmenynų ruduo“. 2001 m. įkūrė Kalvarijos šaškių šachmatų klubą ir jam vadovavo. 2003 m. mokėsi Lietuvos kūno kultūros akademijoje tęstinių studijų centre, įgijo kūno kultūros mokytojo ir trenerio licenziją. 2004 m. dalyvavo Europos šaškių čempionate. 2004-2005 m. dirbo Kalvarijos sporto centro direktoriumi. Nuo 2005 m. – Kalvarijos gimnazijos ir Akmenynų pagrindinės mokyklos istorijos mokytojas. Parašė nemažai kraštotyrinių darbų: „Akmenynų mokyklos istorija“, „Akmenynų kaimo istorija“ ir kt. Daug kartų apdovanotas garbės raštais, padėkomis. 2007 m. įteikta švietimo ir mokslo bei krašto apsaugos ministrų padėka už gerą mokinių paruošimą konkursui „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę?“. Kalvarijos gimnazijos tarybos narys.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Algimantas Babeckas

BALTRĖNIENĖ-GAŠČIAUSKAITĖ MARIJA – Vilniaus Pedagoginio universiteto Kultūros ir meno edukologijos instituto Muzikos katedros vedėja, etnomuzikologė, kanklininkė, liaudies instrumentų orkestrų dirigentė, Muzikų draugijos narė. Humanitarinių mokslų daktarė, profesorė (1994). Gimė 1941 m. birželio 1 d. Salaperaugio k., Liubavo sen., Kalvarijos sav. 1945-1949 m. mokėsi Salaperaugio pradinėje mokykloje, 1949-1954 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1955-1959 m. – Kauno J. Gruodžio muzikos mokykloje, 1959-1964 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje, 1970-1974 m. Leningrado teatro, muzikos ir kinematografijos instituto aspirantūroje. 1962-1967 m. – Vilniaus Pedagoginio instituto (dabar universiteto) dainų ir šokių liaudies ansamblio „Šviesa“ liaudies muzikos instrumentų orkestro vadovė, 1964-1967 m. – Instrumentinės muzikos katedros asistentė, 1967-1972 m. – vyriausioji dėstytoja, 1972-1978 m. – Estetinio lavinimo katedros vyriausioji dėstytoja, 1978-1994 m. – docentė, 1973-1991 m. – folklorinio ansamblio „Poringė“ vadovė, 1991-1994 m. – Muzikos katedros docentė, nuo 1994 m. – profesorė, nuo 2001 m. – vedėja, Senato narė. Tyrinėja lietuvių tautinių muzikos instrumentų istoriją, naudojimo tradicijas, jų perimamumą ir įdiegimą šiuolaikinėje muzikinio lavinimo sistemoje. Išleido knygas: „Lietuvių liaudies muzikos instrumentai“ (istoriografija, bibliografija, 1972), „Lietuvių liaudies muzikos instrumentai“ (1, 2 T., 1980), „Lietuvių liaudies muzikos instrumentai“ (žinynas, 1991), „Išsukime birbynę“ (1994), „Devyniasstygės kanklės, kankliavimo tradicijos ir dabartis“ (1997). Paskelbė mokslinių, mokslo populiarinimo ir kraštotyros straipsnių, skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose Sankt Peterburge, Maskvoje (Rusija), Vilniuje ir kt. Penkiolikos etnografinių projektų autorė. Vilniaus Pedagoginio universiteto folklorinio ansamblio „Poringė“ įkūrėja ir vadovė. Tautosakos rinkimo ekspedicijų, liaudies papročių ir muzikos spektaklių-koncertų rengėja, tarptautinių folkloro festivalių dalyvė. 1989 m. išleido instrumentinės etnomuzikos ir dzūkų dainų plokštelę. Suteiktas universiteto metų moters titulas.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 441-442.

BASEVIČIUS ALFREDAS ANTANAS – inžinierius. Gimė 1945 m. rugpjūčio 2 d. Skersabalių k., Marijampolės raj. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1952-1956 m. mokėsi Raudeniškių pradinėje mokykloje, 1960-1964 m. – Kauno politechnikume, 1965-1971 m. studijavo Kauno politechnikos institute, 1987 m. – Liaudies ūkio akademijos prie TSRS MT kursų klausytojas. 1964 m. dirbo Kauno miesto ryšių mazgo mokiniu praktikantu, 1965-1966 m. – tarp miestinės telefono stoties elektromechaniku, vyriausiu elektromechaniku, 1966-1970 m. – inžinieriumi, 1970-1972 m. – Kauno tarp miestinės telefono stoties viršininko pavaduotoju, 1972-1982 m. – Kauno ryšių mazgio (Centrinio pašto) vyriausiu inžinieriumi, 1982-1983 m. – Ryšių ministerijos Pašto valdybos viršininko pavaduotoju, 1983-1989 m. – Kapitalinės statybos skyriaus viršininku, Ryšių plėtojimo valdybos viršininko pavaduotoju, 1989-1991 m. – Ryšių ministerijos pavaduotoju, 1991-1992 m. laikinai ėjo ryšių ir informatikos ministro pareigas, 1992-1994 m. dirbo ryšių ir informatikos ministro pavaduotoju, 1994-1997 m. – UAB „Ireka“ direktoriumi, 1997-2001 m. – AB „Lietuvos telekomas“ Vilniaus filialo direktoriaus pavaduotoju, Pietų regiono technikos centro direktoriumi, LR ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamento direktoriumi. Publikacijų, spausdintų Lietuvos žurnaluose, laikraščiuose autorius, straipsnių rinkinių „Lietuvos radijui – 70“, „Lietuvos televizijai – 40“, „Europa ir pasaulio informacijos visuomenė“ redaktorius. Įteiktos LR Ministro pirmininko (2005), Susisiekimo ministro (2003) padėkos. Leidinio „Lietuvos Respublikos bendrasis planas iki 2020“ (1999), Lietuvos Respublikos pašto įstatymo (2003) rengimo darbo grupių narys. Valstybinės Lietuvos ryšių ir informatikos plėtojimo programos rengimo grupės vadovas. Dalyvauja Europos pašto reguliavimo komiteto rengiamuose projektuose. Lietuvos mokslo ir technikos asociacijos valdybos narys.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 452.

BERŽINSKAS APOLINARAS – sklandymo sporto meistras, pulkininkas-leitenantas. Gimė 1935 m. rugsėjo 26 d. 1942-1953 m. mokėsi Kalvarijos gimnazijoje, 1953-1955 m. – Charkovo karinėje aviatechnikų mokykloje, 1957-1960 m. – Rygos karinės aviacijos inžinerijos mokykloje, 1960-1963 m. studijavo Kauno politechnikos institute. 1955-1957 m. dirbo SSRS ginkluotųjų oro pajėgų aviatechniku, 1963-1964 m. – Kauno politechnikos institute asistentu, 1964-1965 m. – „Elektros“ gamyklos inžinieriumi, 1965-1973 m. – Marijampolės metalo dirbtuvių gamyklos vyriausiu konstruktoriumi, vyriausiu inžinieriumi, 1973-1975 m. – Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ūkio skyriaus viršininko pavaduotoju, 1975-1986 m. – Pataisos reikalų valdybos techninio skyriaus viršininku, nuo 1993 m. – Pataisos reikalų departamento prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos vyriausiuoju inspektoriumi, inspekcijos viršininku. Keturis kartus absoliutus respublikos sklandymo čempionas, pirmasis Lietuvos sklandytojas (1968) apskridęs 500 km trikampį maršrutą. Tris kartus gerino respublikinius sklandymo rekordus. Vienas geriausių Lietuvos ir SSRS (1965-1984) sklandytojų (I lygoje). Lietuvos Respublikos aviacijos sporto federacijos sklandymo komiteto pirmininkas (1974-1984), aviacijos veteranas.

L.: Kas yra kas Lietuvoje [19]95/96 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 1995, p. 66.

BRAZAUSKAS PIJUS – Skriaudžių buties muziejaus direktorius. Gimė 1940 m. spalio 7 d. Valkaviznos k., Marijampolės raj. 1947-1954 m. mokėsi Nemunaičių septynmetėje mokykloje, 1954-1958 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1959-1961 m. – Kauno statistikos technikume, 1962-1970 m. Vilniaus universitete studijavo ekonomiką. 1961-1964 m. dirbo Kapsuko raj. žemės ūkio valdybos įmonių buhalteriu revizoriumi. 1968-1973 m. – Kapsuko teritorinio ST Planavimo skyriaus vyresnioju inžinieriumi ekonomistu, 1974-1992 m. – Kapsuko ir Prienų raj. kolūkių vyriausioju ekonomistu, nuo 1992 m. – Skriaudžių buties muziejaus direktoriumi. Turi surinkęs gausiausią Lietuvoje kalendorių kolekciją, kurioje yra apie 4500 kalendorių iš daugiau kaip 60 valstybių. Be to, dar turi per 5000 mažų (vieno lapelio) kalendorėlių. Parašęs daugiau nei 200 straipsnių rajono ir respublikinėje spaudoje. Per 100 jo padarytų nuotraukų išspausdinta Lietuvos ir užsienio leidiniuose.

L.: *Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2004* / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2004, p. 505.

Retos ir gausios kolekcijos dalis – Marijampolėje / Jurgita Aukštaitytė // *Suvalkietis*. - 2004, gruodž. 18, p. 6.

BUTKEVIČIUS EVALDAS – fotomenininkas. Gimė 1953 m. rugsėjo 8 d. Kalvarijoje. 1960-1971 m. mokėsi Kauno komjaunimo vidurinėje mokykloje, 1971-1981 m. studijavo Kauno medicinos akademijoje. Nuo 1981 m. – fotografas, 1995-1996 m. – savaitraščio „Laikinoji sostinė“ fotokorespondentas, nuo 1996 m. – laikraščio „Kauno diena“ fotokorespondentas. Svarbiausi fotografijų ciklai : „Sąjūdis“, „Shine on You Crazy Diamond“, „Išeinantys miestai“, „Beprasmybė“, „Ataraxis“, „Kažkas, kažkur“, „Never for ever“, „Terra nova“, „Bespalvis dangus“, „Pažadėtoji žemė“. Surengė 11 autorinių parodų Lietuvoje. Dalyvavo daugelyje parodų užsienyje (Lenkijoje, Rygoje, Ispanijoje, Čekijoje, Čikagoje). 2005 m. už žurnalistinę veiklą suteikta V. Kudirkos vardo premija. Tais pačiais metais suteiktas meno kūrėjo vardas. Menininko darbai publikuoti leidiniuose „Kauno menininkai“ (1996), „Lietuvos laisvės sąjūdis“ (1998), „Lietuvos fotografija: vakar ir šiandien“ (1998, 1999, 2000, 2003), „Atsisveikinant su XX amžiumi“ (2000), „Tai Lietuva“ (2002, 2003, 2004). Išleisti fotoalbumai Prūsa „Išeinantys miestai“ (1999) ir „Kaunas – tūkstantmečių sandūroje“ (2006). Dalyvavo daugelyje kolektyvinių projektų Lietuvoje.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 486-487.

CIPRISEVIČIUS JUOZAS – choro vadovas, pedagogas, kultūros veikėjas. Gimė 1958 m. kovo 22 d. Kybartuose, Vilkaviškio raj. 1965-1969 m. mokėsi Kybartų pradinėje mokykloje, 1969-1976 m. – Kybartų vidurinėje mokykloje, 1976-1980 m. studijavo Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultete. 1980-1985 m. dirbo Nemunaičių 8-metės mokyklos muzikos mokytoju, 1980-1994 m. – Kalvarijos vidurinės mokyklos muzikos mokytoju, nuo 1985 m. – Kalvarijos pučiamųjų orkestro vadovu, nuo 1994 m. – Kalvarijos muzikos mokyklos direktoriumi. 1985-1988 m. – Marijampolės raj. muzikos mokytojų metodinio ratelio pirmininkas. Nuo 1985 m. rajoninių moksleivių dainų švenčių vyriausiasis dirigentas. Vadovavo Kalvarijos vidurinės mokyklos jaunučių, jaunių, mišriam chorams, pučiamųjų orkestrui, skudučių ansamblui. Su šiais kolektyvais dalyvavo įvairiuose respublikiniuose konkursuose, festivaliuose, rajoninėse, respublikinėse ir tarptautinėse dainų šventėse, su KMU jaunių choru ir Kalvarijos laisvalaikio centro pučiamųjų orkestru – pasaulio lietuvių dainų šventėje (2002). 1985 m. Suvalkijos krašto dainų ir šokių šventės organizatorius, 1987 m. Marijampolės raj. vaikų chorų konsultantas. 1987 m. pučiamųjų instrumentų konkurse „Gaudžia trimitai“ pelnė III laipsnio diplomą. 1998 m. apdovanotas paskutinės XX a. dainų šventės simboliu, daugeliu garbės ir padėkos raštų už nuopelnus meno saviveiklai, už dainų švenčių rengimą, dalyvavimą jose ir įvairiuose festivaliuose, Sūduvos krašto kultūros puoselėjimą ir kt. Surengė koncertą Kalvarijos pučiamųjų instrumentų orkestro 75 ir 80 m. sukakties progomis (1999, 2004). Kaip choro vadovas ir pedagogas paminėtas B. Zubricko knygoje „Pasaulio lietuvių chorvedžiai“.

L.: *Kas yra kas* : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 157.

Fotografiją pateikė Juozas Ciprisevičius

ČIŽAUSKAS ALGIMANTAS – lietuvių kalbos specialistas, žurnalistas. Gimė 1930 m. gegužės 1 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos pradžios mokykloje, progimnazijoje, vėliau gimnazijoje. 1949 m. dirbo Sangrūdės septynmetės mokyklos lietuvių kalbos ir fizinio lavinimo mokytoju. 1950 m. įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakulteto lietuvių kalbos ir literatūros specialybę. 1955 m. pradėjo dirbti Liaudies kūrybos namuose metodininku folkloro reikalams, o nuo 1962 m. – direktoriaus pavaduotoju. Buvo vienas iš žurnalo „Meno saviveikla“ redaktorių. Nuo 1977 m. – žurnalo „Kultūros barai“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas. 1991-2000 m. – Susisiekimo ministerijos atstovas spaudai.

L.: Suvalkų Kalvarijos gimnazijos 1949 metų, IV laidos abiturientai po 55 metų : 1949 m. - 2004 m. - Kalvarija (Marijampolės raj.) : [Kalvarijos vidurinė mokykla], 2004, p. 27-30.

Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

DEGUTIS ALBINAS – poetas, vertėjas, bibliografas. Gimė 1947 m. Mikalajavo k., Kalvarijos vlsč., Marijampolės apskr. (Kalvarijos savivaldybės teritorijoje buvęs, bet jau išnykęs kaimas). 1965 m. baigė Kalvarijos vidurinės (pamaininės) darbo jaunimo mokyklos aštuonias klases ir tuo pačiu metu dirbo melioracijoje. 1971 m. baigė vidurinę mokyklą. Vilniaus 21-ojoje technikos mokykloje įsigijo linotipininko specialybę. Dirbo Marijampolės rajoninėje spaustuvėje, bendradarbiavo rajono laikraštyje, redagavo literatūros mėnraštį „Draugo žodis“. Vėliau Vilniaus „Vaizdo“ (dabar „Vilties“) spaustuvėje, Marijampolės baldų fabrike. Vilniaus medžio apdirbimo kombinate ir Trečiojoje gelžbetonio konstrukcijų gamykloje (dešimt metų). Nuo 1985 m. dirbo Lietuvos Knygų rūmuose. 1992 m. baigė Vilniaus universitetą, įgydamas aukščiausios kvalifikacijos bibliografo ir bibliotekininko specialybę. Eilėraščius pradėjo rašyti 1964 m. Yra išleidęs šešias lyrinių ir satyrinių eilėraščių knygas: „Stalinizmo sifilis“ (1990), „Pasaka be galo“ (1993), „Mylėsiu Žemę visada“ (1997), „Tos dienos kaip bitelės...“ (2003), „Kreivo veidrodžio realybė“ (2005), „Caksi gyvenimo laikrodis“ (2007). Be originalios kūrybos autorius yra parengęs ir išleidęs „Prano Mašiotto bibliografiją“ (1990), „Antano Poškos bibliografiją“ (2006) ir Juliaus Būtėno bibliografiją (likusi rankraštyje). Išvertęs per 60 romanų ir apysakų. A. Degutis yra atskleidęs daugiau kaip 900 lietuvių rašytojų, poetų, kompozitorių, kitų kultūros veikėjų slapyvardžių, parašęs daug straipsnių, knygų recenzijų, atsiminimų. Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos narys.

L.: Albinas Degutis / Iliustr. // Palangos Juzė. - 1992, Nr. 1, p. .

Caksi gyvenimo laikrodis : [eilėraščiai] / Albinas Degutis. - Vilnius : Atkula, 2007, p. 202.

DZIRMEIKA JONAS KAZYS – Lietuvos ir Kalvarijos savivaldybės politinis bei visuomenės veikėjas. Gimė 1950 m. vasario 15 d. Kalvarijoje. 1957-1968 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1978-1981 m. – Alytaus politechnikume. 1990-1992 m. dirbo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato G. Iešmanto padėjėju, 1990-1992 m. – Kalvarijos mero pavaduotoju, 1992-1997 m. – UAB „Vairėnis“ direktoriumi, 1997-2000 m. – Kalvarijos seniūnijos seniūnu, nuo 2000-2007 m. – Kalvarijos savivaldybės meru.

L.: Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006, p. 536.

Fotografiją pateikė Marija Dzirmeikienė

GRIGAITYTĖ VILIJĄ – aktorė. Gimė 1960 m. Kalvarijoje. 1967-1978 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1978-1982 m. studijavo vaidybą Lietuvos valstybinėje konservatorijoje, dėstytojai H. Vancevičius, R. Tuminas, J. Bučienė, V. Čibiras, G. Padegimas. Nuo 1982 m. dirba Kauno valstybiniame akademiniam drosos teatre. Vaidmenys teatre: Budrikenė (Juozo Grušo „Eduardo Dargio paslaptis“ (2005)), Emilė Brent (Agathos Christie „10 indėniukų“ (2005)), Justino Marcinkevičiaus „Ištylėti žodžiai“ (2005), Vaičiūnaitė („Ir nenoriu sau geresnio nieko“ (2004)), Marfa Petrovna (Fiodoro Dostojevskio „Nusikaltimas ir bausmė“ (2004)), Džesė (M. Normano „Labanakt, mama“ (2003)), Senmergė (Federico Garcia Lorcos „Donja Rosita, arba Gėlių kalba“ (2002)), Skučiuilienė (Augustino Griciaus „Palanga“ (2002)), Sesuo dvynė (Eugene Ionesco „Vaikstantis erdvėmis“ (2001)), Motina (Rainer Werner Fassbinder „Laisvė Brėmene“ (2001)), Roza (Astrid Saalbach „Šokių pamoka“ (1998)), Fru Elvsted (Henriko Ibseno „Heda Gabler“ (1998)), Amanda (Noėl Coward „Asmeniniai gyvenimai“ (1996)), Liuska (Nikolajaus Koliado „Ragatkė“ (1992)), Duniaša (Antono Čechovo „Vyšnių sodas“ (1991)), Amanda (Eduardo de Filippo „Vaiduokliai“ (1991)), Giuliumkan (Čagiz Aitmatov „Golgota“ (1987)), Džoana (John Boynton Priestley „Laikas ir Konvėjai“ (1985)), Nastenka (Mikola Kuliš „Taip pražuvo Guska“ (1984)), Giedrė (Juozo Montvilos „Didysis geismas“ (1984)), Mucijaus žmona (Albert Camus „Kaligula“ (1983)). Vaidmenys televizijoje: Anelija („Nebylys“ (1985)). 1985 m. apdovanota Kultūros ministerijos prizu nacionalinės dramaturgijos festivalyje už geriausią moters vaidmenį. 1999 m. – Šv. Kristoforo nominacija už antraplanį vaidmenį.

L.: Kas yra kas. Lietuvos moterys / [vyriausioji redaktorė Vaidonė Tamošiūnaitė]. - Kaunas : Neolitas, 2007, p. 146.

JANUKONIENĖ-DIDBARZDYTĖ EUGENIJA – gydytoja otolaringologė. Medicinos mokslų kandidatė (1991), medicinos mokslų daktarė. Gimė 1942 m. vasario 22 d. Kalvarijoje. 1961 m. baigė Veisiejų vidurinę mokyklą ir metus dirbo Vilkininkų (Lazdijų raj.) klubo-skaityklos vedėja. 1965 m. baigė Kauno medicinos mokyklą, 1972 m. Kauno medicinos instituto Gydamosios medicinos fakultetą. 1990 m. baigė Tbilisio valstybinio gydytojų tobulinimosi instituto ausų-nosies-gerklės ligų neakivaizdinę aspirantūrą. 1972 m. buvo paskirta dirbti gydytoja į Respublikinę Klaipėdos ligoninę (dabar Raudonojo Kryžiaus ligoninė), kur dirba iki šiol. Yra Lietuvos gydytojų sąjungos, Mokslininkų sąjungos ir Gydytojų otolaringologų draugijos narė. 1993-1996 m. buvo Gydytojų otolaringologų mokslinės draugijos pirmininkė. Yra paskelbusi mokslinių straipsnių, spaudoje rašo medicinos klausimais.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 53.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

JASANAUSKAS JONAS VIKTORAS – dailininkas dizaineris, knygų iliustruotojas. Gimė 1942 m. balandžio 7 d. Jonų k. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1960 m. baigė Kalvarijos vidurinę mokyklą. 1961-1967 m. Valstybiniame dailės institute studijavo pramonės gaminių modeliavimo (dizaino) specialybę. Po studijų iki 1973 m. dirbo Šiaulių televizorių gamykloje, kūrė televizorius, dirbo meninio konstravimo poskyrio vadovu. Nuo 1973 m. dirbo Vilniaus radijo gamykloje, techninės estetikos skyriuje, meninio konstravimo sektoriaus vadovu, dalyvavo gamybinių darbo vietų, telefono aparatų ir kitokios technikos projektų ruošime, visasąjunginių radiotechnikos techninės estetikos standartų ruošime. Nuo 1989 m. – Valstybiniame dailės institute Dizaino katedroje dėstytoju. Dėstė projektavimą ir maketavimą, pravedavo praktikos užsiėmimus, vadovavo diplominiams darbams. Papildomai dirbo pagal sutartis leidykloms „Vaga“, „Mokslas“, „Šviesa“. Parengė apie 30 knygų viršelių ir maketų projektų. Nuo 1997 m. – „Lietuvos pašto“ pašto ženklų leidybos skyriuje dailininku. Dalyvavo eilėje konkursų pašto ženklų projektams sukurti. Parengė 26 pašto ženklų projektus, taip pat jiems pirmos dienos vokų, antspaudų ir suvenyrinių lapelių projektus, 10 metinių pašto ženklų rinkinių aplankų projektus. 2000 m. Italijoje apipavidalintas pašto ženklas A. Žmuidinavičius „Per kiaurą naktį“ pelnė „Lietuvos paštui“ prizą – sidabro paveikslą su Vasto rūmų vaizdu. 2006 m. pašto blokas „M. K. Čiurlionis“ buvo išrinktas gražiausiu pašto ženklu. Dizainerių sąjungos narys.

L.: Viktoro Jasanausko medžiaga ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė

KAJOKAITĖ LAIMA – scenarijų kūrėja, kultūros veikėja. Gimė 1956 m. liepos 5 d. Kalvarijoje. 1971-1975 m. mokėsi Marijampolės kultūros mokykloje, įsigijo dramos ir režisūros specialybę. 1982-1987 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje Klaipėdos fakultete (kultūros ir švietimo darbo specialybė). 1975-1976 m. – Lukšių (Šakių raj.) zoninių kultūros namų direktorė. 1976-1985 m. – vyriausioji metodininkė, 1985-1987 m. – Kriūkų (Šakių raj.) zoninių kultūros namų vyriausioji metodininkė, 1987-1990 m. – Šakių raj. kultūros namų vyriausioji metodininkė, nuo 1991 m. – Šakių laisvalaikio ir pramogų centro laisvalaikio ir pramogų organizatorė, Šakių raj. savivaldybės Jaunimo kūrybos ir sporto centro kultūros būrelio vadovė, humoro grupės „Šakės“ vadovė. 1985 m. suteiktas meno saviveiklos žymūno vardas, 1988 m. apdovanota Lietuvos kultūros žymūno ženklu. Rašo scenarijus didžiausioms rajoninėms šventėms, organizuoja šventes, įvairius renginius, juos veda. 2003 m. jos vadovaujama vaikų satyros ir humoro grupė „Šakutės“ dalyvavo Pasaulio lietuvių dainų šventėje, grupė „Šakės“ – LNK TV laidoje „Grand-LT šou“ (2003). 2002-2003 m., vykusiame konkurse „Juokis“, humoro grupė „Šakės“ tapo laureate. 1981, 2001-2003 m. stažavosi Respublikiniame kultūros darbuotojų tobulinimosi institute.

L.: Kas yra kas : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 184.

KALESINSKAS ROMAS JONAS – gydytojas, medicinos mokslų daktaras (1992). Gimė 1950 m. sausio 21 d. Reketijos k., Marijampolės apskr. (dabar Liubavo sen., Kalvarijos sav.). 1957-1968 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1974 m. baigė Kauno medicinos institutą. 1975 m. tame pačiame institute atliko internatūrą. 1983-1987 m. studijavo medicinos aspirantūroje (KMI). 1987 m. buvo paskirtas Kauno medicinos akademijos Traumatologijos katedros asistentu. Nuo 1993 m. – Kauno medicinos akademijos Ortopedijos traumatologijos klinikos docentas, nuo 2003 m. – vadovas. Lietuvos nepriklausomybės gynimo Sausio 13-osios brolijos Kauno skyriaus pirmininkas.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 641.

KALINAUSKAS VYTAUTAS – dailininkas, knygų iliustratorius. Gimė 1958 m. rugsėjo 18 d. Kalvarijoje. 1965-1973 m. mokėsi Kalvarijos B. Pušinio vidurinėje mokykloje. 1973-1977 m. – tuometiniame Kauno S. Žuko taikomosios dailės technikume. 1977-1978 m. dirbo Vilkaviškio kultūros namuose. 1980 m. – Kalvarijos plytinėje. Nuo 1996 m. dirba dailės mokytoju Kalvarijos vidurinėje mokykloje. Yra surengęs personalinių tapybos darbų parodų Kalvarijoje, Marijampolėje, Kaune, Punske (Lenkija), dalyvauja ir grupinėse parodose. Iliustravo knygas: R. Jurčėnienės „Būti“ (2001), „Žodžių rasa : Kalvarijos krašto literatų kūryba“ (2002), E. Venslovos „Klojimų durtuvai : 1941-1952“ (2003), „Pavasario varpeliai : Kalvarijos krašto moksleivių kūryba“ (2004), „Rudens mėnesienoj : Kalvarijos literatų klubo "Rasa" narių kūryba (2004), E. Venslovos „Pasiklydę kely“ (2007).

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Vytautas Kalinauskas

KANIŠAUSKIENĖ-VAUČESKAITĖ VIDA SALOMĖJA – sporto veikėja. Gimė 1950 m. vasario 9 d. Kalvarijoje. 1968 m. baigė Marijampolės J. Jablonskio vidurinę mokyklą, 1972 m. Lietuvos kūno kultūros institute baigė sportinės gimnastikos trenerės ir kineziterapijos specialybę. 1973-1980 m. – Klaipėdos kūno kultūros ir sporto komiteto instruktorė, pirmininko pavaduotoja, 1980-1984 m. – Klaipėdos ligoninės 3-iosios poliklinikos kineziterapeutė, 1984-1990 m. – Kūno kultūros ir sporto komiteto prie LTSR MT vyriausioji specialistė, nuo 1991 m. – Lietuvos sportinių šokių federacijos generalinė sekretorė. Lietuvos sporto federacijų sąjungos viceprezidentė, LR kultūros ir sporto rėmimo fondo kūno kultūros ir sporto ekspertų komisijos, Kūno kultūros ir sporto specialistų kvalifikacijos tobulinimo, licencijų ir kategorijų suteikimo komisijos narė, Lietuvos ir tarptautinių sportinių šokių renginių organizatorė. Apdovanota Kūno kultūros ir sporto departamento prie LR Vyriausybės medaliais „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (1996, 1998, 2000, 2002), LR Prezidento V. Adamkaus ir LR Seimo Pirmininko V. Lansbergio padėkos raštais už Lietuvoje surengtus Europos ir pasaulio sportinių šokių čempionatus (1999), Vasario 16-osios Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu (2003).

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 647.

KARINIAUSKAITĖ GENOVAITĖ STASĖ – dailininkė, tapytoja. Gimė 1934 m. balandžio 16 d. Kimšų k. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1942-1946 m. mokėsi Janaukos pradinėje mokykloje. 1946-1947 m. – Suvalkų Kalvarijos gimnazijoje. 1948-1954 m. – Kauno dailės mokykloje. 1954-1960 m. studijavo Vilniaus dailės institute. 1958-1976 m. dirbo Vilniaus dailės instituto Piešimo katedroje, 1978-1992 m. – Vilniaus kombinato „Dailė“ Liaudies meistrų skyriuje dailininke, nuo 1993 m. – kūrybinis darbas. 1958 m. Vilniaus dailės instituto organizuotame konkurse laimėjo III vietą, 1959 m. – I vietą. Nuo 1960 m. dalyvauja respublikinėse dailės parodose. Pagal Lietuvos ir TSRS Kultūros ministerijos užsakymus nutapė šiuos darbus: „Akmens tašytojai“ (1961), „Kolūkietis“ (1962), „Prie klojimo“ (1965), „Kūgio krovėjai“ (1966), „Žemaičio sodyba“ (1967), „Trys kalijos“ (1967), „Kaimo saviveiklininkai“ (1968), „Liaudies daina“ (1968-1969), „Dainų šventė“ (1969-1970), „Žokėjas“ (1971), „Varduva vasarėja“ (1972), „Derliaus šventė“ (1973). Kiti minėtini darbai: „Žiemos palydos“ (1980), ciklas „Jūros kaita“ (1980), triptikai: „Pavasariniai krantai“ (1981), „Medžiai“ (1981), 3 dalių kompozicija „Lemtis“ (1982), 3 dalių liaudies skulptūra Kretingos muziejuje (1983), ciklas „Metų laiškai“ (1994), kuri sudaro „Sidabriniai laiškai“ (4), „Sodo laiškai“ (6), „Laukų laiškai“ (2), „Bronziniai laiškai“ (2); „Saulės giesmė“ (1997), „Baltija“ (1997), „Merkinės bažnyčia“ (1998), „Trys eilėraščiai“ (1998); darbai: „Merkinės piliakalnis“ (1997), „Raibuliai“ (1997), diptikas „Tarp dienos ir nakties“ (1997), „Jūra“. Verbų sekmadienis“ (1997), „Prieš kančią“ (1998), „Gyvybės duona“ (1998), „Meilės šviesa“ (1999). Surengė autorines tapybos darbų parodas: Vilniaus dailės muziejuje (1984; išleistas bukletas), „Kauno parodų rūmuose (1984), Birštone (1984), Nemenčinės respublikinėje vaikų ligoninėje (1986-1988). Dalyvavo grupinėje parodoje Varėnoje (su A. Vainilaičiu, 1987), dailės parodose Vokietijoje, Suomijoje, Turkijoje, moterų tapytojų parodoje „Rudens skambėjimas“ Panevėžyje (1987), Vilniaus tapytojų darbų parodose (su darbais „Vasara Merkinėje“, 1998; „Saulės giesmė“, 1999), tapybos parodoje „Prisilietimai“, kurioje eksponavo 38 paveikslus (1999), tapybos parodoje „Dovana sau“ Vilniaus rotušėje (su triptiku „Mūsų širdyse“, 1999), parodose Vilniaus „Arkos“ galerijoje (su triptiku „Žaismas“ ir parodoje M. K. Čiurlionio 125-osioms metinėms paminėti, 2000), „Plekšnės“ klubo organizuotoje parodoje Vilniaus karininkų ramovėje, parodoje „Moterys moterims“ Klaipėdos parodų rūmuose (2000), Vilniaus kongresų rūmuose, Vilniaus medalių galerijoje (2001). Kitos minėtos parodos: 10 metų kūrybos paroda „Arkos“ galerijoje (1994; išleistas tapybos darbų katalogas), 21 darbas S. Juškos galerijoje „Vilnius ir dailė“ (1994), Vilniaus kultūros fonde (1994; išleistas bukletas). 1994 m. dirbtuvėje kilo gaisras, kurio metu dailininkė labai nukentėjo, tapo II grupės invalidė, bet atrado savy jėgų ir vėl ėmėsi teptuko.

L.: Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 308.

Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

KAROSAS JUSTINAS – filosofas, politinis veikėjas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras (1994), profesorius (2000). Gimė 1937 m. rugsėjo 7 d. Sangrūdės k. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.). 1958 m. baigė Sangrūdės vidurinę mokyklą. 1958-1963 m. studijavo Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultete lietuvių kalbą ir literatūrą. 1967-1969 m. studijavo filosofijos aspirantūroje. 1971-1972 m. stažavosi Vienos (Austrija) universitete. 1981 m. jam paskirta A. von Humboldto fondo (Vokietija) stipendija. Ja naudodamasis nuo 1984 m. daugiau negu pusantrų metų stažavosi Frankfurto prie Maino, Manheimo ir Gyveno (Vokietija) universitetuose, kur surinko medžiagą habilitaciniam darbui. 1994 m. pirmasis iš nepriklausomos Lietuvos filosofų Vilniaus universitete apgynė habilitacinį darbą, už kurį jam suteiktas habilituoto humanitarinių mokslų daktaro vardas. 1963-1967 m. dirbo Vilniaus universiteto Filosofijos katedros asistentu, vyresniuoju dėstytoju, docentu. 1989-1992 m. buvo Filosofijos fakulteto dekanu. Nuo 1992 m. – Lietuvos Respublikos Seimo narys. J. Karosas tyrinėja socialinio pažinimo, ideologijos, vertybių teorijas ir kitas socialines problemas. Svarbiausi jo veikalai: „Socializmas ir ideologija“ (1976), „Socialinis pažinimas ir praktika“ (1989), „Socialinio pažinimo problema. Jos susiformavimo filosofiniai kontūrai“ (1997). 2004 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiumi.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 647.

KASPARIŪNAS RAMUTIS – dainininkas. Gimė 1941 m. rugsėjo 30 d. Kalvarijoje. Nuo 1945 m. persikėlė į Marijampolę. Mokėsi Kauno politechnikos institute, įgijo radijo aparatūros konstravimo specialybę. Besimokydamas institute, dainavo „Nemuno“ ansamblyje. Baigęs, gavo paskyrimą į Vilnių. Įstojo mokytis į muzikos technikumą dainavimo, o po metų – į konservatoriją. Gavo laisvą diplomą, nes atsisakė paskyrimo į Klaipėdos konservatoriją dirbti dainavimo dėstytoju arba Kauno muzikinio teatro solistu. Dainavo „Armonikos“ ansamblyje (30 metų). Įdainavo „Lietuvos radijui“ 185 dainas, nusifilmavo devyniuose video koncertuose.

L.: Ramučio Kaspariūno medžiagą pateikė Rasa Januškienė

KAŠYS JUOZAS – socialinių mokslų (edukologijos) daktaras, Respublikos pedagogikos ir psichologijos mokslų laureatas. Gimė 1930 m. spalio 14 d. Pakalniškių k., Šilalės raj. 1949 m. baigė Klaipėdos gimnaziją, 1957 m. – Vilniaus pedagoginį institutą. 1963-1966 m. mokėsi Maskvos pedagoginio instituto aspirantūroje. Dirbo Lendimų pradinės mokyklos vedėju, Veliuonos vidurinės mokyklos mokytoju, Papilės vidurinės mokyklos direktoriumi, Šiaulių pedagoginio instituto (dabartinio universiteto) docentu, psichologijos katedros vedėju. Druskininkuose įsteigė Kurortinės psichologijos laboratoriją. Išleido knygas „Simonas Daukantas - tautinio atgimimo pranašas“, „Baimė“, „Pavydas ir pavyduliavimas“. Išėjęs į pensiją (1966 m.), atsidėjo Kamšų kaimo istorijos, pietinės Suvalkijos dalies tyrimams. Pagal surinktą medžiagą išleido „Kamšų kaimo istorijos“ I ir II dalį, pateikė leidyklai monografiją „Užnemunės ir Žemaitijos dykrų istorija. Praeitis ir dabartis“. Paskelbė apie 100 darbų pedagogikos, psichologijos, politologijos, istorijos klausimais. Dalyvavo Budapešto, Rygos, įvairių Rusijos miestų konferencijose. Pripažintas nukentėjusiu asmeniu nuo 1939-1990 m. okupacijos. Šiuo metu gyvena Kamšų k., Kalvarijos sav.

L.: *Kaip mums išlikti?* / Juozas Kašys. - Kamšai (Marijampolės raj.) : [J. Kašys], 2004, p. 81.

Medžiagą ir fotografiją pateikė profesorius Juozas Kašys

KIČAS PETRAS – fizikochemikas. Gimė 1931 m. gruodžio 25 d. Kalvarijoje. 1956 m. baigė Vilniaus universitetą. 1956-1958 m. dirbo Vilniaus suvirinimo agregatų gamykloje. 1961-1964 m. – Chemijos ir chemijos technologijos instituto moksliniu bendradarbiu. 1963 m. apsigynė chemijos mokslų kandidato disertaciją, kurioje buvo nagrinėjama nikelio elektrochemijos dangų susidarymas. Nuo 1964 m. Statybinių medžiagų instituto, nuo 1966 m. Termoizoliacinių ir akustinių statybinių medžiagų ir dirbinių instituto fizinių-cheminių tyrimų laboratorijos viršininkas. Jo darbai: 14 išradimų (iki 1984) iš statybinių medžiagų, mokslinių straipsnių iš silikatų chemijos ir statybinių medžiagų.

L.: [Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1968, T. 2, p. 135.](#)

KVIETKAUSKIENĖ-RAŠKAUSKAITĖ ALINA – choreografė, kultūros veikėja. Gimė 1956 m. rugsėjo 19 d., Kalvarijoje. 1963-1974 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1974-1979 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje Klaipėdos fakultete, įgijo baletmeisterės pedagogės specialybę. 1978-1991 m. – Marijampolės miesto kultūros namų tautinių šokių ratelio vadovė, 1979-1980 m. – pagyvenusių žmonių šokių kolektyvo vadovė, 1991-1993 m. – vyriausioji specialistė choreografė, tautinių šokių kolektyvo vadovė konsultantė, 1983-1991 m. – Putliųjų verpalų fabriko dainų ir šokių ansamblio šokėjų grupės vadovė, nuo 1991 m. – Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos, Krikščioniškojo kultūros centro vidurinės mokyklos choreografijos mokytoja, nuo 1993 m. – Marijampolės muzikos mokyklos mokytoja, nuo 2003 m. – šokių ansamblio „Jotvingis“ vadovė. Apdovanota meno saviveiklos žymūno (1982), kultūros žymūno (1986) ženkleliais, garbės raštais. Suteikta choreografijos mokytojo, metodininko kvalifikacinė kategorija (1997). 1967 m. pradėjo šokti Kalvarijos „Orijo“ fabriko šokių kolektyve, vėliau – kultūros namų jaunimo tautinių šokių kolektyve, studijų metais – „Vėtrungės“ choreografiniame ansamblyje. Jos vadovaujamas jaunimo tautinių šokių kolektyvas dalyvavo rajoninėse, zoninėse, respublikinėse, pasaulio lietuvių dainų šventėse, ne kartą tapo respublikinių bei zoninių apžiūrų, konkursų prizinininku, koncertavo Kuboje (1986), Turkijoje (1999), Lenkijoje (1988, 2000, 2003-2004), Suomijoje (1988, 1993), Vengrijoje (2004). Pagyvenusių žmonių šokių kolektyvas dalyvavo respublikinėje dainų šventėje (1980). Putliųjų verpalų fabriko šokėjų grupė dalyvavo eksperimentinėje bei respublikinėje (1985), Pasaulio lietuvių (1990) dainų šventėse, tarptautiniame folkloro festivalyje „Baltika-87“ Vilniuje, koncertavo Suomijoje (1985), Baltarusijoje (1987). Miesto dainų švenčių baletmeisterė, respublikinės (1990), Pasaulio lietuvių dainų šventės (1994, 1998, 2003) vyriausiosios baletmeisterės asistentė. Vidutinio amžiaus žmonių šokių ansamblis „Jotvingis“ dalyvavo konkursuose „Klumpakojis“ (2003), „Iš aplinkui“ (2003-2004). Miesto vyriausioji choreografė (1982-1998). Dalyvavo respublikiniuose choreografų seminaruose, vedė seminarus miesto bei apskrities choreografams, Marijampolės kultūros darbuotojų konferencijose skaitė pranešimą apie miesto bei rajono choreografinį gyvenimą (1982).

L.: *Kas yra kas* : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 194.

LASTAUSKAS ANTANAS – tautodailininkas. Gimė 1959 m. rugpjūčio 26 d. (pagal pasą 1959 birželio 28 d.) Išlandžių k., Marijampolės raj. 1977 m. baigė Šėstokų vidurinę mokyklą. 1980 m. įsidarbino Kauno radiotechninių patarnavimų įmonėje „Gama“ Kalvarijos radijo ir televizorių taisykloje. Dirbdamas mokėsi (neakivaizdžiai) Kalvarijos maisto pramonės technikumė, kur įgijo mechaniko specialybę. Mokintis drožti medį pradėjo trisdešimties metų (pirmas darbelis 1989 m.). Nuo to laiko aktyviai įsijungė į kolektyvinių parodų ir įvairių kūrybinių stovyklų veiklą visoje Lietuvoje. 2003 m. dalyvavo Rokiškyje vykusioje X-ojoje respublikinėje medžio drožėjų darbų konkursinėje parodoje, skirtoje L. Šėpkos premijai laimėti, kur už sėkmingą debiutą laimėjo prizą. 2004 m. iš Rokiškio parsivežė prizą už etnografinės tematikos plėtojimą. Tais pačiais metais surengė I-ąją personalinę parodą „Duonos kelias“ Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje, 2-ąją – Druskininkų miesto muziejuje „Girios Aidas“ (2005), 3-ąją – Vištyčio poilsiavietėje „Viktorija“ (2006). 2006 m. Rokiškyje vykusioje XIII respublikinėje medžio drožėjų darbų konkursinėje parodoje L. Šėpkai atminti, laimėjo prizą už mitologinės temos traktavimą kūryboje. 2005 m. Kalvarijos savivaldybės meras įteikė padėką „Kalvarijos savivaldybės penkmečio proga už idėjas ir indėlių, kuriant bendrą ateitį ir gerovę“. Apdovanotas daugybe padėkų už dalyvavimą įvairiose respublikinėse bei tarptautinėse kūrybinėse stovyklose. Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ ir Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys.

L.: Dešimt žingsnių kūrybos keliu : Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ veiklos kronika, 1997-2006 m. / Asta Jankeliūnienė. - Marijampolė : Piko valanda, 2007, p. 124-125.

Fotografiją pateikė Asta Jankeliūnienė

LAUKAITIS VALDEMARAS – zootechnikas, biomedicinos, biologijos mokslų daktaras. Gimė 1936 m. lapkričio 11 d. Kalvarijoje. 1960 m. baigęs Veterinarijos akademiją, dirbo Gyvulininkystės instituto moksliniu bendradarbiu, Biochemijos instituto vyriausiuoju inžinieriumi. Laboratorinių gyvūnų mokslo Baltijos asociacijos viceprezidentas, Laboratorinių gyvūnų mokslo Lietuvos asociacijos pirmininkas, Lietuvos gyvūnų globos draugijos narys. Disertacija „Azoto ir sieros turinčių cheminių medžiagų reikšmė avių produktyvumui ir kai kuriems fiziologiniams procesams“ (1965). Įkūrė ir vadovavo 3 laboratorijoms, jo iniciatyva suprojektuotas ir pastatytas Respublikinis laboratorinių gyvuliukų veislynas.

L.: [Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija / Lietuvos TSR Mokslų akademija. - Vilnius : Mintis, 1968, T. 2, p. 300.](#)
Medžiagą pateikė J. B. Ignatavičius

LIETUVNINKAITĖ NIJOLĖ – bibliotekininkė, bibliografė, knygotyriminkė, humanitarinių mokslų daktarė (2002). Gimė 1952 m. balandžio 17 d. Kreivukės k., Kalvarijos raj. (dabar Kalvarijos sav.). Knygnešio Petro Lietuvninko anūkė. 1970 m. baigė Kalvarijos vidurinę mokyklą ir iki 1973 m. studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus pedagoginiame institute. 1990 m. baigė Vilniaus universitetą, įgijo bibliotekininkystės ir bibliografijos specialybę, 2002 m. – Vilniaus universiteto Komunikacijos ir informacijos krypties doktorantūrą, gavo Humanitarinių mokslų daktaro laipsnį. Nuo 1974 m. dirba Kauno technologijos universiteto (iki 1990 m. – Politechnikos instituto) bibliotekoje: iš pradžių nacionalinės bibliografijos redaktore, nuo 1978 m. – Retų knygų skyriaus vedėja. Tyrinėja Kauno universiteto bibliotekos (1923–1950) istoriją ir dokumentų paveldą, rūpinasi jo saugojimu bei aktualinimu. Pagrindinės mokslinių interesų kryptys: Lietuvos knygos istorija, miesto knygos kultūros paveldas, bibliofilijos istorija. Svarbiausi darbai: mokslinė monografija „Kauno senoji knyga: raiška ir plėtotė 1843–1918 metais” (2006), katalogas „Stanislovo Didžiulio asmeninė biblioteka” (2004), „Kauno technologijos universiteto Antrųjų rūmų istorijos bruožai” (1997). Leidinių „Nuo Aukštųjų kursų Kaune iki Kauno technologijos universiteto” (1997), „Švyti uždrausta raidė: 1864–1904 metai poezijoje” (2004) ir „Anykščių krašto knygnešiai ir daraktoriai” (2004), enciklopedinio žodyno „Knygotyra” (1997), biografijų žodyno „Lietuvos knygos veikėjai” viena iš autorių. Taip pat parengė atvirukų, lankstinių bei faksimilinių leidinių, skirtų Lietuvos kultūros ir knygos veikėjams (J. Tumui-Vaižgantui, M. Valančiui, A. Baranauskui, Vac. Biržiškai, J. Miliauskui-Miglovarai, E. Volterui, E. Jagomastui, M. Zauniūtei ir kt.). Nuo 1982 m. teminiuose ir „Knygotyros” mokslo darbuose, straipsnių rinkiniuose, žurnaluose „Metai”, „Nemunas”, „Tarp knygų” ir kt. periodiniuose leidiniuose paskelbė straipsnių bibliotekininkystės, bibliofilijos, knygų leidybos, knygos ženklų, knygos kultūros istorijos tematika. Poetinę kūrybą publikavo respublikinėje ir rajoninėje spaudoje. 1998 m. apdovanota Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos premija už bibliotekininkystės, bibliografijos ir knygotyros mokslinius tyrinėjimus ir praktinę veiklą.

L.: Knygotyra: enciklopedinis žodynas. - Vilnius: Alma littera, 1997, p. 227.

Lietuvos knygos veikėjai: biografijų žodynas: [Elektroninis leidinys]. - Vilnius: VU KF KDI ir MI, 2004.

Medžiagą ir fotografiją pateikė Nijolė Lietuvninkaitė

LISAUSKAS SAULIUS – liaudies menininkas. Gimė 1951 m. birželio 11 d. Vilniuje, mirė 2001 m. Kalvarijoje. 1966 m. baigė Jonišio II vidurinę mokyklą. 1969 m. baigė Kalvarijos vakarinės (pamaininės) vidurinės mokyklos mokymo kursą. 1969 m. įstojo į Kauno specialiąją vidurinę milicijos mokyklą prie Vidaus reikalų ministerijos. 1971-1975 m. dirbo Lietuvos TSR Vidaus reikalų ministerijos žinyboje. 1977-1992 m. – įvairiose darbovietėse betonuotoju, staliumi, šaltkalviu. Nuo 1995 m. – Nemunaičių pagrindinėje mokykloje darbų mokytoju. Jau nuo 13 metų kūrė keramikinius dirbinius. Tuo metu lankė mokyklos keramikos būrelį, kuris ir tapo jo kūrybos pradžia. Drožinėjo iš medžio, tapė paveikslus, kuriuos kažkada pardavė Vilniuje, Pilies gatvėje, vėliau daugumą savo kūrinių kam nors dovanavo, (kiti darbai puošia sodybą). Menininko gyvenime buvo ir meninio siuvinėjimo etapas – 5 paveikslus eksponavo Kalvarijoje surengtoje kraštiečių parodoje. 1992 m. birželio 15 d. įkūrė S. Lisausko individualią firmą. Prekiavo savo sukurtais keramikos dirbiniais (vazomis, žvakidėmis ir kt.), gamino medinius laiptų turėklus. Tais pačiais metais netoli Kalvarijos, Santakos k., įsigijo 2 hektarus žemės ir įkūrė pagoniškos vizijos sodybą: akmenim grįstas kiemas, vidury jo - pagoniškas aukuras (buvusi menininko meditacijos vieta), akmeniu mūrytas svirnas, įvairiausi stabai, galvijų kaukolės, atremtos į gyvenamojo namo šoną, šalia iškasto tvenkinio sudarytas pylimas išpuoštas saulutėmis. Būtent akmuo jam buvo artimiausias iš visų gamtos elementų. Sodyboje pastatė keletą bokštų (iš akmenų) – vienas skirtas M. K. Čiurlioniui, kitas – pagoniškiems Dievams, dar vienas iš girnapsių. Planavo pastatyti senųjų dievų – Perkūno, Patrimo, Pikuolio skulptūras. Deja, jam egzistuoti šioje žemėje jau buvo pernelyg sunku, reikėjo platesnių erdvių, todėl jis išėjo į Amžinybę. Tačiau jo pradėta kurti pagoniška sodyba, viliojanti lankytojus savo neįprastu originalumu, įtraukta į Marijampolės apskrities lankytinų vietų sąrašą.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Danutė Lisauskienė

LIUBINSKAS VYTAUTAS – inžinierius technologas. Gimė 1933 m. birželio 13 d. Liubavo k., Kalvarijos apyl., Marijampolės raj. (dabar Liubavo sen., Kalvarijos sav.). 1957 m. baigė Kauno politechnikos institutą. Nuo 1967 m. dirbo Sąjunginio sviesto ir sūrių pramonės instituto Lietuvos filiale, nuo 1971 m. eksperimentinės technologinės laboratorijos vedėjas, vyriausiasis mokslinis bendradarbis. 1971 m. apsigynė technikos mokslų disertaciją, kurioje ištyrė dalinės pieno homogeneizacijos įtaką Rokforo sūrio kokybei ir išeigai. Jo darbai: 6 išradimai (iki 1985) iš sūrių gamybos, daugiau kaip 120 mokslinių straipsnių apie pieno produktų gamybą, normatyvai pieno produktams.

L.: Tarybų Lietuvos enciklopedija / mokslinė redakcinė taryba J. Zinkus (pirmininkas) ... [et al.]. - Vilnius : Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1986, T. 2, p. 636.

LIUTKEVIČIUS JONAS AUKSUOLIS – gėlininkas selekcininkas. Gimė 1936 m. sausio 26 d. Pakruopiškių k., Akmenynų par. (dabar Akmenynų sen., Kalvarijos sav.). Mokėsi Akmenynų 7-metėje mokykloje, vėliau Kalvarijos vakarinėje mokykloje. Vilniuje baigė suvirintojų kursus. Dirbo Marijampolės MSV suvirintoju. 1990 m. įstojo į Lietuvos gėlių selekcininkų draugiją. Apie 20 metų augina ir išvedinėja naujas tulpių, vilkdalgių, lelijų, meilėnių, kardelių ir jurginų veisles. Surengęs respublikines parodas Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Telšiuose, Ukmergėje, Utenoje, Trakuose, Elektrėnuose, Druskininkuose, Naujojoje Akmenėje ir kt.

L.: Selekcininkas Jonas Auksuolis Liutkevičius : [aplankas] / Nijolė Skroblienė. - Kalvarija : Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, [2002].

MIČIULIS SIGITAS KAZIMIERAS – pedagogas, kraštotyrininkas. Gimė 1934 m. vasario 23 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1953-1957 m. studijavo Lietuvos Valstybiniame kūno kultūros institute Kaune, kur įgijo kūno kultūros mokytojo specialybę. 1957 m. dirbo Sangrūdės vidurinėje mokykloje, 1958-2001 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje. Dirbdamas domėjosi pagrindžio literatūra, skaitė ir platino Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką, priešinosi sovietinės santvarkos vykdomai politikai. Išėjęs į pensiją, pradėjo domėtis kraštotyra. 2003-2006 m. Kalvarijos mieste ir seniūnijos ribose sistemingai rinko buvusių tremtinių ir kalinių prisiminimus iš Sibiro lagerių ir kalėjimų (surinkta virš 120 prisiminimų). Visą surinktą medžiagą spausdino „Kalvarijos kronika“. S. Mičiulis – Kalvarijos tremtinių choro narys, Kalvarijos šaulių kuopos narys. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos nutarimu 2005 m. birželio 15 d. protokolo Nr. 144 pripažintas Laisvės kovų dalyviu.

L.: Mokytojo nueitas kelias : [apie Sigitą Mičiulį] / Zita Šiupšinskaitė. - Iliustr. // Kalvarijos kronika. - 1999, lapkr. 26, p. 3, 6.

Medžiagą ir fotografiją pateikė Sigitas Mičiulis

MIKULEVIČIUS REMIGIJUS – matematikas. Gimė 1952 m. gruodžio 9 d. Krokialaukio k., Alytaus raj. 1959-1970 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1970-1975 m. Vilniaus universitete studijavo taikomąją matematiką. 1975-1978 m. – Matematikos ir kibernetikos instituto aspirantas. 1978 m. – fizikos ir matematikos mokslų kandidatas, Matematikos ir informatikos instituto mokslinis bendradarbis. Pagrindinė mokslinio darbo kryptis – stochastinės diferencialinės lygtys. 1986 m. – fizikos ir matematikos mokslų daktaras. 1997-2002 m. – Lietuvos mokslų akademijos narys-ekspertas. 2000 m. suteiktas profesoriaus vardas (Vilniaus Gedimino technikos universitetas). Nuo 2002 m. Pietų Kalifornijos universiteto (Los Andžele) profesorius.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Remigijus Mikulevičius

NARUŠIS JULIUS – skulptorius. Gimė 1946 m. vasario 18 d. Vilkaviškyje. 1957-1964 m. mokėsi Kauno J. Naujaliao vidurinėje dailės mokykloje, 1964-1970 m. studijavo Vilniaus dailės institute Dizaino katedroje. 1970-1976 m. dirbo Kapsuko automatų gamyklos Meno biuro viršininku, 1976-1978 m. – Kapsuko vaikų dailės mokyklos skulptūros mokytoju, 1978-1980 m. – Kapsuko miesto vyriausiuoju dailininku, nuo 1980 m. – kūrybiniu darbuotoju. Liaudies meno parodos (1959), Lietuvos taikomosios dailės ir skulptūros parodų (1972-1989) dalyvis. Surengė autorines parodas Kapsuke ir Vilniuje (1976). Dailės simpoziume Klaipėdoje ir Jerevane (Armėnija) pelnė daugiausia apdovanojimų. Renginio „Dailininkai – jūrai“ (kūrybinė komanduotė Arktikoje: Magadanas-Ostrov providenija-Tiksi) dalyvis. Kaune surengto paminklo S. Dariui ir S. Girėnui konkurso premijos laureatas. Minėtini darbai: paminklas tremtiniam Kazlų Rūdoje (Marijampolės raj.), R. Vagnerio figūrinis portretas Klaipėdos dramos teatre, paminklas „Draugystė“ Jerevane, skulptūros Marijampolėje, antkapinis paminklas tautodailininkui R. Krasninkevičiui (Marijampolė, 1997), paminklas Gintarui Paulioniui, perplaukusiam irklė valtimi Baltijos jūrą (Pervalka, 1995). Surengė skulptūrų parodą, skirtą Vilkaviškio 300 m. jubiliejui. Dalyvavo meno galerijos „Kiemas“ veikloje. Apdovanotas Marijampolės apskrities viršininko padėkos raštu už Sūduvos krašto tautodailės puoselėjimą, liaudies meno propagavimą ir amatų plėtojimą. Jachtos „Sūduva“ komandos, tapusios Lietuvos tradicinės „Budžio“ regatos čempione (1997), narys. Lietuvos dailininkų sąjungos narys.

L.: Kas yra kas Lietuvoje / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2002, p. 463.

Fotografiją pateikė Asta Jankeliūnienė

NELSIENĖ (NELSAS, BARKAUSKAITĖ) ANGELĖ KATARINA – visuomenės ir politikos veikėja, verslininkė. Gimė 1934 m. liepos 22 d. Santakos k., Kalvarijos vlsč., Marijampolės apskr. Nuo 1945 m. skautė ir ateitininkė. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. 1954 m. baigė Burrougleso verslo mokyklą. 1955-1961 m. dirbo plieno tiekimo bendrovėje „United States Steel Supply“. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, bendrovės „McDermott“, „Will and Emery“ Lietuvoje steigėja ir specialioji patarėja Baltijos kraštų reikalams. Nuo 1993 m. su šios bendrovės pagalba prie Vilniaus universiteto įsteigtos Medicinos bibliotekos patarėja, kelių JAV verslo įmonių atstovė Lietuvoje. Su vyru Lietuvoje įsteigė „Losbalt“, „Losvil“, „Doranas“ ir „Nelsas Metal“ bendroves. Nuo 1970 m. aktyviai dalyvauja JAV lietuvių visuomenės veikloje. Dešimt metų šoko ir dainavo Čikagos lietuvių operoje. Nuo 1971 m. BALF'o Los Andželo skyriaus vicepirmininkė. 1972-1983 m. Los Andželo Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytoja. 1982-1985 m. JAV LB Vakarų apygardos valdybos vicepirmininkė, iki 2002 m. pirmininkė. Nuo 1985 m. Lietuvių žurnalistų sąjungos narė, Kalifornijos Lietuvių radijo viena redaktorių, 3 metus TF Los Andželo skyriaus išdininkė. 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimo komiteto Kalifornijoje pirmininkė. 1988-1992 m. JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkė, 1994-1997 m. vykdomoji vicepirmininkė, vėliau Tarybos narė, vieną kadenciją Garbės teismo narė, nuo 1999 m. JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narė. 1988-1999 m. Amerikos baltų laisvės lygos vicepirmininkė, 1990-1992 m. pirmininkė, 1992-1994 m. direktorė, nuo 1995 m. – vykdomoji vicepirmininkė. 1989-1990 m. organizacijos Amerikiečiai už Nepriklausomą Lietuvą tarybos pirmininkė. Nuo 1985 m. PLB Seimo narė (JAV LB atstovė). 1989-1995 m. Orange apskrities, Kalifornijos respublikonių moterų federacijos, nuo 1983 m. Amerikos lietuvių respublikonų federacijos, Kalifornijos lietuvių respublikonų asociacijos narė. 1998 m. Baltijos sambūrio JAV Kongreso Atstovų Rūmuose steigėja. 1990-1992 m. buvo Vilniaus senamiesčio gelbėjimo fondo pirmininkė. Apdovanota Lietuvos šaulių sąjungos medaliu „Už nuopelnus“ (2001), Amerikos baltų laisvės lygos žymeniu už nuopelnus Baltijos valstybėms, kongresmenų Ch. Coxo, J. Shimkaus ir E. Royce padėkomis už darbą Lietuvai ir Amerikai, JAV LB ir Los Andželo miesto tarybos Padėkos raštais.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 37-38.

PLEČKAITIS ROMANAS – filosofas, logikas. Filosofijos mokslų daktaras (1971). Gimė 1933 m. rugpjūčio 11 d. Kalvarijoje. 1956 m. baigė Vilniaus pedagoginio instituto lietuvių kalbos ir literatūros fakultetą (logikos ir psichologijos specialybę). 1956-1963 m. jame dėstė. Nuo 1963 m. dėstė Vilniaus universitete, profesorius (1971). Be to, 1969-1977 m. dirbo Filosofijos, teisės ir sociologijos skyriuje prie Istorijos instituto, nuo 1977 m. dirba Filosofijos, sociologijos ir teisės institute. Svarbiausi veikalai: „Logikos įvadas“ (1968, 2-asis papildytas leidimas 1978), „Feodalizmo laikotarpio filosofija Lietuvoje“ (1975). Parengė chrestomatiją „Filosofija Vilniaus universitete 1579-1832“ (1979), su kitais – „Lietuvos filosofinės minties istorijos šaltinius“ (1980, T. 1). Išvertė Kanto „Prolegomenus“ (1972), „Grynojo proto kritiką“ (1982). „Vilniaus universiteto istorijos“ (1976-1979, 3 T.) vienas autorių. Lietuvos Mokslų akademijos Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narys ekspertas, Lietuvos mokslo tarybos, Lenkijos menų ir mokslų akademijos užsienio narys.

L.: Tarybų Lietuvos enciklopedija / mokslinė redakcinė taryba J. Zinkus (pirmininkas) ... [et al.]. - Vilnius : Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1987, T. 3, p. 395.

PLEČKAITIS VYTAUTAS PETRAS – istorikas, politikos veikėjas. Gimė 1950 m. spalio 16 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje, kurią teko palikti 1966 m., kai buvo sulaikytas KGB už antitarybinių lapelių platinimą Kalvarijoje. Tais pačiais metais pradėjo dirbti Marijampolės statybos ir remonto trešte pagalbiniu darbininku, o mokslus tęsė Kalvarijos vakarinėje vidurinėje mokykloje. 1968 m. įstojo į Vilniaus universitetą Istorijos fakultetą. 1972 m. pavasarį už antitarybinę veiklą buvo pašalintas iš universiteto. 1978 m. vėl įstojo į Vilniaus universitetą. 1981 m. jį baigė, įgydamas istoriko specialybę. 1988-1990 m. dirbo istoriku Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje Klaipėdoje, vėliau direktoriaus pavaduotoju mokslo reikalams. Tuo metu aktyviai dalyvavo Sąjūdyje, buvo Klaipėdos Sąjūdžio tarybos pirmininko pavaduotoju, Sąjūdžio seimo nariu. 1990 ir 1992 m. išrinktas į Aukščiausiąją Tarybą, dirbo Užsienio reikalų komitete. 1996 m. pradėjo dirbti LR URM ministro patarėju. 1996 m. Prezidento dekretu pakirtas ambasadoriumi Ukrainai, o nuo 1997 m. ambasadoriumi Moldovai, reziduojant Kijeve. 1996 m. Lietuvos Prezidento dekretu V. P. Plečkaičiui suteiktas Nepaprastojo ir Įgaliotojo ministro diplomatinis rangas. Daug straipsnių parašė aktualiais Lietuvos vidaus ir užsienio politikos, Mažosios Lietuvos, Klaipėdos miesto istorijos ir kultūros klausimais. Kartu su Lenkijos ambasadoriumi J. Wideckiu parengė dokumentų rinkinį „Lietuvos-Lenkijos santykiai 1917-1994“. Vienas iš knygų „Jie valdo pasaulį“ ir straipsnių rinkinio „Iš kur atėjome“ bendraautorių. Apdovanotas Lenkijos Kavalieriaus Kryžiumi, Ukrainos kunigaikščio Jaroslavo Išmintingojo III laipsnio ordinu. 2003 m. apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiumi.

L.: Suvalkijos signatarų takais : informacinis leidinys. - Šakiai [i.e. Marijampolė : UAB „TeleSATpress“], 2002, p. 58.

PURVINSKAS KSAVERAS – ekonomistas. Ekonomikos mokslų daktaras (1976). Gimė 1931 m. gegužės 25 d. Kušliškių k. (dabar Kalvarijos sav.). 1955 m. baigė Žemės ūkio akademiją. 1967-1972 m. dirbo Žemės ūkio ekonomikos institute. 1977-1983 m. dėstė Vilniaus universitete, profesorius (1985). Svarbiausi veikalai: „Ūkio gamybinės finansinės veiklos ekonominė analizė“ (1969) ir kt.

L.: Tarybų Lietuvos enciklopedija / mokslinė redakcinė taryba J. Zinkus (pirmininkas) ... [et al.]. - Vilnius : Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1987, T. 3, p. 473.

RADŽIUKYNAS DANIELIUS VINCAS – sportininkas, treneris, pedagogas, visuomenininkas. Pedagogikos mokslų kandidatas (1981), socialinių mokslų daktaras, docentas (1982). Lietuvos nusipelnęs treneris (1985). Gimė 1933 m. sausio 20 d. Sangrūdoje, Punsko vlsč., Seinų apskr. (dabar Kalvarijos sav.). Mokyklą pradėjo lankyti Kučiūnuose. Vėliau gyveno Ilgininkuose, Veisiejuose, Jovaišiuose. 1951 m. baigė Leipalingio vidurinę mokyklą ir įstojo į Kūno kultūros institutą. Buvo lengvaatletis, Lietuvos rinktinių narys, vėliau – treneris. Ilgametis Vilniaus pedagoginio instituto (universiteto) darbuotojas. Iki 1969 m. didesnę dėmesį skyrė pedagoginiam-sportiniam darbui. Treniravo nemažą būrį Lietuvos rinktinės narių, Lietuvos čempionų ir prizininkų. 1969-1973 m. dirbo Istorijos fakulteto prodekanu, 1973-1975 m. – fizinio auklėjimo teorijos ir metodikos katedros vedėju, docentu. Buvo Kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininkas, Vilniaus miesto ir Lietuvos lengvosios atletikos rinktinės trenerių tarybos pirmininkas, miesto ir studentų sporto tarybos ir kolegijos prezidiumo narys. Paskelbė apie 60 straipsnių sporto teorijos ir praktikos klausimais, išleido šešis mokymo metodinius leidinius, keturių mokymo priemonių ir vadovėlių bendraautorius.

L.: Lazdijų krašto žmonės / parengė Albinas Jarmala. - Marijampolė : TeleSATpress, 1998, p. 119.

Šaltinį pateikė Genė Kreipavičiūtė

RANČELIS VYTAUTAS – botanikas genetikas, biologijos mokslų daktaras (1983). Gimė 1938 m. sausio 31 d. Kalvarijoje. 1960 m. baigė Vilniaus universitetą. Nuo 1963 m. jame dėstė, nuo 1972 m. Botanikos ir genetikos katedros vedėjas, profesorius (1985). Nuo 1977 m. Lietuvos genetikų ir selekcininkų draugijos pirmininkas. Ištyrė aukštesniųjų augalų kintamumo genetinės reguliacijos pirmaisiais jų mutagenozės etapais klausimų, nustatė priežastis, dėl kurių tos pačios augalo rūšies individai, paveikti tų pačių mutagenų, mutuoja nevienodai, nustatė, kad augalų mutacinį procesą galima reguliuoti kai kuriais cheminiais junginiais, vadinamaisiais modifikatoriais („Aukštesniųjų augalų jautrumo mutageniniams faktoriams reguliacija“ (1978). 1986 m. parašė vadovėlį „Bendroji genetika“. Lietuvos mokslų akademijos Biologijos, medicinos ir gamtos mokslų skyriaus narys korespondentas.

L.: Tarybų Lietuvos enciklopedija / mokslinė redakcinė taryba J. Zinkus (pirmininkas) ... [et al.]. - Vilnius : Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1987, T. 3, p. 502.

RAZMIENĖ (ANTANAITYTĖ, STEPONAVIČIENĖ-STEPHENS) ALĖ – visuomenininkė. Gimė 1937 m. gegužės 2 d. Kalvarijoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Studijavo psichologiją Ilinojaus universitete Čikagoje. 1977-1979 m. K. Donelaičio lituanistinės mokyklos Čikagoje tėvų komiteto vicepirmininkė, 1979-1981 m. – pirmininkė. 1980-1984 m. Lietuvių Jaunimo centro valdybos narė, sekretorė. 1981-1989 m. Pedagoginio lituanistikos instituto išdininkė. Kelerius metus buvo Lituanistikos tyrimo ir studijų centro išdininkė. Nuo 1982 m. LF valdybos, nuo 1993 m. LF tarybos bei Patikėtinių tarybos sekretorė. 1991 m. Lietuvių muzikos šventės vykdomojo komiteto narė, išdininkė. Skautė, dalyvavo Aušros Vartų tunto Čikagoje vadijos veikloje, buvo skaučių būrelio vadovė. Apdovanota Skautų rėmėjų ordinu.

L.: Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai : biografijų žinynas / grupės vadovė: Jonė Liandzbergienė. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002, T. 2, p. 174-175.

RILIENĖ-MITRIKEVIČIŪTĖ LIUDA – gydytoja. Gimė 1950 m. vasario 2 d. Mockų k. (dabar Sangrūdų sen., Kalvarijos sav.). 1956-1957 m. mokėsi Gelgaudiškio (Šakių raj.) pradinėje mokykloje, 1957-1959 m. – Šakių pradinėje mokykloje, 1959-1966 m. – Šakių Z. Angariečio vidurinėje mokykloje, 1966-1967 m. – Kazlų Rūdos vidurinėje mokykloje, 1967-1973 m. studijavo Kauno medicinos instituto Gydomajame fakultete. 1973-1977 m. dirbo Kauno 3-iosios klinikinės ligoninės Anesteziologijos ir reanimacijos skyriaus gydytoja, 1977-1978 m. – Kauno aukštojo sportinio meistriškumo mokyklos gydytoja, 1978-1985 m. – Kauno medicinos fizinės kultūros dispanserio gydomosios fizinės kultūros kabineto vedėja, 1985-1993 m. – Kauno sporto medicinos centro Reabilitacinio skyriaus vedėja, 1993-2001 m. – šio centro vyriausiąja gydytoja, nuo 2001 m. – direktore. Suteikta aukščiausia fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo kvalifikacinė kategorija. Dirbdama praktinį fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo darbą, pagrindinį dėmesį skiria vaikams, turintiems judėjimo aparato sutrikimų, tų sutrikimų nepavėluotai diagnostikai, gydymui bei profilaktikai. Ta tema parengė daug straipsnių periodinei spaudai, televizijos laidoms. Apie 15 metų mediciniškai prižiūri neįgaliuosius sportininkus. Išleistų metodinių rekomendacijų „Neįgaliųjų sportininkų medicininė kvalifikacija“ (1997) bendraautorė. 1998 m. apdovanota medaliu už sporto medicinos srities nuopelnus.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2002, p. 558-559.](#)

SAJAUSKAS JUSTINAS – rašytojas. Gimė 1944 m. vasario 29 d. Kalvarijoje. 1949 m. kartu su šeima ištremtas į Sibirą. 1957 m. grįžęs į Lietuvą gyveno ir mokėsi Marijampolėje. 1962-1967 m. Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, baigęs kurį laiką mokytojavo Marijampolėje, vėliau dirbo įvairiose valstybinėse įstaigose. Nuo 1989 m. dirba Vilkaviškio vyskupijos Bažnyčios meno muziejuje, Marijampolėje. 1979 m. debiutavo kaip novelistas. 1994 m. išleido apsakymų knygą „Prūs-ja“. Kitos knygos: „Baltimorės Lietuva“ (1996), „Ištark mano vardą“ (kartu su A. Vilutiene, 1999), „Suvalkijos geografija“ (2001), „Še tau, barsukai“ (2005), „Užkritę lapai“ (2007). 1991-2000 m. leido laikraštį „Sugrįžimai“, bendradarbiauja žurnale „Suvalkija“. Lietuvos rašytojų sąjungos, Lietuvos „Knygnešio“ draugijos narys.

L.: [Kas yra kas : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / \[vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis\]. - Kaunas : Neolitas \[i.e. "Kas yra kas", 2005\], p. 229.](#)

Suvalkijos geografija : miniatiūrų romanas / Justinas Sajauskas. - Vilnius : Lietuvos rašytojų s-gos l-kla, 2001, p. 438.

Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

SAJAUSKAS STANISLOVAS – habilituotas technologijos mokslų daktaras (1994), docentas (1993), profesorius (1996). Gimė 1946 m. vasario 25 d. Jungėnų k., Kalvarijos vlsč. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1949-1957 m. MGB buvo ištremtas į Sibirą. 1963 m. baigė Marijampolės 4-ąją vidurinę mokyklą, 1963-1968 m. studijavo Kauno Politechnikos institute, 1970-1974 m. tame pačiame institute neakivaizdžiai studijavo aspirantūrą. 1963-1964 m. dirbo Kauno radijo gamyklos montuotoju, 1968-1972 m. – Kauno Politechnikos instituto jaunesniu mokslu darbuotoju, 1972-1992 m. – vyriausiu mokslu darbuotoju, 1992-1994 m. – Ultragarso instituto vyriausiu mokslu darbuotoju, nuo 1995 m. – vyriausiu mokslu darbuotoju, nuo 1997 m. – Kauno Technologijos universiteto Elektrotechnikos inžinerijos katedros profesoriumi, nuo 1995 – Nacionalinio M. K. Čiurlionio muziejaus numizmatu. Mokslinių tyrimų sritys – elektroakustiniai tyrimo metodai, akustooptiniai ir ultragarso matavimai, holografija. Šiose srityse išleido monografijas „Izotropinių kietų kūnų elektroakustiniai tyrimo metodai“ (1994), „Akustooptika ir ultragarso vizualizavimas“ (2000), „Paviršinės išilginės bangos“ (2002), „Longitudinal surface acoustic waves“ (2004). Daugiau kaip 200 mokslinių darbų autorius, iš jų 69 – išradimų ir 1 patento. Mokslinio žurnalo „Ultragarso“ redakcijos kolegijos narys (1985-1999), keturių doktorantūros komitetų pirmininkas, vienuolikos komitetų narys, dviejų habilitacinių komitetų narys. Knygų „LDK numizmatika“ (1 T., 1993, 2 T. 2006), „Mažieji Lietuvos istorijos paminklai“ (1999), „Kaunas. Gatvės ir žmonės“ (2001), „Lietuvos monetos“ (2006) bendraautorius. Daugiau kaip 45 straipsnių apie Lietuvos numizmatiką autorius. Surengė autorines parodas „Lietuvos kūrėjų autografai“ (2003), „Nenugalėtieji (2003), ir išleido jų katalogus. Mokslinio žurnalo „Pinigų studijos“ redakcijos kolegijos narys. Kauno miesto tarybos prezidiumo organizuoto konkurso vertingiausia išradimui išaiškinti nugalėtojas (1987), Lietuvos Mokslų Akademijos K. Baršausko (1998), Vl. Jurgučio (1998), premijų laureatas. Apdovanotas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos I laipsnio žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 903.

Stanislovo Sajausko medžiagą ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė

SKIRKEVIČIUS ALGIRDAS – zoologas, entomologas, etologas. Habituotas biomedicinos, biologijos mokslų daktaras. Gimė 1939 m. sausio 14 d. Sangrūdoje (Kapsuko raj.) (dabar Sangrūdos sen., Kalvarijos sav.). 1956 m. baigė Sangrūdos vidurinę mokyklą, 1962 m. – Lietuvos žemės ūkio akademijos Agronomijos fakultete, įgijo mokslinio agronomo specialybę. Mokslinę veiklą pradėjo Lietuvos žemės ūkio akademijoje studentų mokslinės draugijos Bitininkystės būrelyje. 1959-1962 m. buvo šio būrelio pirmininkas. Skaitė mokslinius pranešimus studentų konferencijose Lietuvoje, Latvijoje, Ukrainoje. Už mokslinį darbą „Būdas bičių motinoms pakeisti laike medunešio neieškant šeimoje senos“ 1962 m. Lietuvos Ministrų tarybos Valstybinio aukštojo ir specialiojo mokslo komiteto buvo apdovanotas II-ojo laipsnio diplomu. 1962-1963 m. dirbo Lietuvos žemės ūkio akademijoje vyriausiu laborantu, bityno vedėju. 1963 m. suprojektavo pirmąją Lietuvos bitinę ant ratų su daugiaaukščiais aviliais. 1963-1965 m. Lietuvos žemės ūkio akademijoje baigė aspirantūrą. Nuo 1965 m. dirbo Lietuvos Mokslų akademijos Zoologijos ir parazitologijos instituto jaunesniuoju moksliniu, vyresniuoju moksliniu bendradarbiu. 1975 m., įkūrus Vabzdžių chemorecepcijos laboratoriją, paskirtas vedėju. 1971 m. pradėjo leisti tęstinį leidinį „Vabzdžių chemorecepcija“ (10 numerių), buvo atsakingas jo redaktorius. 1990 m. leidinį pertvarkė į tarptautinį mokslinį žurnalą „Feromones“ (vyriausias redaktorius). 1976 m. gilino žinias Makso Planko Elgesio fiziologijos institute Vokietijoje. 1986 m. Maskvos universitete apgynė mokslų daktaro disertaciją „Vabzdžių feromoninė komunikacija“. 1990-1997 m. dirbo Ekologijos instituto direktoriaus pavaduotoju. Nuo 1993 m. dar ir Vilniaus pedagoginio universiteto Zoologijos katedros profesoriumi. 1995 m. Vilniaus universitete apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją „Bičių darbininkių ir motinų santykiai“. Nuo 1997 m. dirbo Lietuvos Mokslų akademijos Ekologijos instituto Ekologinės fiziologijos ir etologijos skyriaus vedėju. Pirmasis Rusijoje (buvusioje SSRS) pradėjo organizuoti vabzdžių chemorecepcijos klausimais simpoziumus, kuriuose dalyvavo žymiausi šios srities mokslininkai. A. Skirkevičius skaitė pranešimus tarptautiniuose moksliniuose renginiuose Bulgarijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Japonijoje, Vengrijoje, Rusijoje. Jis paskelbė daugiau kaip 166 mokslinius straipsnius. 3-jų išradimų ir 13 racionalizacinių pasiūlymų autorius ir bendraautorius. Sudarė bibliografinę rodyklę „Akademiko J. Kriščiūno entomologinė veikla“ (1976), mokslo populiarinimo knygą „Kas tie feromonai?“ (1977), monografiją „Vabzdžių feromoninė komunikacija“ (1986), žinyną „Feromonai“ (1988 – rusų k.; 1997 – anglų k.), „Feromonų tyrimai Lietuvoje“ (kartu su Z. Skirkevičiene, 1992), dokumentų rinkinį „Mokslo laipsnių teikimą reglamentuojantys dokumentai“ (1994), leidinį „Lietuvos žemės ūkis“ (1995 – lietuvių ir anglų kalbomis; bendraautorius), žodyną „Anglų-lietuvių-rusų kalbų feromonų žodynas“ (1997), mokymo priemonę „Statistika: pirmieji žingsniai“ (2005). 1987 m. už darbų ciklą „Vabzdžių jutimo organų fiziologija“ gavo TSRS valstybinę mokslo ir technikos premiją. Lietuvos Mokslų akademijos narys korespondentas. Lietuvos bitininkų sąjungos tarybos narys. Europos draugijos apidologijai ir bitininkams remti narys. Tarptautinės organizacijos „Biologinė kova prieš žalingus gyvūnus ir augalus“ nuolatinės komisijos narys, Europos tarptautinės chemorecepcijos tyrėjų organizacijos, Tarptautinės neuroetologų draugijos narys.

L.: Žymūs kraštiečiai 2006 : [aplankas] / Margarita Žardeckienė. - Sangrūda : Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Sangrūdos filialas, 2006, p. 2-7.

SKIRKEVIČIUS JONAS ALGIRDAS – inžinierius hidrotechnikas. Gimė 1931 m. Suvalkų Kalvarijoje. 1949 m. baigė Kalvarijos vidurinę mokyklą, 1955 m. – Lietuvos žemės ūkio akademiją, įgijo inžinieriaus hidrotechniko specialybę. Baigęs mokslus dirbo Karelijoje, plukdymo ruožo inžinieriumi hidrotechniku. Dalyvavo statant N. Gimolų gyvenvietę, medinių tiltų-prieplauką, tvarkė, sprogdino Sunos upės farvaterį, kuriuo plukdomas miškas. Grįžęs į Lietuvą, dirbo kaimo elektrinių statybos trešte, dalyvavo Ignalinos rajono Padysnio hidroelektrinės statybose. Vėliau dirbo Vilniaus Vyriausios tiekimo valdybos kapitalinės statybos skyriuje, pramonės statybos projektavimo institute. 1961 m. buvo pakviestas dirbti referentu Lietuvos respublikos Ministrų taryboje komunalinio ūkio ir vandenių apsaugos klausimais. 1970 m. įstojo į Kauno politechnikos instituto vandentiekio–kanalizacijos katedros neakivaizdinę aspirantūrą, įrengė pirmąją Lietuvoje dvejus metus veikusią užterštos upės dirbtinio aeravimo stotį „Nevėžis 1“, tyrinėjo aeravimosi procesus Nevėžio užtvankose, pritaikė aeravimui Kruosto hidroelektrinės turbiną. 1973 m. apgynė šia tema disertaciją. 1975 m. buvo paskirtas Komunalinio ūkio ministro pavaduotoju, 1980 m. – pirmuoju pavaduotoju. 1981 m. suteiktas Lietuvos nusipelnusio inžinieriaus vardas. 1989-1995 m. dirbo Vilniaus universiteto vandentvarkos katedroje (docentas). 1976-1994 m. buvo pastoviai renkamas Lietuvos komunalinio ūkio mokslinės technikos draugijos pirmininku. 1993 m. švedams pasiūlius vadovauti žinomai panardintų siurblių ir hidroagregatų firmai „Fygt“ Lietuvoje, buvo paskirtas „ITT Flygt Lituania“ direktoriumi, kur dirbo iki 2001 metų.

L.: Suvalkų Kalvarijos gimnazijos 1949 metų, IV laidos abiturientai po 55 metų : 1949 m. - 2004 m. - Kalvarija (Marijampolės raj.) : [Kalvarijos vidurinė mokykla], 2004, p. 60-62.

SLANKAUSKAS JUOZAS – muzikas. Gimė 1932 m. vasario 2 d. Vaiponiškės k. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.). 1948-1951 m. mokėsi Kauno J. Gruodžio muzikos mokykloje, 1951-1956 m. studijavo Lietuvos valstybinėje konservatorijoje. 1956-1957 m. dirbo Lietuvos radijo muzikos laidų redaktoriumi, 1957-1985 m. – Lietuvos valstybiniame simfoniniame orkestre Fagotų grupės koncertmeisteriu ir solistu, 1965-1988 m. – Lietuvos valstybinės konservatorijos dėstytoju, nuo 1988 m. – docentu, nuo 1993 m. – Instrumentinės ir vokalinės muzikos dekanu. LTSR nusipelnęs artistas (1974). Lietuvos muzikų sąjungos narys. Aktyvus koncertinės veiklos dalyvis. Grojo su Rusijos, Armėnijos, Lietuvos kameriniais orkestrais, Lietuvos kvartetu. Koncertavo Lenkijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Norvegijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rusijoje ir kt. Išleistos 3 plokštelės ir įrašyti įrašai Lietuvos radijo fonduose.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 627.](#)

SURDOKIENĖ-KULVINSKAITĖ ONA BIRUTĖ – liaudies menininkė, Marijampolės liaudies menininkų klubo „Mūza“ įkūrėja (1986) ir vadovė. Gimė 1953 m. kovo 6 d. Kalvarijoje. 1960-1968 m. mokėsi Kalvarijos internatinėje mokykloje, 1968-1972 m. – Kapsuko O. Sukackienės pedagoginėje mokykloje, 1982-1987 m. studijavo Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultete. 1972-1973 m. dirbo Marijampolės 8-ojo Lopšelio-darželio auklėtoja, 1973-1981 m. – 9-ojo lopšelio-darželio auklėtoja, 1981-1998 m. – Maisto pramonės automatų gamyklos profesinės sąjungos klubo meno vadovė, 1998-2001 m. – Z. Černiausko kultūros ir laisvalaikio centro vadybininke, UAB „Marijampolės telekinas“ dailininke apipavidalintoja. 2001-2005 m. – Jungėnų, Netičkampio laisvalaikio salių kultūrinio darbo organizatore. Nuo 2005 m. – Marijampolės kultūros centro vyriausiąja specialiste etninei kultūrai, atsakinga už parodų organizavimą. Dalyvavo II respublikinėje popieriaus karpinių parodoje (1983). Pirmąją autorinę parodą surengė Kapsuko kraštotyros muziejuje (1984), vėliau dar surengusi 15 personalinių parodų – Lietuvos miestuose, Bergisch Gladbach (Vokietija, 1995).

L.: Kas yra kas Marijampolės apskrityje, 2000 / [vyriausiasis redaktorius Jonas Vitkauskas]. - Kaunas : Neolitas [i.e. Kas yra kas Lietuvoje, 2000], p. 156.

Onos Birutės Surdokienės medžiagą ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė

ŠALTENYTĖ NIJOLĖ – dailininkė grafikė. Gimė 1946 m. rugsėjo 20 d. Kalvarijoje. 1953-1964 m. mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. 1965-1969 m. studijavo Vilniaus Dailės instituto Dizaino fakultete, 1969-1973 m. – Grafikos fakultete. 1971-1981 m. dirbo Lietuvos buitinės chemijos PKB vyresniaja dailininke, nuo 1981 m. – laisva dailininke, nuo 1990 m. – Lietuvos dailininkų sąjungos tarybos narė, 1997-1999 m. – Lietuvos dailininkų sąjungos fondo direktorė. Sukūrė nemaža iliustracijų, daugiau nei 300 grafikos miniatiūrų, ekslibrių, surengė autorinių parodų. Svarbiausi darbai: estampai „Skrendanti moteris“, „Amžinybė“, „Dryžuotos kepuraitės“, „Šilkinė suknelė“; ciklai: „Miražai“, „Tėviškė“, „Gyventi“, „Baltais siūlais siūta“, „Papuošalai“, „Zoologijos sodas“, „Plaukikai“, „Horizontas“, „Karnavalas“, „Pusiausvyra“, „Uždanga“, „Našta“; iliustracijos V. Skripkos knygai „Lenktas marių mėnulis“, Salomėjos Nėries „Senelės pasaka“, K. Sajos „Stulpininkas“, Lietuvių liaudies pasakų knygoms „Kas miške, kas šile“, „Žiurkė kolaborantė“. Autorinės parodos surengtos: M. Mažvydo bibliotekoje (Vilnius, 1986), Jaunimo teatre (Vilnius, 1987), Klaipėdos dailės galerijoje (1990), galerijoje „Arka“ (Vilnius, 1991), Kultūros fondo galerijoje (Vilnius, 1994, 1996), LR Užsienio reikalų ministerijoje (1997), galerijoje „2-nd Floor“ (Erfurto rotušė, Vokietija, 1997), galerijoje „Yamanashi“ (Kogenas, Japonija, 1997, 1998), galerijoje „Nigata“ (Tokijas, Japonija, 1998), galerijoje „Rotunda“ (Vilnius, 1998), galerijoje „Kunsthau Burg Obernberg“ (Obernbergas, Austrija, 2001), P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje (Marijampolė, 2001), galerijoje „Kairė-dešinė“ (Vilnius, 2001), Prancūzų kultūros centre (Otava, Kanada, 2001), Kauno viešojoje bibliotekoje (Kaunas, 2001), Prancūzų kultūros centre (Vankuveris, Kanada, 2002), Miesto galerijoje (Vinipege, Kanada, 2002), „Klaipėdos galerijoje“ (Klaipėda, 2003), Balzeko lietuvių kultūros centre (Čigaka, JAV, 2003), „Rainos“ galerijoje (Klaipėda, 2003), galerijoje „Kairė-dešinė“ (Vilnius, 2006), Čiurlionio galerijoje (Čikaga, JAV, 2006), galerijoje BAS (Čikaga, JAV, Nipervilis, 2006), galerijoje „Liptai“ (Šiauliai, 2007), galerijoje „Aukso pjūvis“ (Kaunas, 2007). Talino grafikos trienalės (Estija, 1983, 1986, 1989, 1992, 1995), parodos „Art of Today“ (Budapeštas, Vengrija, 1987, 1990), tarptautinės grafikos parodos Krokovoje (Lenkija, 1991, 1994, 1997), XVII tarptautinės grafikos parodos Kanagavoje (Japonija, 1992, 1995), I Egipto tarptautinės parodos (Kaire, 1993), parodos „Maleformy grafiki“ Lodzėje (Lenkija, 1987, 1989, 1991, 1993), Minigrafikos trienalės Rygoje (Latvija, 1987, 1990), Tarptautinės miniatiūrų parodos Toronte (Kanada, 1986, 1987, 1988), Tarptautinės miniatiūrų parodos Chamalierese (Prancūzija, 1991, 1994), Tarptautinės ekslibrio parodos Malborke (Lenkija, 1990, 1992, 1994), XXV ekslibrio kongreso Milane (Italija, 1994), 11-osios ir 12-osios Norvegijos tarptautinės grafikos parodos (Fredrikstad, 1995, 1998), 22-osios tarptautinės meno trienalės (Liubliana, Slovėnija, 1997), Tokijo mini grafikos trienalės (Japonija, 1998), 9-osios graviūros bienalės Sercelles (Prancūzija, 1999) ir kt., dalyvė. Pelnyti apdovanojimai: Talino grafikos trienalės (Estija, 1983, 1986), Rygos minigrafikos trienalės (Latvija, 1987), 3-osios tarptautinės mažosios grafikos bienalės (Vilnius, 1998) diplomai, Malborko ekslibrių bienalės (1992), Ravičo ekslibrio parodos (Lenkija, 1988) medaliai, tarptautinio ekslibrių konkursų „Šilutei - 480“ (1991), „Marijampolei – 325“ (1992), „Gediminui – 650“ (1991), „Daina, muzika, šokis“ (1994) premijos. 2007 m. apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 962.

[Kas yra kas. Lietuvos moterys / \[vyriausioji redaktorė Vaidonė Tamošiūnaitė\]. - Kaunas : Neolitas, 2007, p. 445.](#)

Fotografiją pateikė Rasa Januškienė

ŠČEPONIS JONAS – Lietuvos ir Kalvarijos savivaldybės politinis bei visuomenės veikėjas, verslininkas, mecenatas. Gimė 1946 m. rugsėjo 13 d. Kalvarijoje. 1952-1956 m. mokėsi Kalvarijos pradinėje mokykloje, 1957-1963 m. – Kalvarijos vidurinėje mokykloje, 1963-1968 m. – Kalvarijos maisto pramonės technikume, 1984-1990 m. – studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijoje mokslinio agronomo specialybę. 1968-1988 m. dirbo Vievio grūdų produktų kombinato gamybos viršininku, 1988-1998 m. – Kėdainių grūdų produktų kombinato cecho viršininku, 1998-2000 m. – UAB „Kratonas“ generaliniu direktoriumi, 2000-2001 m. – Marijampolės apskrities viršininku, 2001-2004 m. – viršininko pavaduotoju, šiuo metu – UAB „Kratonas“ generaliniu direktoriumi. 1982 m. pripažintas geriausiu grūdų perdirbimo pramonės specialistu TSRS. Buvo aktyvus Sąjūdžio dalyvis. Yra aktyvus meno, sporto ir kultūros renginių rėmėjas.

L.: Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006, p. 965.

ŠIAURIENĖ-KAVALIAUSKAITĖ ANGELĖ – pedagogė. Gimė 1937 m. lapkričio 11 d. Vaiponiškės k., Sangrūdų apyl., Marijampolės raj. (dabar Sangrūdų sen., Kalvarijos sav.), mirė 2003 m. sausio 6 d. Kaune. 1956 m. baigė Sangrūdų vidurinę mokyklą. 1963-1968 m. studijavo Šiaulių pedagoginiame institute, kur įgijo pradinį klasių pedagogikos ir metodikos specialybę. 1960-1962 m. dirbo Keturvalakių (Vilkaviškio raj.) 8-metės mokyklos mokytoja. 1962-1966 m. – Virbalio vidurinės mokyklos mokytoja, 1966-1969 m. – Kauno 3-osios internatinės mokyklos mokytoja, nuo 1969 m. – V. Kudirkos vidurinės mokyklos mokytoja. 1986 m. suteiktas nusipelnusios mokytojos, 1993 m. – mokytojos metodininkės, 1993 m. – ekspertės vardas. Parašė apie 100 pedagogikos ir metodikos straipsnių, kurie išspausdinti Lietuvos ir užsienio spaudoje. Sudarė ir išleido: Lietuvių kalbos vadovėlį 2 klasei (1990, bendraautorė; 1992 išleido pakartotinai [už vadovėlį paskirta II vieta]); metodinių knygų ikimokyklinio amžiaus vaikams: „Sveikos, raidės“, „Sveiki, skaičiai“ (abi išleistos 1991), „Sveikas, gimtasis žodi“ (1995), „Žaiskime ir mokykimės“ (1999), „Ikimokyklinuko pradžiamokslis“ (2001); knygų mokytojams: diktantų rinkinį I-IV klasės mokiniams „Padiktuokime pradinukui“ (1992), „Rašiniai ir atpasakojimai I-IV klasių mokiniams“ (1995); leidinį „Kudirkiečių organizacija“; kudirkiečių poezijos rinktinę „Kudirkiečių širdies balsas“ (1998), „Dainuoju Lietuvai“ (2001), eilėraščių rinkinį „Pilko paukščio giesmė (2001). Teikė mokytojams, mokyklų direktorių pavaduotojams dalykines metodines konsultacijas, skaitė pranešimus mokinių ugdymo klausimais LR pradinį klasių mokytojų kursuose ir seminaruose. Viena iš pirmųjų 1988 m. įkūrė moksleivių kudirkiečių būrelį, 2000 m. Lietuvoje įkūrė Studentų varpininkų draugiją, 2001 m. Vyresniųjų varpininkų draugiją.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje 2000 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2000, p. 674-675.](#)
[Kas yra kas Lietuvoje 2002 / vyr. redaktorius Jonas Vitkauskas. - Kaunas : Neolitas, 2002, p. 646.](#)

ŠILERIS ZENIUS – žurnalistas, pedagogas, leidėjas, visuomenininkas. Gimė 1950 m. sausio 29 d. Cibavo k., Akmenynų sen., Kalvarijos sav., mirė 2007 m. vasario 12 d. Marijampolėje. 1968 m. baigė Marijampolės 2-ąją vidurinę mokyklą. 1972 m. įstojo į Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą lietuvių kalbos ir literatūros specialybę. Po vienerių mokslo metų perėjo į Vilniaus pedagoginį institutą. 1977 m. baigęs studijas, dėstė lietuvių kalbą Marijampolės 2-ojoje vidurinėje mokykloje, vėliau – Marijampolės statybininkų ir Marijampolės politechnikos mokyklose. 1993 m. įsteigė Prano Vaičiūčio draugiją. 1996 m. išleido monografiją „Pranas Vaičiūtis“, P. Vaičiūčio „Raštus“, 1998 m. – atsiminimų apie V. Kudirką knygą „Mūsų Kudirka“. Nuo 1997 m. – Užnemunės regiono etnokultūros žurnalo „Suvalkija“ sumanytojas ir redaktorius.

L.: Zenius Šileris / Albinas Vaičiūnas. - Iliustr. // Suvalkija. - 2007, Nr. 1, p. 4-5.

ŠIUPŠINSKAITĖ ZITA – poetė. Gimė 1954 m. birželio 13 d. Kalvarijoje. Mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje, Kalvarijos maisto pramonės technikume (Pieno produktų technologė), Vilniaus universitete studijavo teisės mokslus. Dirbo Vilniaus pieno kombinato gamybininke, Vilniaus miesto 6-ojo Policijos komisariato inspektore specialiste, nuo 1997 m. – savaitraščio „Kalvarijos kronika“ direktore-redaktore. Kūryba spausdinta regioninėje ir respublikinėje spaudoje. Publikuota respublikinėse poezijos knygų rinktinėse: Lietuvių meilės lyrika „Mudviejų vakaras“, poezijos rinktinėje „Nupinsiu Lietuvai vainiką“, Sūduvos krašto literatų kūrybos knygoje „Sūduva“. 2002 m. suruošė personalinę foto parodą (trečiąją) „Kalvarijai – gimtajam miestui“ (pirmosios dvi foto parodos vyko 1980 ir 1985 m. Vilniuje). 1997 m. Sūduvos krašto literatų šventės proga už literatūrinio žodžio puoselėjimą, indėlį žmonių kultūrai ir dvasiniam tobulėjimui, Marijampolės apskrities viršininkas pareiškė padėką. 2002 m. gavo Kalvarijos savivaldybės mero padėkos raštą „Už poezijos ir meno kultūros puoselėjimą“. 2005 m. ir 2006 m. laikraščio „Suvalkietis“ skelbto meilės eilėraščių konkurso laureatė. 2006 m. įteikta padėka už dalyvavimą Suvalkijos literatų šventėje-konkurse „Suvalkijos ruduo“. Nuo 1997 m. – Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ narė. Lietuvos žurnalistų sąjungos narė.

L.: Dešimt žingsnių kūrybos keliu : Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ veiklos kronika, 1997-2006 m. / Asta Jankeliūnienė. - Marijampolė : Piko valanda, 2007, p. 127-128.

Fotografiją pateikė Zita Šiupšinskaitė

TOTORIS ALVYDAS – pedagogas, istorikas, kraštotyrininkas. Gimė 1952 m. balandžio 15 d. Laičių k., Kupiškio raj. 1967 m. baigė Žaidelių aštuonmetę mokyklą. 1970 m. – Kupiškio vidurinę mokyklą. 1980 m. Vilniaus valstybiniame universitete įgijo istoriko ir istorijos bei visuomenės mokslų dėstytojo kvalifikaciją. 1978-1980 m. dirbo Lietuvos valstybinio kino- foto- fono dokumentų archyvo vyr. moksliniu bendradarbiu. Nuo 1982 m. dirba Kalvarijos vidurinėje mokykloje istorijos mokytoju. 1982-1987 m. dėstė ir Kalvarijos maisto pramonės technikume. 1985 m. paskirtas atsakingu už Kalvarijos vidurinės mokyklos memorialinį muziejų. 1988 m. įsijungė į Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio veiklą, buvo renkamas LPS Kalvarijos tarybos nariu. 1987-1995 m. buvo Kalvarijos miesto Tarybos deputatu. Nuo 1987 m. aktyviai dalyvauja Kalvarijos ir savo gimtojo Kupiškio krašto kraštotyriniame darbe. 1990-1993 m. pertvarkė Kalvarijos vidurinės mokyklos muziejų į Kalvarijos krašto muziejų, parašė Kalvarijos mieste veikusių mokyklų istoriją, parengė ir išspausdino istorinių ir kraštotyrinių straipsnių bei rašinių laikraščiuose “Suvalkietis”, “Sugrįžimai”, “Kalvarijos kronika”, “Kupiškėnų mintys”, “Kupiškio žinios”, “Lietuvos aidas” bei žurnaluose “Suvalkija”, “Kupiškis” ir kt. Parašė platų istorinį straipsnį reprezentacinei knygai “Kupiškio istorijos puslapiai”. Rašo straipsnius 3 tomų leidiniui “Kupiškėnų enciklopedija”. Dalyvauja įvairiuose Kalvarijos gimnazijos projektuose, vadovauja kraštotyros būreliui.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Alvydas Totoris

TUMELIS JUOZAS – literatūros ir kultūros istorikas, bibliografas, humanitarinių mokslų daktaras (1994). Gimė 1938 m. rugsėjo 2 d. Trumpalių k. (dabar Sangrūdės sen., Kalvarijos sav.). 1956 m. įstojo į Vilniaus universitetą studijuoti lietuvių kalbos ir literatūros, už disidentinę veiklą (studentų literatūrinio almanacho „Kūryba“ rengimą) 1959 m. pašalintas 1972 m. Vilniaus universitete baigė istoriją. 1963-1979 m. dirbo bibliografu Knygų rūmuose, nuo 1979 m. – Lietuvos nacionalinės bibliotekos Senų ir retų spaudinių skyriaus vedėju. Nuo 1992 m. Lietuvos nacionalinės Bibliografijos redakcijos Kolegijos pirmininkas, „Knygotyros“ mokslo darbų redakcijos kolegijos, įvairių mokslinių ir visuomeninių organizacijų narys. „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ mokslinės redakcinės komisijos tarybos pirmininkas. Organizavo mokslinį seminarą „Mažvydo skaitymai“. 1990-1993 m. vadovavo Sąjūdžio tarybai. „Laisvosios Europos“ radijo bendradarbis. Paskelbė apie 60 straipsnių ir publikacijų iš senosios lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir kultūros. Yra vienas lietuviškųjų knygų bibliografijos (1–2, 1969, 1985, 1988) autorių, keliolikos bibliografinių rodyklių sudarytojas. Parengė knygas: „Iš Lietuvos bibliotekų istorijos“ (1984), „Stanislovas Rapolionis“ (1986), [J. Baltrušaičio](#) rusiškos poezijos (1973), [A. Strazdo](#) kūrybos (1991) leidinių.

L.: http://www.lle.lt/FMPro?-db=lle2004.fp5&-format=search_results.htm&-lay=straipsnis&-op=eq&a=t&-max=all&-find=Start%20Search

TUMINAITĖ-KUČINSKIENĖ AUŠRA TERESĖ – dailininkė-tekstilinkė. Gimė 1943 m. liepos 11 d. Kalvarijoje. 1960 m. baigė vidurinę mokyklą Kapsuke, 1960-1964 m. mokėsi Kauno J. Gruodžio muzikos technikume, 1965-1970 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1964-1965 m. dirbo septynmetės muzikos mokyklos fortepijono mokytoja, 1971 m. – Lietuvos kino studijos dailininkė, 1972-1973 m. – Vilniaus modelių namų dailininkė modeliuotoja, 1973-1976 m. – Lietuvos MT valstybinio radijo ir televizijos kostiumų dailininkė statytoja, 1976-1977 m. – Vilniaus „Dailės“ kombinato dailininkė. Kūrybos sritys: tekstilė-batika, gobelenai; tapyba-portretai, vėliavos, bažnytinis menas ir kt. Klasikine ir šiuolaikinėmis technikomis išaudė 25 didelių matmenų gobelenus – figūrinius, dekoratyvinius, erdvinius. Individualia technika sukūrė daug batikos kūrinių – iš šilko, lino medvilnės. Sukūrė daugiau kaip 30 batikos kūrinių, kurie buvo LR Vyriausybės įteikti tarptautinėms organizacijoms, Lietuvos ir užsienio valstybių vadovams ir kitiems aukšto rango pareigūnams. Išskirtiniai monumentalūs visuomeninių interjerų gobelenai: „Prūsų sukilėliai“ (Marijampolės miesto savivaldybė, 1972), „Eglė žalčių karalienė“ (Klaipėdos santuokų rūmai, 1978-1980), „Vilnius – Lietuvos sostinė“ (Vilniaus miesto savivaldybė, 1980-1982), „Vėliavnešys“ (Marijampolės miesto savivaldybė, 1986-1987), „Saulės verpstės – atgimstančiai Lietuvai“ (Marijampolės miesto biblioteka, 1987-1988); batikos: „Žaliajai planetai Žemei – Taiką“ (vyriausybinių viešbutis, 1985-1986), „Laisvės gynėjai“ (LR Seimas, 1990) ir kt. Daugelis jos sukurtų gobelenų yra muziejuose. Dekoracijų ir kostiumų televizijos spektakliams, filmams („Herkus Mantas“, „Vilius Karalius“), televizijos laidų scenografijų, kostiumų LTV chorui ir orkestrui, Lengvosios muzikos orkestrui ir kt. autorė. Ekslibrisų, piešinių, portretų autorė. Nuo 1970 m. dalyvauja dailės parodose. Surengė batikos ir gobeleno autorines parodas. Dalyvavo grupinėse parodose Lietuvoje ir užsienyje. 1975 m. paskirta TSRS dailininkų sąjungos stipendija jauniems menininkams. 1988 m. už geriausius dailės, architektūros, dailėtyros ir dailės kritikos kūrinius apdovanota TSRS dailės akademijos prezidiumo diplomu.

L.: Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006, p. 1004.

VAIČIULYTĖ-BRADAITIENĖ IRENA ANELĖ – literatė. Gimė 1943 m. spalio 5 d. Turlojiškės k., Kalvarijos vlsč., Marijampolės raj. (dabar Kalvarijos sen., Kalvarijos sav.). 1949-1954 m. mokėsi Rudelės pradinėje mokykloje, 1955-1957 m. – Nemunaičių 7-metėje mokykloje, 1958-1961 m. – Sangrūdės vidurinėje mokykloje. 1966 m. baigė Vilniaus medicinos mokyklą (akušerijos specialybę). 1976-2005 m. – Marijampolės V. Mykoliaičio-Putino internatinės mokyklos bendrosios praktikos slaugytoja, nuo 2005 m. – Marijampolės apskr. vaikų globos namų bendrosios praktikos slaugytoja. Dainuojamosios poezijos rinkinių: „Darganos vaikas“ (2001), „Dainuojantys žodžiai“ (2002), „Tarp akordų“ (2004), autorė. Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos, Marijampolės literatų klubo „Sietynas“ almanachų, knygos „Šimtamečio diemedžio žydėjimas“ bendraautorė. Dalyvauja Marijampolės kultūros centro kaimo kapelos „Giriniai obuoliukai“ veikloje. Jos kūryba spausdinama rajoniniuose, respublikiniuose leidiniuose, Kanadoje leidžiamame laikraštyje „Tėviškės žiburiai“. Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos vieno eilėraščio konkursų „Lygiadienio giesmė“ (2003, 2004) ir V vasaros poezijos šventės (2003) diplomantė, VI vasaros poezijos šventės už rinkinį „Tarp akordų“ laureatė (2004). Konkurso, skirto S. Nėries 100-mečio jubiliejui, prizininkė (2004). Apdovanota Antanavo seniūnijos (Kazlų Rūdos sav.) padėkos raštais už dalyvavimą Gavėnios popietėse Antanavo kultūros namuose (2002-2004), Marijampolės apskr. viršininko padėkos raštu už aktyvią kūrybinę bei koncertinę veiklą, dainuojamosios poezijos propagavimą, literatūrinių tradicijų Sūduvos krašte puoselėjimą (2003), Kauno miesto savivaldybės administracijos Dainavos seniūno padėka (2004). Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos, Lietuvos dr. V. Kudirkos medikų literatų draugijos narė, Marijampolės literatų klubo „Sietynas“ pirmininkė.

L.: Kas yra kas : Alytus, Marijampolė, Druskininkai, Kalvarija, Kazlų Rūda, Lazdijai, Šakiai, Varėna, Vilkaviškis / [vyriausiasis redaktorius Arvydas Virgilijus Matulionis]. - Kaunas : Neolitas [i.e. "Kas yra kas", 2005], p. 251.

VAITEKŪNIENĖ BIRUTĖ – tekstilininkė, gobeleno dailininkė. Gimė 1943 m. spalio 29 d. Kalvarijoje. 1961 m. baigė Kalvarijos vidurinę mokyklą, 1967 m. – Vilniaus Dailės institutą. Dirba gobeleno srityje. Domisi skiautiniais. Parodose dalyvauja nuo 1972 m. Surengusi parodas Vokietijoje, JAV, Italijoje, Prancūzijoje, Rusijoje, Estijoje ir kt. Svarbesni darbai: Prezidento svečių namuose Vilniuje – „Nojus“, Ministrų tarybos viešbutyje Vilniuje – „Tyla“, Kauno muzikinio teatro foje – „Muzika“, Kauno liuteronų bažnyčios altoriuje – „Dangus“, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje – „Kudirka, Jablonskis, Basanavičius“. Darbų įsigijęs Lietuvos valstybinis dailės muziejus, jų yra ir privačiose kolekcijose užsienyje. Lietuvos dailininkų sąjungos narė.

L.: medžiagą ir fotografiją pateikė Rasa Januškienė

VENSLOVA EDMUNDAS – rašytojas. Gimė 1934 m. balandžio 4 d. Būdbalių k., Liudvinavo vlsč., Marijampolės apskr. 1950 m. baigė Liudvinavo septynmetę mokyklą. Vėliau mokėsi Marijampolės žemės ūkio mokykloje ir Kalvarijos maisto pramonės technikumė. 1988 m. įsijungė į Lietuvos persitvarkymo sąjūdį. Dalyvavo kryžių ir paminklų atstatyme, rezistencijos dalyvių paieškoje, iškasime ir perlaidojime. Buvo išrinktas Kalvarijos sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariu, miesto tarybos deputatu. Išleido eilėraščių knygą „Sužeistos širdies šauksmas“ (1997), eilėraščių knygelę vaikams „Piktas vėjas“ (1999), apsakymų knygą „Atpildas“ (2000), „Klojimų durtuvai: 1941-1952“ (2003), „Lietuvos kelias : „Odiseja“ (1940-2004 m.)“ (2004), eilėraščių knygą „Priegelstančio klevo“ (2004), satyrinių eilėraščių knygą „Žvilgsnis į tiesą“ (2004), atsiminimus „Mano gyvenimo upė“ (2005), satyros knygą „Juoktis sveika“ (2005), romaną „Pasiklydę kely“ (2007) ir kt. Eilėraščiai bei proza buvo išspausdinti Kazlų Rūdos literatų klubo „Girių versmė“, Kalvarijos literatų klubo „Rasa“, bei Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos knygose, taip pat laikraščiuose „Suvalkietis“, „Sūduvos kraštas“, „Kalvarijos kronika“, „Šeimininkė“. Rašo straipsnius į miesto ir rajono laikraščius. Nuo 1997 m. – Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ ir nuo 2005 m. – Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narys. Įteikti apdovanojimai ir padėkos.

L.: Klojimų durtuvai : 1941-1952 : [proza ir poezija] / Edmundas Venslova. - [Marijampolė : UAB "TeleSATpresa", 2003], p. 2.

Sūduva : [Sūduvos krašto literatų kūryba]. - Marijampolė : Piko valanda, 2001, p. 97-98.

Medžiagą ir fotografiją pateikė Edmundas Venslova

ZAVISTAUSKIENĖ-GRIGAITYTĖ ALĖ – kultūros veikėja. Gimė 1954 m. rugsėjo 15 d. Kalvarijoje. 1961-1970 m. mokėsi Kalvarijos B. Pušinio vidurinėje mokykloje, 1970-1972 m. – Vilniaus Tallat-Kelpšos muzikos technikume. 1972-1980 m. dirbo Trakiškių kultūros namų meno vadove, direktore, 1980-1996 m. – Kalvarijos vartotojų kooperatyvo darbuotoja, nuo 1996 m. – Kalvarijos laisvalaikio centro kapelos „Giminės“ vadove (kapelos įkūrėja). Daugelį kartų atstovavo rajonui konkurse „Graži mūsų šeimynėlė“, buvo išrinkta į respublikinius turus. Jos vadovaujama kapela išleido 7 albumus: „Giminės“, „Geri prisiminimai“, „Vėl skamba dainos“, „Dainų juosta išausta“, „Tau ačiū tariau“, „Atverkim širdis žydėjimui“, „Numintas takas tėviškės širdim“. 23-jų dainų autorė. Kapelos „Giminės“ populiariausios dainos: „Mamos skarelė“, „Daina Kalvarijai“, „Kad tu būtum radastėlė“, „Tėviškės ilgesys“ ir kt. Kapela koncertavo užsienyje, dalyvavo rajono, apskrities ir respublikinėse šventėse, televizijos laidose „Duokim garo“, „Gero ūpo“ ir kituose renginiuose. Už gerą darbą ir visuomeninę veiklą ne kartą apdovanota padėkos raštais.

L.: Kas yra kas Marijampolės apskrityje, 2000 / [vyriausiasis redaktorius Jonas Vitkauskas]. - Kaunas : Neolitas [i.e. Kas yra kas Lietuvoje, 2000], p. 184.

Medžiagą ir fotografiją pateikė Alė Zavistauskienė

ZDEBSKIS GINTARAS – kompozitorius, dainų tekstų autorius, žurnalistas. Gimė 1960 m. Kalvarijoje. 1983 m. baigė Vilniaus universitetą Fizikos fakultetą. Radijo stoties „Lietus“ generalinis direktorius ir programų redaktorius, Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos narys.

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006, p. .](#)

ŽILINSKAS JUOZAS JURGIS – gydytojas. Gimė 1933 m. birželio 25 d. Aistiškių k., Vilkaviškio raj. (dabar Akmenynų sen., Kalvarijos sav.). 1962 m. baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. 1962-1964 m. dirbo Trakų raj. centrinės ligoninės gydytoju akušeriu-ginekologu, 1964-1965 m. – vyriausiojo gydytojo pavaduotoju gydymui, 1965-1969 m. – Molėtų raj. centrinės ligoninės vyriausiojo gydytoju, 1969 m. – LTSR SAM Planavimo, finansų ir statistikos valdybos viršininko pavaduotoju, 1975 m. – šios valdybos viršininku, 1974-1979 m. – Kubos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patarėju, 1979-1992 m. – Lietuvos onkologijos Mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotoju mokslo darbui, 1992-1995 m. – Lietuvos onkologijos Mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotoju klinikos reikalams, 1995-2002 m. – LOC Ginekologijos skyriaus vedėju, 1979-2004 m. – mokslinės tarybos nariu, vyriausiu moksliniu bendradarbiu, 1969-2004 m. – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dėstytoju, nuo 1992 m. – individualios įmonės „Daktaro J. Žilinsko ginekologijos konsultacija“ savininku, nuo 2003 m. – „Asociacijos profesoriaus J. J. Žilinsko ginekologijos klinika“ savininku. 1975 m. apgynė medicinos mokslų kandidato (daktaro) disertaciją, 1979 m. – vyriausiojo mokslinio bendradarbio vardą, 1990 m. – aukščiausios kvalifikacinės kategorijos gydytojo vardą. Parašė monografijas: „Sveikatos apsaugos planavimas“ (Vilnius, 1975), „Sveikatos apsaugos planavimo finansavimo ir ekonomikos aspektai“ (Kubos Resp., ispanų kalba, 1979), „Gimdos vėžio diagnostikos ir gydymo principai“ (Vilnius, 2000). 45 mokslinių darbų, daugelio straipsnių autorius. Reguliariai Lietuvos spaudoje spausdina populiarius straipsnius visuomenei apie ginekologijos ir onkologijos ligas. Dėstė Vilniaus universitete Gydytojų tobulinimosi fakultete, Kubos gydytojų tobulinimosi institute, šalia visų kitų išvardintų pareigų visą laiką dirbo gydytoju akušerio-ginekologo darbą. Dalyvavo Lione (Prancūzija) vykusiame I Europos simpoziume „Ovarų (kiaušidžių) vėžys“, kuriame kartu su bendraautoriumi skaitė pranešimą (1996), Kopenhagoje (Danija) – Pasauliniame akušerių ginekologų kongrese FIGO-97 (1997). Pakviestas dalyvauti ir skaityti pranešimą Pasauliniame akušerių ginekologų kongrese FIGO-2000 (Vašingtonas, 2000). Dalyvavo tarptautinėse studijose „Ifosmido panaudojimas gydant toli pažengusį gimdos kaklelio vėžį“ (1998). Panevėžyje organizavo ir įkūrė moterų, sergančių onkologinėmis ligomis, asociaciją „Gyvenimo tėkmė“ (1999).

L.: [Kas yra kas Lietuvoje. Lietuvos pasiekimai 2006: . - 2006](#), p. 1079-1080.

Alvydas Totoris

Jie paliko pėdsaką Kalvarijoje

JIE PALIKO PĖDSAKĄ KALVARIJOJE

Per netrumpą savo istoriją Kalvarija matė nemažai žymių Lietuvos ir net pasaulio asmenybių. Laikydamasis chronologijos, paminėsiu keliolika žymiausių:

1. **Masalskis Ignas** (1726-1794) – Vilniaus vyskupas. 1792 m. važiavo su Beržininkų seniūnu M. Žyniavu be pasų per Kalvariją, neseniai gavusią miesto teises, ir buvo sulaukyti vietos policijos komisijos atstovų. Nors juos asmeniškai ir pažino, buvo areštuoti. Kilo didelis skandalas: kaip galėjo miestelėnai suimti vyskupą jo paties vyskupijoje. Be to I. Masalskis dar buvo ir Seimo senatorius. Tačiau karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis, kuriam apie tai buvo pranešta, pripažino, kad Kalvarijos miesto pareigūnai teisūs, nes įstatymai visiems yra vienodi.
2. **Nėjus Mišelis** (1769-1715) – Napoleono armijos maršalas. 1812 m. birželio 24 d. jo vadovaujamas III Prancūzijos didžiosios armijos korpusas, traukdamas į Rusiją, pražygiavo per Kalvariją.
3. **Napoleonas Bonapartas** (1769-1821) – Prancūzijos imperatorius. 1812 m. gruodžio 8-sios naktį, bėgdamas iš Rusijos, su nedidele palyda pravažiavo rogėmis per Kalvariją senuoju pašto keliu link Seinų ir jau ryte pusryčiavo nedidelėje žydo karčemoje Seinuose. Gruodžio 10 d. jis jau buvo Varšuvoje.
4. **Gelgudas Antanas** (1792-1831) – 1831 m. sukilimo Lietuvoje vyriausiasis vadas, lenkų kariuomenės generolas. 1831 m. birželio 1 d. su savo vadovaujamu korpusu žygiavo naujuoju plentu per Kalvariją Marijampolės link.
5. **Basanavičius Jonas** (1851-1927) – Lietuvos patriarchas, vasario 16-sios Nepriklausomybės Akto signataras, mokslininkas. 1880 m. sausio 16 d. savo svainio Antano Gelgardo iš Ožkabalių atlydėtas iki Kalvarijos arklių pašto stoties, čia atsisveikino su Lietuva ir pašto karieta išvyko plentu link Suvalkų, į tolimąją Bulgariją. Ten jis pragyveno 25 metus.
6. **Baranauskas Antanas** (1835-1902) – poetas, Seinų vyskupas. 1898 m. gegužės 13 d. penktadienį, lankydamas savo vyskupijos bažnyčias, atvyko į Kalvariją. Už Šešupės tilto Gardino gatvėje jį sutiko apie 4000 tikinčiųjų. Bažnyčioje vyskupas prakalbo pirmiausia lenkiškai, o po to lietuviškai. Po iškilmingų mišių aukštąjį svečią atėjo pasveikinti ir miesto bei apskrities rusų valdžios atstovai. Šeštadienį ir sekmadienį vyskupas vis dar svečiavosi Kalvarijoje – laikė mišias, teikė sutvirtinimo sakramentą. Tik pirmadienį (gegužės 16 d.) po pietų A. Baranauskas, palydėtas 5000 žmonių minios, išvyko į Marijampolę.
7. **Kudirka Vincas** (1858-1899) – tautinio atgimimo veikėjas, rašytojas. 1895 m. žandarams padarius krata jį bute Šakiuose ir radus 32 draudžiamas knygas, lietuviškų laikraščių („Varpo“, „Ūkininko“) komplektus ir kt., jis buvo gegužės 23 d. suimtas ir įkalintas Kalvarijos kalėjime. Kadangi V. Kudirka jau sirgo ir juo labai rūpinosi bendražygiai bei artimieji (į Kalvariją buvo atvažiavęs jo aplankyti tėvas), po kelių savaičių tardymų, liepos 27 d. buvo paleistas. Tolimesnį tardymą žandarai turėjo vykdyti Naumiestyje. Tėvas su arkliu jį iš Kalvarijos parsivežė namo.
8. **Vaičaitis Pranas** (1876-1901) – poetas. 1899 m. vasario mėn. už ryšius su garsiąja draudžiamųjų lietuviškų leidinių platinimo draugija „Sietynas“, tada besimokydamas Peterburgo universiteto teisės fakultete, jis buvo suimtas ir uždarytas Kalvarijos kalėjime. Nesugebėjęs įrodyti jo kaltės, po mėnesio iš kalėjimo paleistas.
9. **Mickevičius-Kapsukas Vincas** (1880-1935) – revoliucionierius, LSDP veikėjas. 1905 m. gruodžio 15 d. žandarų suimtas už agitaciją valstiečių mitinge prie Marijampolės ir įkalintas Kalvarijos kalėjime. 1906 m. kovo pradžioje iš Kalvarijos perkeltas į Suvalkų kalėjimą, iš kur pabėgo. Iš Kalvarijos kalėjimo slaptai siuntinėjo korespondenciją apie politinių kalinių padėtį į LSDP laikraštį „Darbininkas“, kuris buvo leidžiamas Tilžėje. Vėliau Kalvarijos kalėjimą aprašė JAV (Brukline) išleistoje savo knygoje „Caro kalėjimuose“.
10. **Grinius Kazys** (1866-1950) – tautinio atgimimo veikėjas, Lietuvos Respublikos Prezidentas. 1908 m. spalio 10 d. siaučiant carizmo reakcijai, kratos metu, Marijampolėje K. Griniaus bute,

radus 100 anticarinių leidinių ir „Šviesos“ draugijos dokumentus su žmona Joana suimti ir įkalinti Kalvarijos kalėjime. Čia jie iškalėjo 67 dienas ir gruodžio 16 d. paleisti. Po 7 parų ištremtas su žmona iš Suvalkų gubernijos teritorijos į Vilnių. Tik 1910 m. jiems buvo leista grįžti. 1911 m. Marijampolės žemės ūkio parodoje atsisakius eksponuoti rusų ir žydų kalbomis užrašytą Rusijos imperijos himno „Bože caria chrani“ tekstą, suimtas ir vėl patalpintas į Kalvarijos kalėjimą. Tik po 40 dienų paleistas, nes ir caro žandarams pasirodė, kad per menkas jo nusikaltimas.

11. **Jokantas Kazimieras** (1880-1942) – visuomenės veikėjas, LR Švietimo ministras, pedagogas, gydytojas. 1909-1918 m. Kalvarijos Šv. Jurgio ligoninės gydytojas, Lietuvių Vilniaus konferencijos (1917 m.) atstovas nuo Suvalkų gubernijos. Parašė atsiminimus „Suvalkų Kalvarijoje vokiečių okupacijos metu (1914-1918)“.
12. **Staugaitis Justinas** (1866-1943) – kunigas, visuomenės veikėjas, Lietuvos Seimų (1922-1926 m.) pirmininkas, Telšių vyskupas. 1905-1906 m. Kalvarijos vikaras, pirmasis „Žiburio“ draugijos Kalvarijos skyriaus pirmininkas.
13. **Borisevičius Vincentas** (1887-1946) – kunigas, visuomenės veikėjas, Telšių vyskupas. 1913-1914 m. Kalvarijos vikaras ir kalėjimo kapelionas. 1914 m. vokiečiams užėmus Kalvariją, paimtas įkaitu reikalaujant surinkti kontribuciją. Rusams trumpam grįžus, apkaltintas bendradarbiavimu su vokiečiais ir mobilizuotas į kariuomenę tarnavo X-joje armijoje kapelionu.
14. **Galvanauskas Ernestas** (1882-1967) – politikas, LR Ministrų kabineto pirmininkas. 1920 m. sausio 11 d. kaip LR Ministerių kabineto pirmininkas, kartu su vyriausiuoju Lietuvos kariuomenės vadu Pranu Liatuku ir Švietimo viceministru Pranu Mašiotu atvyko į Kalvariją. Aplankė naujai išrinktą miesto Tarybą. Premjeras domėjosi, kaip kovojama su spekuliacija, kokia Tarybos nuomonė dėl prekių kainų, kaip palengvinama Kalvarijos varguomenės dalia. Labai gerą išpūdį svečiams paliko puikiai aprenpta ir aprūpinta Kalvarijos milicija. Po to valdžios atstovai išvyko prie lenkų fronto linijos.
15. **Laukaitis Juozas** (1873-1952) – kunigas, prelatas, visuomenės veikėjas, „Šaltinio“ laikraščio Seinuose įkūrėjas ir redaktorius. 1920-1922 m. Kalvarijos klebonas.
16. **Dovydaitis Jurgis** (1907-2001) – žymus tautosakininkas, kraštotyrininkas, pedagogas. 1928-1930 m. Kalvarijos pradžios mokyklos mokytojas. Rinko tautosaką.
17. **Kairiūkštis Jonas** (1896-1957) – gydytojas, profesorius. 1926-1932 m. Valstybinės psichiatrinės ligoninės Kalvarijoje direktorius.
18. **Draugelis Eliziejus** (1888-1981) – visuomenės veikėjas, LR vidaus reikalų ministras, gydytojas. 1932-1940 m. Valstybinės psichiatrinės ligoninės Kalvarijoje direktorius. Aktyviai reiškėsi miesto visuomeniniame gyvenime.
19. **Nėris Salomėja** (1904-1945) – poetė. 1929 m. balandžio 13 d., mokytojaudama Lazdijuose, lankėsi Kalvarijoje pas vikarą Antaną Šilingą su kuriuo susirašinėjo. 1939 m. liepos 5 d. kartu su grupe inteligentų keliaudama autobusu į Suvalkų ir Vilniaus kraštus pravažiavo Kalvariją.
20. **Smetona Antanas** (1874-1944) – tautinio atgimimo veikėjas, politikas, LR Prezidentas. 1927 m. pirmą kartą aplankė Kalvariją. 1934 m. švenčiant jo 60 metų jubiliejų miesto Karališkasis parkas pavadintas Antano Smetonos parku. 1935 m. gegužės 5 d. atidengiant šiame parke Lietuvos Motinos paminklą, buvo kviečiamas atvykti ir Prezidentas, tačiau neatvyko. 1939 m. rugpjūčio 6 d. Kalvarijoje vyko jubiliejinė vietos šaulių bataliono šventė į kurią vėl buvo kviečiamas Prezidentas, bet ir ši sykį jis neatvyko. Po keturių dienų, rugpjūčio 10 d. Prezidentas lydintas žemės ūkio ministro Jurgio Krikščiūno ir kt. palydovų trimis automobiliais pravažiavo per Kalvariją. Jie nuvyko apžiūrėti Šešupės melioracijos darbų ties Kreivukės kaimu, o po to dar aplankė „Lietūkio“ malūną prie Kalvarijos ir, jau nebesustodami mieste, grįžo į Kauną. Šio keisto Prezidento nenoro pasisvečiuoti Kalvarijoje priežastis susijusi su tuo, kad čia klebonavo jo aršus oponentas Mykolas Krupavičius.

21. **Krupavičius Mykolas** (1885-1970) – prelatas, visuomenės veikėjas, LR žemės ūkio ministras. 1935 m. vasario mėn. paskirtas Kalvarijos parapijos klebonu. Aktyviai reiškėsi parapijos ir miesto visuomeniniame gyvenime. Ėmėsi remontuoti klebonijos pastatus bei statyti naujus (užbaigė įrengti kleboniją, pastatė 2 aukštų pastatą bažnyčios tarnams, aptvėrė akmenų mūro siena kapines, išgrindė akmenimis Kapų gatvę, pastatė naujus bažnyčios vartus su trimis statulomis, 1938 m. pastatė katalikiškos spaudos kioską prie bažnyčios). 1938 m. spalio mėn. parapijos salėje surengė Kalvarijos krašto knygnešių dieną, į kurią buvo pakviesti 7 dar tada gyvenę knygnešiai su Jonu Luobikiu priešakyje. Įsteigė Akmenynų ir Mindaugų parapijas bei rūpinosi jų bažnyčių statyba. 1941-1942 m. nugriovė buvusių žydų parduotuvių kompleksą, kuris skyrė bažnyčios šventorių nuo gatvės, o jo plytas panaudojo naujos šventoriaus sienos statybai. Turėjo klebonas ir keistenybių. Jam labai nepatiko, kad Kalvarijoje labai madinga būdavo lydėti į kapines mirusiuosius grojant orkestrui (kartais jų grodavo net du). Jau 1935 m. rugsėjo mėn. jis tai uždraudė. Su orkestru buvo leidžiama lydėti tik mirusius šaulius ar kariškius. Tais pačiais metais klebonas atsisakė pašventinti atidengiamą paminklą Lietuvei Motinai, nes jo statybą organizavo jo nemėgstami jaun lietuviai ir dar todėl, kad nebuvo ant šio paminklo iškaltas kryžius. Nors sekančiais, 1936 m. (jau iškalus ir kryžių) per Motinos dieną klebonas žadėjo paminklą pašventinti, bet susirinkusi didelė žmonių minia taip jo ir nesulaukė. Kad klebono būta principingo, matome iš jo memorandumų: 1940 m. sovietinei Lietuvos vyriausybei bei 1942 m. (kartu K. Griniumi ir J. Aleksa) vokiečių generaliniam komisarui A. Rentelnui. Jie buvo parašyti Kalvarijoje. Už paskutinį memorandumą nukreiptą prieš vykdomas žydų žudynes, klebonas suimtas ir visam laikui ištremtas iš Kalvarijos.
22. **Paleckis Justas** (1899-1980) – žurnalistas, sovietinis veikėjas, LTSR prezidentas. 1940 m. liepos pradžioje lankėsi su Izabele Laukaityte Kalvarijoje ir dalyvavo priešrinkiminiame mitinge. Iš parapijos salės balkono jis pasakė kalbą susirinkusiems kalvarijiečiams, kurių gana daug buvo susirinkę pasižiūrėti naujojo Lietuvos vadovo.
23. **Sniečkus Antanas** (1903-1974) – sovietinis partinis veikėjas, LKP pirmasis sekretorius. 1968 m. spalio 25 d. atvyko į Kalvariją ir dalyvavo revoliucionieriaus B. Leono-Pušinio vardo suteikimo Kalvarijos vidurinei mokyklai iškilmėse.
24. **Adamkus Valdas** (g. 1926 m.) – politikas, LR Prezidentas. 1993 m. kaip kandidato į LR prezidentus Stasio Lozoraičio patikėtinis atvyko į Kalvariją ir dalyvavo priešrinkiminiame susirinkime kino teatre (trumpai lankėsi ir Kalvarijos vidurinėje mokykloje).
25. **Brazauskas Algirdas** (g. 1932 m.) – politikas, LR prezidentas. 1993 ir 1999 m. lankėsi Kalvarijoje ir Jusevičiuose.
26. **Landsbergis Vytautas** (g. 1932 m.) – politikas, AT Pirminikas. 2000 m. lankėsi Kalvarijoje.
27. **Paksas Rolandas** (g. 1956 m.) – politikas, LR Prezidentas. 2002 m. rugsėjo mėn (su malūnsparniu) ir 2003 m. gruodžio mėn. (vykstant apkaltai) lankėsi Kalvarijoje.

Alvydas Totoris

TURINYS

Abromaitis Petras
Aleksandravičius Antanas
Aleksandravičius-Aleksis Bronislavas Vincas
Auštrevičius Juozas
Bagdonas Mikas
Barkauskas Juozas
Bautrėnas Justinas
Bazilevičius Vincas
Bukota Juozapas Liudvikas
Čižauskas Julius
Dobrovolskis Jonas
Feiferis Robertas
Gerulaitis Karolis
Gradeckas Antanas
Gura Zigmas
Janavičius Bronius
Jaudegytė Ona
Jonynas Zigmas
Kaslas Bronis (iki 1946 (?) Kazlauskas Bronius)
Kašuba Juozas
Kazlauskas (Kazlas) Petras
Kibarskis Chackelis
Košuba Vincas
Krasnickas Kostas
Kreingelis Gdalija
Kreivėnas Juozas
Kriščiūnas Jonas
Krokys Bronius
Kubertavičius Petras
Laukis (Laukys) Juozas (Keliauninkas Domininkas)
Lečekas Kazys
Londonas Semionovičius Efimas
Lukoševičius Jonas
Lukšys Juozas
Malėnas (Malinauskas) Stepas Vytautas
Masiulevičiūtė Zuzana
Medziukas Ignas
Meilus Vytautas
Menčinskas Matas
Mikulevičius Jonas
Milukas Antanas
Milukas Matas
Mockus (Mockevičius) Mykolas Ksaveras
Motiejūnaitė Lydija
Nenortienė (Matulaitytė) Konstancija
Niziolomskis Romanas
Pajaujis (Javis) Juozas
Petronis (Petruškevičius) Jonas

Pfeifferis (Feiferis) Albertas
Reitelaitis Jonas
Reklaitis Antanas Simanas
Reklaitis Mikas
Šimanauskienė Kavaliauskaitė Ieva
Sinkus Henrikas
Slavėnas Juozas
Slavėnas Vincas
Slavickas Albinas
Staniukynas Antanas
Staniukynas Petras
Starkus Starkevičius Antanas
Starkus Jonas Adolfas
Starkus Zigmąs Pranas
Stilsonas (iki 1904 m. Stasiulevičius) Juozas
Surdokas Cezaris
Svitojus Vincentas Kazimieras
Šlapelienė-Karužaitė Laura
Šmitas Juozas Gediminas
Tuinila Jonas P.
Vinikas (Vinikaitis) Matas Juozas
Židonis Mykolas
Žilinskaitė-Kučinskienė Albina
Žukauskas Bernardas
Žukauskas-Sakalinis Liudas
Žukauskas Pranas

Akelis Vincas
Babeckas Algimantas
Baltrėnienė-Gaščiauskaitė Marija
Basevičius Alfredas Antanas
Beržinskas Apolinaras
Brazauskas Pijus
Butkevičius Evaldas
Ciprisevičius Juozas
Čižauskas Algimantas
Degutis Albinas
Dzirneika Jonas Kazys
Grigaitytė Vilija
Janukonienė-Didbarzdytė Eugenija
Jasanauskas Jonas Viktoras
Kajokaitė Laima
Kalesinskas Romas Jonas
Kalinauskas Vytautas
Kanišauskienė-Vaučeskaitė Vida Salomėja
Kariniauskaitė Genovaitė Stasė
Karosas Justinas
Kaspariūnas Ramutis
Kašys Juozas
Kičas Petras

Kvietkauskienė-Raškauskaitė Alina
Lastauskas Antanas
LaukaitisValdemaras
Lietuvninkaitė Nijolė
Lisauskas Saulius
Liubinskas Vytautas
Liutkevičius Jonas Auksuolis
Mičiulis Sigitas Kazimieras
Mikulevičius Remigijus
Narušis Julius
Nelsienė (Nelsas, Barkauskaitė) Angelė Katarina
Plečkaitis Romanas
Plečkaitis Vytautas Petras
Purvinskas Ksaveras
Radžiukynas Danielius Vincas
Rančelis Vytautas
Razmienė (Antanaitytė, Steponavičienė-Stephens) Alė
Rilienė-Mitrikevičiūtė Liuda
Sajauskas Justinas
Sajauskas Stanislovas
Skirkevičius Algirdas
Skirkevičius Jonas Algirdas
Slankauskas Juozas
Surdokienė-Kulvinskaitė Ona Birutė
Šaltenytė Nijolė
Ščeponis Jonas
Šiaurienė-Kavaliauskaitė Angelė
Šileris Zenius
Šiupšinskaitė Zita
Totoris Alvydas
Tumelis Juozas
Tuminaitė-Kučinskienė Aušra Teresė
Vaičiulytė-Bradaitienė Irena Anelė
Vaitekūnienė Birutė
Venslova Edmundas
Zavistauskienė-Grigaitytė Alė
Zdebskis Gintaras
Žilinskas Juozas Jurgis
Jie paliko pėdsaką Kalvarijoje